

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolvasó szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.
Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Munkaközben.

Budapest, március 23.

(v.) Serényen halad a munka az új összeférhetetlenségi törvény nyelbeütése körül. A politikai indulatok olyatén foku összeütözése, aminőt kezdetben várni lehetett, eddig nem következett be s nyilván ezental sem fog bekövetkezni. A viharfelhők elvonultak; szélcsendes, derült időben folyik a parlamenti élet erkölcsi restaurálásának korszakos munkája. Az enyhe fordulattól meglepett emberek kíváncsian fürkészik, miért maradt el hát a zivatar. A felelet nagyon egyszerű: úgy is hiába tombolt volna, hát inkább elmaradt. A parlament erkölcsi reformját sürgető közszellem ellenállhatatlan hatalma csavarta ki a fegyvert azokból a kezekből, amelyek eleinte nagy garral fogtak össze a törvény megbuktatására, vagy legalább a végletekig menő enyhítésére. A közszellem ellenére politikai zivatart csinálni nem lehet. Kolofónium-villámoktól és szinpadai műzapotól pedig nem ijed meg senkisé. Azért mondják hát tompa rezignációval a reform ellenzői, hogy elveik fenntartásával bár, de félreállanak.

Mindenképp örvendetes dolog, hogy komoly és higgadt munka folyik egy szilaj, de céltalan küzdelem helyett. A harc hevében könnyen érvényesülhetek volna a káros tulzások; ahol a lobogó szenvedelmek szolgálatják a mozgató erőt, ott nem az igazság ereje, hanem az indulatok hatalma dönti el a tusát. Ezt a kényes kérdést pedig semmi-képp sem lett volna szabad a józanul megfontolt igazság légköréből kiragadni. Üdvös megoldást csakis a nyugodt mérlegelés s az elfogulatlan ítélet tesz lehetővé. S mintha máris érezhető volna a jótékony hatása annak, hogy az összeférhetlenség ügyét a po-

litikai indulatok csatateréről átvitték a nyugodalmas törvényhozási munka műhelyébe. A bizottság mai ülésén legalább úgy tapasztaltuk, hogy akik eddig a tulzott szigornak voltak szóvivői, azok most amaguk jószántából kezdeményeznek méltányos enyhítéseket. Az elvonult zivatarim máris meghozza a maga áldásos eredményeit. Ilyenül tekintjük a bizottságnak azt a mai határozatát, mely a szállítást és a vállalkozást évi tizezer korona erejéig megengedi. Mi határozottan vívmányt látunk ebben az enyhítésben s úgy érezzük, hogy véle a törvény közelebb jutott a maga legiszlatórius céljához. A szállítási és vállalkozási tilalom az eredeti szövegben feltétlen volt; s ez a feltétlensége nem állotta meg a komoly bírálót. A szemmel tartandó törvényhozási cél miben áll? Ugyebár abban, hogy a képviselő ne jusson függő helyzetbe a kormánytól s ne huzhasson anyagi hasznót politikai befolyásából? Ezt véve zsinórmértékül, semmi szükség nem volt arra, hogy abszolút tilalommal sújtassék minden szállítás és minden vállalkozás. Józanul annál az értékhatárnál kell kezdődnie a tilalomnak, amelynél valószínűvé válik akár a képviselő politikai függetlenségének csorbulása, akár a politikai befolyás hasznosítása. A bizottság ma rigorista részről esztet meg kezdeti-vára megállapította ezt az értékhatárt. A tilalom így is elég szigorú marad, de jellege feltétlenségének megszűnésével lehámlik róla valami, amit nem szívesen láttunk rajta: elveszti az enyhítés révén a dühös dacosság látszatát. Ha el nem vonul a kilátásba helyezett zivatar, ez az enyhítés, amely józan is és igazságos is, aligha jut bele a törvénybe. Maga-magát a rigorizmus könnyen mérsékli; de magát mérsékletre szoríttatni tusaközben bajosan hagyta volna.

Estett ma még egy örvendetes változás a

javaslaton, de ez nem enyhítés többé, hanem szigorítás. A bizottság megszavazta a kétezer koronát meg nem haladó bérletek összeférhetőségét, de kikötötte, hogy e bérletek nyilvános árverésen szerzendők meg. Öszintén helyesljük ezt a kikötést. Nélküle korlátlan visszaélések támadhattak volna az állami bérleteknél. Ha nincs kikötve a nyilvános árverés, a kormány évi kétezer koronáért két alatt bérbeadhat a szolgálatkés képviselőnek jóval nagyobb értékű tárgyakat vagy jogokat. Aki jutalmat vár politikai szolgálataért, az nem ijed meg a politikai borralalónak ilyen formájától sem. A nyilvános verseny kizárja vagy legalább erősen megnehezíti ezt a visszaélést. Jó volt hát az eredeti szöveget e kikötéssel megtoldani. Mi még itt sem állanánk meg, hanem kiterjesztenők az összeférhetlenséget az állami javak vevőire is. Igaz ugyan, hogy az állami számvitelről szóló törvény ily esetben kötelezővé teszi a nyilvános versenytárgyalást, amint erre a miniszterelnök hivatkozott is. De másfelől meg helyesen hivatkozott Justh Gyula arra, hogy még így is elképzelhető sok mindenféle kedvezés, például a vételárnak részletekben való törlesztésénél a fizetési határidők kitolása. Aki állami jószágot akar vásárolni, várja be mandátuma lejáratát. Ha pedig nem győzi ezt bevárni, mondjon le a mandátumáról. A törvényhozó ne legyen üzletfele az államnak. A leggyökerebb megoldás itt egyszersmind a legokosabb is.

A mai határozatok közt van egy, amelyet helytelenitenünk kell. A bizottság kimondta, hogy az állam és mások között való minden ügylet közvetítője inkompatibilis, holott azt javasolták neki, hogy csupán a visszteherreljáró ügyleteket sujtsa. Ezt az enyhítést szintén a rigoristák ajánlották, de a bizottság többsége

TÁRCA.

In aeternum.

Amit megírtam sok, sok év előtt,
Látom, valóra válik:
Karóltve járjuk a világot át,
Együtt leszünk halálig.

De még ne jöjjön a komor halál,
Hogy minket elszakasszon:
Legyek vidám, mosolygó öreg úr,
S te bájos öreg asszony!

Szívünk viruljon késő őszszel is,
Mint Dél-vidéki rózsafának ága.
Tanítsunk hűtlen, hervadt ifjakat
Hű szerelemre, örök ifjuságra!

Ábrányt Emil.

A doktor.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Thury Zoltán.

Dancs Cézár urék már három hét óta voltak a tenger mellett. Együtt laktak egy villában, talán öt perenyire a többi háztól. Ez állami épület volt s Dancs ur mint főerdész jutott a bérlethez, persze nagyon olcsón. A ház alapozása nem lehetett valami finom munka, mert még mindig nyirkosak voltak a falak. Ambátor hogy ilyesmivel az ember nem igen törődik a tenger mellett, mégse akadt a háznak lakója, valami idegen tudniillik, aki bőségesen megfizeti a széles folyó-

sót, a sok színes üveget, amit beraktak az ablakokba és a parkot, ami még nem adott ugyan árnyékot, de ígért arra az időre, amikor megnőnek benne a fák. Dancs ur tehát a gyerekekkel meg az asszonyval egyetemben behurokolódott. Itt akarta eltölteni a szabadságát. Pihenni jött, bár olyanformán járt-kelt, mintha voltaképpen inspicálni küldte volna le a kormány. A kis, kurtalábú pócakos ember, állandóan a diszuniformisában, kardosan és nagyon pekeken masirozott erre-arra, benézett a postára, végigjárta a termet, kritikusan szemügyre véve az ügymenetet, aztán a fiáncok felett tartott szemlét, meg végigmustrálta a matrózokot, mindent nagyon szigoruan, olyan ember módjára, aki a rend dolgában nem ismeri a tréfát. Az egyéb közönséges vendégek mosolyogva néztek utána. Ugy látszik, hogy tetszett nekik, hogy a gondjukat viseli.

Az asszony azonban nagyon szenvedett. Látta, hogy mulatnak az urán. Azon az emberen, akitől neki már három gyermeke van, aki vele egy asztalnál ebédel s akihez úgy hozzá van kötve, hogy már nem menekülhet semerre se. Próbálta otthon tartani, az ember azonban nem engedett. Kell neki a járás. Ha egybéképpen nem, hát csak azért is, mert fogyni akar — s felöltötte a szép aranyzsinóros ruhát, magára kötötte a kardot s elindult reggel, délután, néha este is, bepillantani mindenfelé az ügykezelésbe. Az asszony egészen másforma teremés volt. Szép, nagy, szőke nő, halvány, kissé beteges színű arcval. A nagy hajlékonysága is mintha inkább gyöngeség lett volna, a dereka pedig olyan karesu, hogy Dancs ur félve ölelte meg, attól tartott, hogy eltörik. Altalában bizonyos tisztelettel közeledett hozzá. El kellett ismernie, hogy az asszonynak sokkal több esze van, mint neki. Mindig olyan okosakat mondott, hogy az ember csak bámult rá. S ismerte a költöket s a korlátolt, szegényes eszű embernek imponált az az örökös szomorúság is, ami ráette magát az asszony arcára az eszten-

dők folyamán. Nem igen értette meg az okát, de tetszett neki, hogy a neje szomorkodni valót talál a világban. Bizonyosan műveltebbben nézi az életet, mint például ő, aki egészen jól érezte magát. Azonban makacs volt, mint az ilyen ember rendszer s nem türte el, hogy az asszony dirigálja. Ha a felesége azt mondta, hogy ne mutogassa magát olyan sűrűn a villák közt s ne fontoskodjék olyan nagyon, hát csak azért is fontoskodott. Végre is ő itt mint állami ember is érdekelve van.

Az olcsó lakásból azonban egy kis kellemetlenség is származott.

Egy reggel a középső gyerek, a kis lány szárazon, fulladozva köhögött és azt mondta, hogy a torka fáj. Dancs urat az ágyból zavarták ki, hogy hamar, hamar szaladjon orvosért. Keresse meg a legjobbat. — Azalatt az asszony kanalat keresett elő s a nyelvvel lenyomva a gyerek nyelvét, benézett a gyerek torkába. Csunya, nagy, vörös foltot talált benne. Belesáppadt az aggodalomba s az ajkait összeharapta, hogy ne sirjon. A másik kettő a szoknyájába kapaszkodva hurcoltatta magát szobáról-szobára, meg ki a verandára, amikor le-leszaladt a lépcsőkön, hogy az uton végignézve lesse az urát meg az orvost.

Egyszerre öröm szubant át az arcán. Jöttek. A kis köpcös ember szaladva tartott lépést az orvossal, egy magas, vállas fiatal emberrel. Egyelőre csak ennyit lehetett látni belőlük, aztán mind élebben és élebben kibontakozott a figurájuk a reggeli párából. Mikor már meg lehetett ismerni az arcokat is, az asszony rémült pillantással szegte a szemét az orvosra. Fehér lett az arca, mint a fal, aztán meg szürke, mintha hamuval szórták volna tele. Ugy támolygott, hogy a gyerekek félredőltek mellőle. A két férfi pedig már az udvaron jött föléle.

Az orvos odabólintott az asszony felé s kurtán köszönt:

— Jó reggelt.

papából akarván lenni a pápánál, elvetette azt. Az elfogadott szöveg — bocsánat a kifejezésért — rettentően oktalán. Mert összeférhetetlenné teszi például azt a képviselőt, aki rábukkan egy másik Pálffy János grófra, ezt rábírija egy nagy nemzeti alapítvány ajándékozására s ezt az ajándékozási ügyeletet közvetíti. A bizottság határozatát csak egyetlen módon tudjuk meggyarazni. Nyilván attól tartott, hogy akad olyan képviselő is, aki a kormány részéről közvetít állami ajándékok mások számára. Hát igaz, hogy ez is visszkeresettel nem járó ügylet volna. De hiszen meg lehetett volna találni a módját annak, hogy a törvény engedje meg az állam számára adandó ajándékok közvetítését, s tiltsa meg a közvetítést olyan ajándékoknál, amelyeket mások várnak az államtól. A bizottság vagy tulbuzgó volt, vagy tulkényelmes, de mindenképp hibázott. Ezt a hibáját a Ház plénumának kell majd megjavítania.

Most pedig rátérünk a mai nap kényes pontjára: a *dohányra*. Nem hallgathatjuk el, hogy sehogy sem tudunk egyetérteni azzal a határozattal, amely kivételt statuál a dohánytermelés számára. Ebben megint igazat kell adnunk Justh Gyulának, aki tiltakozott e kedvezés ellen, pedig maga is igen nagy dohánytermelő. Az a föld, amelyen dohányt termelnek, évente 60—100 koronával többet hajt a buzatermőföldnél. S az engedélyt a dohánytermelésére a pénzügyminiszter adja meg — annak, akinek adni akarja. Ha itt nincs tág tere a kormányzati kedvezésnek, akkor sehol egyebütt nincs széles e világon. Ha ez a prémium nem hozza függésbe a képviselőt a kormánytól, akkor nincs e föld kerekégén semmi, ami ilyen függést létesíthet. Még súlyosabbá válik a dolog az által, hogy a termelő évről évre kérni tartozik a termelési engedély megújítását. Tehát örökösen a kormány kezében van. Ha jól viseli magát, megkapja a megújítást. Ha racionálankodik, esztendőre elveszti az engedélyt. Hát még a beváltásnál mennyi teméntelen kedvezés, mekkora függés lehetséges! A beváltó közeg tetszésétől függ az osztályozás, az osztályozástól függ a beváltási ár. Ez az ár pedig 12 koronától 95 koronáig emelkedik fokozatosan. Engedelmes volt a képviselő ur? Megkapja a jó árat. Bakafántoskodott? Lecsapják az alsó klasszásokba. Inkompatibilitás biz ez, akárki akármit mondjon is. Ha nem szabad szállítania az

iparosnak s vállalkoznia a kereskedőnek, ami nagyon helyes dolog, mért kapjon éppen csak a mezőgazda privilégiumot a kormányzati kedvezések élvezetére s a kormánytól való politikai függésre? Hol itt a józan ész? Hol itt az osztó igazság? Hol itt a következetesség? Hol itt a gazdasági ágazatok egyenlősége? Szabad-e feltételezni az iparosról és a kereskedőről, hogy hamarabb tántorodik meg mint a földesur? Lehet-e feltételezni a földesurról, hogy több benne az erkölcsi ellentálló képesség, mint az iparosban és a kereskedőben? Meggyőződésünk, hogy a bizottság itt is elvettette a dolgát. Csodáljuk, hogy a bizottság rigoristái nem szaltak fel e hiba ellen. S reméljük, hogy ezt a hibát is megkorrigálja majd a Ház igazságszeretete és bölcsesége.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, március 23.

Az ülés előtt fürge néppárti képviselők újságot hirdettek a folyosónak:

— Talán ma nem is tárgyalunk Adriát!

De hát miért nem? Nemsokára kiszült, hogy a néppárt manővert tervez arra az esetre, ha Heltai Ferenc, az Adria-javaslat előadója, nem jönne be az ülésbe, amire volt némi kilátás, mert Heltai Ferencnek az erzsébetvárosi választásnál kellett elnökösködni. Ha pedig a választás miatt nem jön be, a néppárt holmi házszabályvitákkal kitöltötte volna az egész ülést. Csakhogy Heltai Ferenc a helyettesére bízta az erzsébetvárosi választás vezetését s tíz órára bejött a képviselőházba. A manőver kutba esett.

Maradt a rendes vita, melyet ma Páder Rezső indított meg.

Egy kis mozgalom csak az 6 beszéde után indult. Ekkor ugyanis gróf Baththyány Tivadár próbálkozott meg vele, hogy az Adria-javaslatot az ellenzék szónokaival szemben megvédelmezze. A beszédnek volt is hallgatósága, de gróf Baththyánnak tapasztalnia kellett, hogy ellenzéki publikumának hangulata nem valami kedvező s nem szívesen hallgat védőbeszédet. Minduntalan megakasztotta egy-egy gunyos, sőt szuró közbeszólás, amik ellen a szónok a végén már csak azzal védekezett, hogy ő mint tengerész és szakértő ebben a kérdésben talán alaposabban szólhat másoknál. Az ellenzék hangulatát azonban sem szakértelmével, sem a magyar indolenciáról mondott egyes

talpraesett megjegyzéseivel nem tudta kedvezőbbre fordítani. Hiába, ez a publikum nem tudott az Adria védelmével rokonszenyezni.

Annál figyelmesebben fordult aztán Rakovszky István felé, aki tagadhatatlanul meg is felelt a várakozásoknak. Csipő, gunyoló, olykor erősen büntő megjegyzésekkel fűszerezte előadását, melynek érdemleges része ugyan erősen magán viselte az egyoldalú színezés bélyegét és nyilván más-képpen fog majd festeni, ha a kereskedelmi miniszter reáveti a tények világosságát: de nem szabad elvitatni, hogy ma ez az előadás hatott. Kivált amikor elmondotta, hogy néhai Baross Gábor milyen okokból adta meg a társulatnak a szubvenciót s az Adria aztán miképpen bujt ki a kötelezettségek teljesítése alól: ez az egész részlet erős hatással volt a bal mezőkre.

Másrészt mégis csak bizonyos, hogy Rakovszky beszédéből a csipkedések, társurások, rejtett és nyílt támadások mutatkoztak leghatásosabbnak. Mindjárt bevezetésül volt egy mérgezett nyila a kereskedelmi miniszter számára.

Aztán az előadót és a bizottságot aposztrofálta.

— Szép a bizottságtól, hogy ennél a javaslatnál nem kért a Láncey Leó, Matlekovics Sándor és Rosenberg Gyula szakértelméből, hanem arra a férfura bízta a javaslat előadását, akiről legnagyobb elensége se mondhatja, hogy a kormányjal szerződéses viszonyban áll. S ez az előadó ki is mutatta, hogy micsoda nagy haszon az országra az Adriától kiesikart javaslat. De ha az, akkor az előadó hálátlan. Mért nem szavaztat közszóletet gróf Tisza Istvánnak, Láncey Leónak, Matlekovics Sándornak és Rosenberg Gyulának, akik — bár az Adria igazgatóságában ülnek — ezt a hasznos szerződést biztosították az államnak? Ezek voltak a bevezető csipkedések. De került több is, vastagabb is. Valamelyik vadjára például a függetlenségi Lukács Gyula azt a megjegyzést kockáztatta, hogy éppen mert gyöngye, azért kell szubvencionálni az Adriát. Erre Rakovszky István pikáns hangsúlyozással így szólt:

— Olvastam, hogy Lukács képviselő ur Fiumében járt a kérdést tanulmányozni. Szerettem volna ott lenni, hogy együtt tanulmányozzunk. Mert hogy éppen egy függetlenségi képviselő védje az Adriát, és a fumei tanulmányozás után — legalább is különös.

Később Rakovszky összehasonlította az Adriának szánt kedvezményeket a Lloyd-társaság kedvezményeivel s az összehasonlítás során kon-

Danes ur tartóztatni akarta.
— Hiszen ismered a doktor urat. Ő azt mondja, hogy még lánykorodban járt néha hozzátok. . . .

— Igen, igen. . . .
Az orvos közbevágott:
— Majd később kérem. Hol a gyerek? Azt mutassák.

Előre ment, a férj utána s utolsónak fölment az asszony is. Fenn sírást hallott a doktor, hát abba az irányba indult el s utközben kis ezüstlapátot húzott elő a zsebéből. Nem is kérdezte, hogy melyik a beteg, hanem megfogta a gyereket, a térdére ültette és belenézett a torkába. Az asszony pillantása minden mozdulatát hűsége sen kísérte s felve nézett egyszer-egyszer az arcára.

— Nos? — kérdezte Danes ur.
— Hát semmi, kérem. Nem nagy baj. Egy kis timsósvizzel öblögesse a gyerek a torkát. Nem veszedelmes a dolog. A házból azonban jó lesz kiköltözni. Nedves. Tisztára provokálják a nyavalyákat az ilyen lakással. — Az asszony felé fordulva mosolyogva kérdezte: — S nagyságos asszony? — végignézegette tetőtől talpig. — Egészséges? Szokott-e fürödni?

— Nem, nem igen.
— Rosszul teszi. A tenger szint adna nagyságodnak. Nem azért mondom, mintha nem volnék megelégedve a színével, hanem egy kicsit mégis igen arisztokratikus a fehérsege. Uszni, sokat uszni. . . S ferdész ur?

— Engedelmelem, én már megyek is. Kináld fiam valami pálinkával a doktor urat. Nekem már a vízben kellene lennem. Ez a rendem. — Indult, de az ajtóból visszaszólt. — Lesz még szerencsénk, azaz hogy hát az orvos bizony nem szerencse. Azt akarom kérdezni, hogy eljön-e még?

— Nem. Nincs már szükség reám.
— Hát akkor mivel tartozom kérem?
— Ot forint.

A ferdész kissé lassan nyult a tárcája után s az orvos mulatott ezen. Szemei mosolyogtak vastag pillái alatt s ő is lassan, tempósan tette el a bankót.

— Hát csak beszélgessenek. A doktor ur talán ad majd neked valami könyvet is. Valami vidám olvasnivaló kellene neki. Kérjél a doktor urtól.

Azzal elment s együtt maradt a szobában az asszony meg a férfi. Leültek egymással szembe. Az asszony előbb körülnézegette az orvost. Fel a teje fölé, le a lábai alá, jobbra-balra, mindenfelé nézett, csak nem reát. Az pedig mosolyogva várta, hogy szóljon már valamit.

— Mit keres itt? — kérdezte végre rekedtesen, fáradtan az asszony. — Egyszerre előntötte az arcát a vér s hirtelen fölkapta a fejét merően rábámult a férfura. — Ugy-e nem miattam jött?

— Nem.
— Hát miért és miért éppen ide. . . . Az én nyugalmam olyan szépen rendben van már. Ne zaklassa fel. . . .

A férfi vállat vont.
— Kérem, már két éve asszisztens vagyok a szanatóriumban.
— Ugy?

Most meg elszáppadt az asszony, aztán meg hirtelen kigyultak az arcán a rózsák. Egy kicsit nyitva felejtve az ajkait az orvosra bámult s ahogy megzavarodottan rábámult, látszott rajta, hogy nem érti a dolgot. Valahogy mégis tisztába akart jönni a dologgal.

— Mikor került el Pestről? — kérdezte.

— Három éve. Előbb lementem vidékre, aztán ide jöttem.

— Jól érzi magát?
— Jól.
Hosszasan hallgattak, aztán az orvos az ajtó felé intett, arról beszélt, aki kiment.

— Derék embernek látszik.
— Az is, — mondta az asszony olyan fölösleges hévvel, hogy az orvos ijedten pillantott reá.

— Az a fődolog, — mondta aztán s már föl is állott s körülnézett a botja és a kalapja után. Az asszony szorongva leste a mozdulatait s várt még valamit tőle. Valami heves kitörésre számított. Kinos gyönyörűségben reszketett arra a gondolatra, hogy valami leszámolásféle következik. Néhány keserű szemrehányás s talán ékeletlen dühbe jön ez az ember és kiontja eléje az egész nagy keserűségét, amiért otthagya s máshoz ment férjhez. Szerették egymást. Az orvos azonban akkor még az egyetemet járta, Danes ur pedig már erdész volt. Az öreg és szegény örnagynak a lánya nem várakozhatott. Ha most ez az ember összetömrné. Pihegve várta, hogy mikor üt ki a vihar. Az orvos pedig indult.

— Hát ajánlom magam.
Az asszony tüzelő arccal, lábban égvo állott eléje.

— És semmi egyéb mondanivalója nincs?
— Csak timsósvizzel locsolja a torkát a gyerek. De szorgalmasan. A lóbnak nem szabad elhatalmasodni.

— És semmi egyéb mondanivalója nincs? Semmi?

Az orvos újra letette a kalapját, most már nekikomolyodott arccal állott szembe az asszonnyal.

— Semmi. Maguk asszonyok azt hiszik, hogy a férfi semmi egyebre se való, mint hogy

Ocskay brigadéros.

Színmű négy felvonásban. Irtá **Merczeg Ferenc**. Ara 2 kor. 50 fillér, diszkótésben 4 kor. 50 fillér. Kapható minden könyvkereskedésben, valamint a kiadó **Singer és Wolfner** cég-nél Budapest, VI. Andrassy-ut 10.

statálta, hogy a Lloyd négy százalék osztalékot ad, míg az Adria a rossz viszonyok dacára tizennégyet.

— *Hát nem a legnagyobb szédülés ez?* kiáltott fel.

Ekkor gróf Tisza István felugrott és erős hangon szólt át:

— *A mérleg alatt az én nevem van s ami az én nevemben történik, az nem lehet szédülés. Kikérem magamnak!*

Az incidenstől forró lett a t. Ház levegője. De Rakovszky István csak folytatta harciansan, csipkedve, szurva. Célozgatott illetéktelen befolyásokra, bizonyos aranyhullámokra, melyek megindultak, aztán az összeférhetlenségre, melyet éppen az Adria tett aktuálissá és sikerült ilyenformán Rakovszkynek a parlament hangulatát felkavarni. A végén határozati javaslatot terjesztett be az Adria-javaslat eljéte iránt.

Két óra ekkor már elmúlt.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter még sem tehetett, hogy egy-két megjegyzést már ma ne állítson sembe az elhangzott vádakkal. Kijelentette tehát, hogy illetéktelen befolyásokról nem tud, olyanok nem voltak; az aranyhullámok nyilván csak a Rakovszky fantáziájában vannak; az összeférhetlenségi akció pedig nincsen kapcsolatban az Adria-szerződéssel.

Még gróf Tisza István is fölemelkedett.

— Személyes kérdésben és érdemlegesen a javaslatához kívánok szólni.

A néppárt zajosan kiabált:

— Nem ma! Késő van! Majd kedden!

A látma másodpercekig eltartott s csak akkor ült el, mikor gróf Tisza István kijelentette, hogy a Ház hangulatára való tekintettel felszólalását elhalasztja.

Igy erős izgalomban végződött az ülés s kedden — mert a kettős ünnep miatt addig nincs ülés — folytatása is várható az izgalomnak.

A képviselőház ülése március 23-án.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Hegedüs Sándor, Lukács László, Plósz Sándor.

Elnök bemutatja az angol képviselőház elnökének átiratát, amely szerint az angol képviselőház a magyar képviselőháznak, Viktória angol királynő halála alkalmából kifejezett részvételeért hálás köszönetet tejezi ki.

belepusztuljon a bánatba, ha maguknak úgy tetszik, hogy otthagyják a faképnél. Dehogy kérem. Maga elment, én pedig maradtam, aki voltam. Egy kicsit persze bántott a dolog.

Az asszony arca elborult s tompán mormogott maga elé.

— Nem szeretett engem.

— Dehogy nem. Hanem a szerelem nem szól egy életre, hogyha nem apólják. Kéz a kézben, szív szíven, az semmi. Kell hozzá egy pár gyerek, közös nyomorúság, közös öröm. Kell, hogy elmúljék ma és fölébredjen holnap. Meghalni kell neki, meg születni. A vágy, ami egy mosolygásból, egy-egy félénk esőkből táplálkozik, nem táplálhatja egy igazi férfi lelkét örökkön-örökké. Én bizony kérem busultam egy kicsit, ittam is egy csomó bort bánatomban, elbanyagoltam egy szigorlatot is, hanem aztán több nem telett fölem. Tessék megbocsátani.

— Nem szeretett.

— Dehogy nem. Valószínűleg meg tudnék halni önrét, ha az én feleségem lenne. Ha az enyém lenne ez a három gyerek és maga volna az anyjuk. Ha az életünknek tartalma lenne. Ha ugy szeretnék volna egymást, hogy nem fordult volna el tőlem az első valamiféle jövedelmű emberért. Igy bizony nem tudok gyászolni a halálom napján.

Kezet fogott az asszonnyal s úgy ment el, hogy vissza se nézett. Fenn sokáig utána bámult az asszony. Előbb villogott a szemében a düh, aztán mind homályosabb lett a pillantása, s üres, nagy kétségbeesés töltötte el a szívét. Annál is inkább, mert már Danes ur is hazafelé tartott s eszébe jutott, hogy mindjárt mellette fog szuszogni az uniformis és hogy véges-végig így lesz. Bajos innen már elmenekülni.

Báró Fellitzsch Arthur bemutatja a mentelmi bizottságnak Olay Lajos, Csévolszky Lajos, Dienes Márton, Bartha Miklós, gróf Széchenyi Aladár, Pichler Győző két rendbeli, Meszlényi Pál, báró Nopcsa Elek, Endrey Gyula, Gyórfly Gyula, báró Fiáth Miklós és Rakovszky István mentelmi ügyére vonatkozó jelentéseit.

(Az Adria szerződése.)

Páder Rezső: Hogy mennyire felel meg az Adria hajózási társaság a mi érdekeink szempontjából az előírt feltételeknek, azt azok megítélésére bízva, akik a közgazdasági tevékenységükre oly büszkék. De aggodalmi vannak, hogy az Adria egyáltalában nem sokat fordít a kereskedelmi érdekek teljesítésére. Hajóik rosszak, piszkosak, túlterhelt állapotban bocsátják utra, a közönség kényelmére mit sem tesznek. Tisztán a spekuláció a főcél. Az ily társaság nem érdemel szubvenciót. Pedig azt az állam tette életképesé, mert már akkor részesítették nagymérvű támogatásban, amikor még csak csecsemő korát élte. Ez a társaság nem magyar jellegű; nem teljesíti a feltételeket, amelyeket az állam eője irt. Nem fogadja el a törvényjavaslatot. (Helyeslés a néppárton.)

Gróf Batthyány Tivadar védelmébe veszi az Adria-társulatot. Pichler támadásának érveit nem fogadja el, éppen a társulat hibáit nem hozta fel. Ugy tette fel a Lloyd-társaság szerződésének megszüntetését, mintha az nem a kormány kezdeményezésére, hanem ellene történt volna. Már Széchenyi Pál és Baross Gábor tőrekedtek a szerződés megszüntetésére. Tengerészetünk csak akkor kezdett fejlődni, miután a Lloydal minden közösséget megszakítottunk. Helyesli Lévynek azt a kívánságát, mely szerint az Adria a kivándorlók visszahozatalára volna kötelezendő.

Nem osztja a kifogásokat, amelyeket az ellenzéki szónokok nagyjában odadobtak. Kifogásolták a társulat magas díját. Hisz jó volna az, ha a társulat a szállításokat tisztán a maga költségére teljesítendő. De akkor a társulat szubvenciót kellene adni, hogy nem akadna pénzügyminiszter, aki arra képes volna. Különböző is a hajóútdíjakat a londoni úgynevezett hajóbörzén állapítják meg. Ha most a fuvardíjak nálunk alacsonyabbak lennének, mint Londonban, akkor nagy jorgalma volna az Adriának, de ellenkező esetben kénytelen volna lezállítani fuvardíjait, ami pedig visszas állapotokra adna okot.

Az Adria magyarsága ellen is volt kifogás. Jó volna, ha az egész vállalat magyar pénzen volna finanszírozva, de 50 ezer forintot nem lehetne Magyarország összesíteni e célra. Nincsenek magyar tengerészek. Hát miért nem mennek a tengerészeti pályára. Összesen talán 25—30 magyar ajku lett tengerészkapitány. Ezek közül kettő képviselő, egy számvevő, őt a tengerészeti hatóságnál van alkalmazva.

Molnár Jenő: Hát miért nem mennek azok a tengerre? (Derűtlenség.)

Gróf Batthyány Tivadar: Mert a honvagy haza hozza őket. Meg a magyar nem is szeret idegen nyelveket tanulni. Az Adria működése nem ideális, de arányban áll a szubvencióval. A szerződés íóbaja az, hogy ma hoztuk ide azt s nem tíz év múlva. Most paradoxon az, hogy egy oly társulat kap szubvenciót, amely 10—12 százalék osztalékot ad. A szubvenciót csak oly esetben kell megadni, amidőn a társulat valami különös körülmények miatt bajba kerül. Például háboru esetén. A törvényjavaslatot elfogadja.

Elnök az ülést öt percre felüggeszti.

(Szünet után.)

Rakovszky István: Valóban nehéz szatírát nem írni. Akkor, amidőn oly súlyosak gazdasági viszonyaink, egy ily javaslatot terjeszt be a kereskedelmi miniszter. Ha nem ismerné a miniszter szilárd jellemét, azt kellene hinnie, hogy vagy nem ért tárcája vezetéséhez, vagy meg van vesztegetve. A közlekedési bizottság nem Láncozt, Rosenberget választott előadójának, hanem Heltai Ferencet, akire a legnagyobb ellensége sem mondhatja, hogy inkompatibilis. (Gyúvos derűtlenség.) Az indoklás azzal okolja a szerződés meghosszabbításának szükségességét, mert az Adriának a világkereskedelmével szemben nagy erőltetéseket is kellett tennie. A jelentés azt is kiemeli, hogy a társulat anyagiilag is megerősödött, lendületet vett, nagy osztalékokat ad. Ily esetben az állam pénzének kidobását jelenti a szubvenció megadása. A társaság kivitelei 95—99 évek alatt stagnált az összkivitelhez képest. A behozatal még rosszabb arányt mutat fel. Összjorgalomban pedig 2/3 millió tonna bonyolítottat le. Ebből a külföld számára 60 százalék, míg Magyarország részére 40 százalék. Ily adatokból kifolyólag szaporítani akarja a hajózáratot. Az egész szerződés intenciója pedig az, hogy egy konkurrens vállalat létesülését lehetetlenné tegye. Ez pedig nem lehet a kormány feladata.

Az Adria nem teljesíti kötelességét. A hajók névleg Tisza, Matlekovits, (Derűtlenség.) Baross, Batthyány, Ziehy mind rozogák s nem képesek a kereskedelmet tisztességesen lebonyolítani. Most szaporítani akarják 10 hajóval a hajózáratukat. Ez szédülés a vállalat részéről, mert a hajózáratokat tüntet fel, mind pl. a turini, amelyeket kölcsönként hajókkal teljesít. A hajóépítés csak úgy egy újabb spekulációra.

Gróf Batthyány azt mondja, hogy mi adjuk a legnyomorúságosabb segélyt hajóvállalatunknak. Anglia 840, Franciaország 1400, Olaszország 1600, Ausztria 840 míg Magyarország 42 000 korona segélyt ad egy hajónak. (Zaj és derűtlenség.)

Lukács Gyula: Ott kell szubvenció, ahol kicsiny a hajóállomány (Helyeslés a többitől.)

Rakovszky István: Ha nem az Adriát segítjük, hanem egy magyar kereskedelmi társulatot, örömmel megszavazná azt. Csodálkozik, hogy Lukács, aki tengerész volt...

Polónyi Géza: Szárazföldi tengerész.

Buzáth Ferenc: Tengerész a Váci-utcában. (Derűtlenség.)

Lukács Gyula: Valóságos tengerész voltam. Rakovszky István: ... megvéendőnek találja az Adriát, mely csak kölcsön-hajókkal végzi a hajózáratokat.

A magyar kormány kötelezi magát a szerződésben, hogy 10 éven keresztül más hajózási vállalatot nem szubvencionál. Ez helyes volna, ha csak bizonyos vonalakra vonatkozna, de helytelen dolog egy általános monopóliumhoz segédkezet nyújtani. A szerződés 31. § értelmében husz évre ki van zárva a lehetőség, hogy más hajóvállalat alakuljon.

Polónyi Géza: Tengeri hitbizomány (Zajos derűtlenség.)

Rakovszky István: Egy mértőldre 45 fillér segély esik, e tekintve attól, hogy a kivándorlók visszahozására a társulat köteleztetik. Különböző figyelembe ajánlja a szabadalvpartú latinium-dium-birtokok tagjainak, hogy Lévy a kivándorlás okául a hitbizományt jelentette ki.

Lévy Lajos: Ezt nem mondtam!

Rakovszky István: A naplóban benne van!

Lévy Lajos: Már nincs benne! (Zaj.)

Rakovszky István: Az Adria nem teljesíti kötelességeit. Igy kötelezte magát, hogy állandóan két gőzöst járát a Fekete-tengeren. De nem tartja meg e feltételeket, mert azt egy keleti társaság végzi 180 000 korona szubvencióval.

Az adókérdésre nézve kijelenti, hogy cinikus a közgazdasági bizottság ez ügyben. Ez a társaság Magyarország adófülléreiből szubvenciót húz, de adót fizetni nem akar. Ez zsebmetszés. Az adóösszeg el-sikkasztása. Törvénytelen, büntös játékot követett el az adóbizottság, midőn nem vetett ki a társulatra adót. S még bőnösebb az adóbevétel, hogy nem feleltette meg a bizottság határozatát. Persze mert tudja, hogy darázsészekbe nyul. Az nem indok, amit Hegedüs Loránt mondott, hogy amit az állam egyik kézzel ad, azt a másik oldalról el nem veheti. A protestáns papok kongruát kapnak az államtól, mégis vesz az állam tőlük adót. Nem szabad tűrni, hogy egy pár milliómos kedvéért adómentes legyen egy gazdag társulat, mikor a szegény emberek létminimuma sincs biztosítva. A Lloyd fizetett adót, az Adria el-sikkasztja azt. Sőt még a lajstromozási illetéket is el-szebeli. A pénzügyminiszter ezt egy tényleges állapot szankcionálásának nevezi. De hát miért kell az Adriának szubvenció? Ez rejtély. Azt látjuk, hogy sohasem konzumálta szerződéseit. Ha valamely akadály merült fel, új szerződést csinált. A tartikatt több esetben hivatalos jelentés szerint súlyosan megsértette. A Lloyd szerződésében ki van kötve, hogy 4 százaléknál több osztalékot nem ad, az azon felül eső rész egyharmadát a külügyminiszternek át kell adni. Az Adria minderre nem köteles. Az Adria hiányt mutat ki s 14 százalék osztalékot fizet.

Gróf Tisza István: A mérlegben, amely alatt az én nevem szerepel, nincs szédülés. Kikérem magamnak. Minden szabad már ebben a Házban?

Rakovszky István: A képviselő ur ok nélkül heveskedik, mert nem a mérlegből veszem ezeket. A társulat alaptőkéje 5 millió s 15 milliót mutat ki. Új részvények önkényes kibocsátásával emeli alaptőkéjét. Igy gazdagodik a társaság.

Ezután áttér a politikai okok fejtegetésére. A szabadelvűség követelménye jogokat adni; a szabadelvűpárt jogokat tipor el. Szavakban gazdag áldást oszt a népre, tetteikkel tönkreteszti azt. Ez nem az Adria törvényjavaslata, hanem az Adria botránya. Idegen embereknek oda vetnek a nép filléreiből milliókat.

A kereskedelmi miniszter azt mondta, hogy dolgozik, mint a néhai Baross Gábor is dolgozott, érdemeket szerzett magának, de a legnagyobb érdeme az volt, hogy halála után kitűnt, hogy szegényen halt meg. Ha ez a botrányos szerződés nem volna, talán az összeférhetlenségi háboru sem lenne. A miniszternek kötelessége lett volna megmondani az Adriának, hogy amíg képviselőik ülnek az igazgatótanácsban, addig szerződést nem köthet vele. Franciaország a Panama dolgában fellépett Magyarországot. Mégis megtűtötte a képviselőket, hogy az állam által szubvencionált vasúti társaságokban tért foglaljanak. Nem lehetnek azok a képviselők ösztintek, akik ily társulatokban helyet foglalnak és a társulatokat érintő ügyekben vannak. Szóló nem hitte volna, hogy ily nagy visszaélések legyenek a magyar parlament életben. Mindig küzdeni fog, hogy ezeket kiirtsa. A kormány érdekében sajnálja, hogy ily törvényjavaslatot terjesztett elő. Nem fogadja el azt, hanem a következő határozati javaslatot nyújtja be:

Mintán az 1891: XXX. t.-c. értelmében az Adria magyar tengerhajózási társasággal kötött szerződés még tíz évig van érvényben, a képviselőház a szerződés meghosszabbítását az idő szerint nem tartja célszerűnek. (Elnök helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter: Azokkal a vádakkal és támadásokkal szemben, amelyekkel Rakovszky István a szerződést és eljárását illeti, részletesen, tárgyilagosan, adatokkal fogok a legközelebbi ülésben válaszolni.

Rakovszky beszédét illetéktelen befolyásokról,

MOLL SEIDLITZ POR

felülmúlhatatlan hájszer mindama gyomorbujaóknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérésre eredeti dobozokban 2 korona.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ és SO

Legjobb fájdalomesillapító befűrésűs, csur, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban olommal árt (plombirt) üvegekben 1 korona 80 fillérré kapható. MOLL készítmény kérésre.

amelyek a miniszterre esetleg befolyást gyakoroltak. Nem tudja, hogyan értette és kiket értett alatta. Nem is kutatja tökéletesen szabadságában áll ilyen formában is gyanúsítani. De kötelessége kijelenteni, hogy az egész tárgyalás folyamata alatt semmiféle idegen elem, semmiféle idegen ember vele ebben a kérdésben abszolúte nem érintkezett sőt a társulat igazgatótanácsából senkit nem látott. Beszélit azután aranyhullámokról. Nemesak 6 nem érte ez az aranyhullám, de ilyen nem is látott.

Rakovsky István: Az esak szónoki képlet volt! Ezt kiragadni a beszédből!

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter: Ami az összerfírhételenség kérdését illeti, az semmiféle vállalatnak szerződésével összekötötésben nem áll, az principális alapon, tüzetes adatok alapján megoldandó kérdés, ami folyamatban is van. Milyen színe volna annak, ha egyik vagy másik szerződésre való tekintettel külön intézkedések lennének? Fennforgott az az eszme, mert ne méltóztassék azt hinni, hogy nekünk olyan alantjáró észjárásunk van.

Rakovsky István: Ellenkezőleg! (Mozgás)

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter: De mintogy ez principális alapon, önállóan, minden vállalatnak szemben, egyórman megoldandó kérdés, természetesen, hogy speciáliter egyes kiszakított ügyekkel és szerződésekkel az összekötötésbe nem hozható.

Grófi Tissa István: A Ház belátására bizza... (Nagy zaj. Felkiáltások: *Hallyuk a személyes kérdést!*) Tekintetbe véve a Ház kimerült voltát, a legközelebbi ülésben tve teletelni.

Rakovsky István: Távol állt tőle az aranyhullám a miniszter személyes integritását érinteni.

Előnk a legközelebbi ülés kedde tüzi ki. Az ülés 1/2 órákor végződik.

BELFÖLD.

Elmaradt minisztertanács. Minthogy a kabinet tagjai egész héten át napestig másfele voltak elfoglaltak, az e heti minisztertanács elmarad és a legközelebbi minisztertanács jövő kedden, a miniszterelnöknek Bécsbe való elutazása előtt fog megtartatni.

Állampénztári kimutatás. A pénzügyminiszter ma tette közzé az 1900. utolsó negyedévi pénztári bruttómérleget, amely a bevételek rovatában 307,862,444 korona 53 fillért, a kiadások rovatában 228,198,454 korona 87 fillért tüntet fel. A bevételek összege 4,457,563, a kiadásoké 8,556,178 koronával nagyobb az 1899. év megieelő idősakáénál. Az egész 1900-ik esztendő bruttókimutatása 19,667,864 koronával kedvezőlenebb az 1899-ikénél.

Politikai mozaik.

Budapest, március 23.

Hogy meglesz-e az összerfírhételenség reformja, vagy nem, az ma már nem is lehet kérdés tárgya. Egészen bizonyos, hogy meglesz, még pedig a mostani országgyűlésen. A kormány akarja és ennek az akaratának a parlamentti többség kebelében való fogantatja nem lehet kétséges. Egy laplásunknak ma reggeli számában azt az információt olvassuk, hogy *Szell Kálmán* a törvény megszavazását nem fogja pártkérdéssé tenni, s a többség tagjainak szabadságukban fog állani a törvényjavaslat mellett szavazni, vagy tartózkodni a szavazástól. Ebből azonban, laplásunk szerint, nem következik a pártfegyelemnek olyatén meglazulása, hogy a többség közül bárkinek is szabadságában álljon a törvény ellen szavazni. Ezt bárki is csak az ellenkezőről teheti.

Nos, ha ez így van — már pedig így van, amint ezt mi meg is irtuk, — ez semmi egyéb, mint a pártkérdés felvetése, igaz, hogy a lehető legenyhébb formában. Ennél ridegebben való felvetéséről szó sem volt, de ennyi föltétlenül következik a kormány állásfoglalásából. Végre is *Szell Kálmán* programjában ígéretet tett, tehát kötelezettséget vállalt az összerfírhételenség kérdésének a rendezésére. A kormány programjának egy részével szemben pedig a kormánypárt soraiban állást foglalni nem lehet. Akik tehát az összerfírhételenségi törvény revízióját egyáltalán ellenzik, azoknak nem a kormány mögött, hanem vele szemben van a helyük.

Egyébként a pártkérdés felvetésére még ebben a legenyhébb formájában sem igen kerül a sor. Ami ellenvetésük egyeseknek a javaslat egyes részei ellen van, azt előhozják a bizottságban, ott megvitattják, de a javaslat végleges szövegével szemben, amint a Ház plénuma elé kerül, a szabadelvűpárt egységesen fog viselkedni. Már a bizottsági tárgyalás is egész si-

mán folyik, a parlament pedig minden emóció nélkül fog rajta tulesni.

A jövő hét aktualitása a *kvótabizottságok* összerfírhételése, mi ezuttal Bécsben fog megtörténni. A bizottságok működése nem igen fog meglepetést hozni. Szinte bizonyos, hogy az fog történni, ami legutóbb történt: a bizottságok a mostani kvótában fognak megállapodni. Eltérés csak a parlamentek viselkedésében lehet, már tudniillik, ha lehet. És talán lehet. Az osztrák parlamentti helyzet némileg ugyanis javult, s nincs kizárva, hogy a parlamentek ezuttal végre meg fognak egyezni. A bécsi viszonyok türethetőbbé válásának mindenesetre jelentős szimptomája volna, ha végre annyi idő után megessék, hogy nem az uralkodónak kellene a kvótaszámot megállapítania, hanem a parlamentek approbálnák a bizottságok megállapodásait.

Az osztrák kormány, ugy látszik, siet felhasználni a parlamentti viszonyoknak pillanatnyi tisztulását és a Reichsrathnak egy kissé felcsillant munkaképességét sietet felhasználni a kvótabizottság és a delegáció megválasztására. Nálunk egyelőre még csak kvótabizottság van, delegáció nincs. Nálunk nem is sürgős a dolog; ráér a parlament megválasztani, ha majd egybehívják a delegációkat. Hála Istennek, nem kell attól fél-nünk, hogy a mi kurucaink rosszabbak lesznek a csehéknél és megobstruálják a delegációválasztást.

A delegációról szólva, mostanság egy rémkép borzongatja az embereket; a *hadügyi költségek* emelkedése az új *gyorstüzéző ágyúk* miatt. Az új ágyúkról ma is, tegnap is bukkantak fel hírek a lapokban. Ezekről egy kiváló katonai szaktekin-tély, aki a bécsi hadügyi kormány intenciói felől is meglehetősen tájékozva van, a következőket mondta el lapunk tudósítójának:

Ami tábori tüzérségünknek az új mintájú gyorstüzéző ágyuval való ellátását illeti, a legújabb időben a napisajtó révén lanszirozott hírek nagyon is meglekzik a tényállást. Szó sincs róla, hogy hadügyi kormányunk már elhatározta volna magát az egyik vagy a másik új mintának végleges elfogadására. Tény csak az, hogy a kísérletek, melyeket a bécsi katonai műszaki intézet javaslatba hozott s jelenleg néhány tüzérandárnál, a *buda-pesti* negyedik tüzérandárnál is, kipróbálás alatt álló gyorstüzéző ágyúkkal folynak, már most is arra az eredményre vezettek, hogy az új mintájú ágyú-cső, valamint az új mintájú lövés-zér, ugy szerkezetét, tartósságát, könnyű és biztos kezelését és végre hatékonyságát illetőleg, a legmesszebb menő igényeknek is meg-felül, ugy hogy az a kérdés, mely anyagból és mely szerkezeti minta alapján volna elő-állítandó az új gyorstüzéző ágyú-cső, már most is a kipróbálás alatt álló kovacsított acél-bronzból álló ágyúcsövek javára, *el van döntve*. Kevesebb kedvező eredményre jutot-tak a gyorstüzéző ágyúhoz tartozó s szintén kipróbálás alatt álló talpfaival. E tekintetben az a nehézség merült fel, hogy a mechanikus gyors-fék kellőképpen és teljesen megbíz-hatón nem működött, amennyiben ezzel a fék-kezel az ágyúnak a lövés után való vissza-lökése nem volt teljesen megakadályozható, mely körülménynél fogva a tüzézés gyors-sága, vagyis az a cél, amely első sorban elerendő, nem felelt meg az igényeknek. Az pedig, vajjon a kísérletek utóbbi részének kedvezőtlen eredménye után hadikormányunk már most egy hidraulikus fék behozatalára fogja-e magát elhatározni, vagy talán előbb még a mechanikus (drótkötélű) fék tökéltését kísérli meg, az a mai napon még egészen bi-zonytalan. Mindenesetre kívánatos volna, hogy a mechanikus fékkel folytatott kísérletek révén talán mégis oda jussunk, hogy az utóbbi fékrendszert alkalmazhassuk, mert ez a rendszer minden minta között a legegyszerűbb és tehát háborus célokra a legelőnyösebb is. Minden hidraulikus fék többé-kevésbé komplikált, minek folytán rendszeresítése az-zal a veszélylyel jár, hogy ily fék éppen akkor nem működik, ha legjobban kellene működni — a csatában. Ehhez járni, hogy ebben az esetben tüzérségünk felszerelését még egy oly cikkel kellene szaporítani, mely-nek beszerzésére a hadműveletet közben nem mindenütt és nem egész biztonsággal számí-tatnánk — tudniillik a glicerinnel. Vízot a hidraulikus fékben nem lehet használni, mert az télen megfagy. Azt mondják azonban, hogy a legújabb német mintájú lafeta, az

Erhardt-féle lafeta a tökéletesség tetőpontján áll. Majd meglátjuk. De ha ugyis volna, a szükséges huzamos kísérletek és próbák már akkor is annyi időt vennének igénybe, hogy a döntés a folyó év késő ősze előtt alig várható. Egész határozottan feltehetjük tehát, hogy tüzérségünknek az új gyorstüzéző ágyúkkal való ellátására szükséges hielet a jelen évben nem fog-ják követelni a delegátusoktól.

Az összerfírhételenség.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, március 23.

Egy napi pihenés után ma délután folytatta munkáját az összerfírhételenségi törvény revízió-jának előkészítésére kiküldött bizottság. Ma érke-zett el a bizottság a tervezet ötödik szakaszához, vagyis a legkritikusabb szakaszhoz, amely a szállítókrol, vállalkozókrol, bérlőkrol szól s amely az albizottságnak is több napi munkát adott. A bizott-ság plénuma is igen lassan, igen alaposan meg-hányja-veti ezt a nehéz paragrafust, ugy, hogy ma összesen három pontot végzett el belőle. Leg-hosszabb vita az első pontnál volt, amelyet módosítottak is, de az albizottsági javaslat intenciói általában épségben maradtak.

A vita lefolyásáról a következő részletes tudósítást adjuk:

A bizottság az emeleten, az első osztály termé-ben gyűlt össze ismét teljes számban. Ma is igen nagy auditorium volt, de a hangulat teljesen nyugodt, higgadt. A tárgya-ást az 5 §. 1. pontjánál kezdték, amely így szól a tervezetben.

Országgyűlési képviselő nem lehet: a) a kormány-nak vállalkozója vagy szállítója. Nem szállító az, aki saját megievé, eladásra kész gazdasági terméket, vagy saját iparának meglévő, eladásra kész ipari termékeit előleges megrendelés vagy a vételre vonatkozó előleges ígéret nélkül eladja.

Nem terjed ki a fennebbi tilalom a kincstár részére termelő dohányszállítóra.

Az első felszólaló **Fapp Géza** volt, aki azzal kezdte, hogy ennél a pontnál szükséges a legnagyobb figyelem, mert a 75-iki törvény ezt fogalmazta meg lazán és ebből a laza szövegűből származott a legtöbb félreértés. Az albizottság szövegezését elég szeren-esésnek tartja, mégis jog módosítást benyújtani olyan értelemben, hogy ne csak a dohány legyen kivétel a szállítási tilalom alól, hanem vegyék ki azokat az iparosokat és gazdákat is, akik termékeiket, vagy ipari termékeiket nem eladásra késszen, hanem korábbi szá-diumban adják el a kormány-nak, *tegyéjébe 6000 ko-rona* értékben, továbbá a vállalkozókat is, amennyi-ben a vállalat értéke nem nagyobb 6000 koronánál. Ennélögyva a következő módosítást ajánlja:

Nem terjed ki a entebbi tilalom arra, aki a magyar kormány engedélye mellett a maga által természetit dohányt a kincstár részére szállítja; aki a kormány részére szállít, ha a szállítás csak egy évre kötöttet és az összes szállítás ára a 6000 koronát meg nem haladja, sem arra a vál-lalkozóra, akinek az egész vállalkozásért járó összes fizetése a 6000 koronát meg nem haladja.

Kristóffy József fenntartja az általános vitában kifejtett azt a nézetét, hogy a szállítók kizárása sé-relmes a szállítókra és a termelőkre. Nagyon esábitja az a kérdés, mikor válik a termelő szállítóvá? De nem akarja ezt a kérdést feszegetni, csak objektíve előadja agrodalmait. Az a koncepció, hogy a termelő termését vagy ipari terméket eladásra kész állapot-ban eladhatja, teljesen érthetetlen, hiszen a kormány kénytelen mindig előre vásárolni. A nagyüzemekről nem is beszél, amelyek mindig előre biztosítják összes szük-ségletüket, hanem szól például egy vidéki törvény-székéről. A félre szükséges fának beszerzését ez sem hagyhatja félre, hanem már előre kénytelen gondos-kodni róla ajánlati versenytárgyalás útján.

Szóval az államhivatalok, valahoi csak konzu-menszüköl lépnek fel, mindenütt kénytelenek előre beszerezni a szükségletüket. A nagyiparra nézve még kevésbé koncepció az, ami annak látszik a dol-gosban. Az nem dolgozhat raktárra, hanem dolgoz-ni csak akkor tud, ha előzetesen van biztosítva számára a fogyasztás. Fenntartja azt a vélemé-nyét, hogy ez a tervezet a szállítás kirekesztésében tudmeg az 1875-iki törvény intencióján. A régi törvény csak a *vállalkozót* sújtja, s hogy mit ért ezen, azt világosan megmondja az indokolásban, ahol két sarkalatos elvet fejt ki. Az egyik az, hogy jóhiszeműen senkisé nem nézheti vállalkozásnak az adást-vevést. Ez az egyik sarkalatos elv. A másik pedig az, hogy ha az iparos bizonyos munkát, bizonyos árban, bizonyos időre szállít, nem tekinthető vállalkozónak. Így szól az 1875-iki tör-vény indokolása, s még azt is hozzátézi, hogy

hiszen a törvénynek nem lehet célja az, hogy az iparos osztály arravaló elemeit a parlamentből kiszorítsa. Mindezekből világos, hogy eltérés igenis van az új tervezet és a régi törvény közt. Keresni kell tehát a módot arra, hogy a termelő a saját produktumát eladhassa a kormánynak is, de természetesen minden kedvezés nélkül, mert ezt már az ő nézete szerint is megköveteli a parlament tekintélye és integritása. Az albizottság egy radikális késmet-esszel kizár minden előre való eladást. O ellenben az előre eladást is megengedi, a visszaélések kirekesztésével. Visszaélés hol történhet? Az átvétel-nél, az árúnál és a lebonyolításnál. Már most az átvétel-nél ott is történhetik visszaélés, ahol eladásra kész állapotban vásárol a kormány produktumokat. Ami az árt illeti, a visszaélések útját bevágja a nyilvános árverés. Az eladásra kész árúnál a nyilvános árverés nem lévén kötelező, itt még inkább történhetnek kedvezések és visszaélések, mint akkor, ha nem kész árú nyilvános árverésen adnak el. A lebonyolításnál kínálkozik a legtöbb alkalom a visszaélésre; de a kötés és a lebonyolítás közt levő űrt ki lehet ám túlnyírt erős tiltó határozatokkal, melyek egyfelől megkötik a kormány kezét, s másfelől Damokles kardját tartják a visszaélést elkövetni akaró képviselő feje fölött. Módosítást terjeszt be, amely szerint a képviselő a saját produktumát eladásra nem kész állapotban is szállíthatja a kormánynak, ha az űzlet nyilvános árverésen jött létre s ha a kormány szigorúan köteleztetik arra, hogy a lebonyolítás tekintetében semmiféle kedvezést ne nyújtson. A módosítás ez:

Nem terjed ki a fentebbi tilalom saját gazdasági terményeinek vagy ipari termékeinek előre eladására, amennyiben az erre vonatkozó szerződés a pályázók közötti összeheszelés előzetes kizárásával nyilvános árjelítés vagy ajánlati tárgyalás alapján s oly feltételek mellett jön létre, melyek a többi szállítókkal szemben sem az ár, sem egyéb körülmények tekintetében kedvezményt nem tartalmaznak. Ezen szerződési viszony egész tartama alatt a feltételeken semmi oly módosítás nem eszközölhető, mely az eladó részére bármint tekintetben további előnyt vagy kedvezményt tartalmaz.

Detailban elárúsító nyílt kereskedésekben eszközölt bevásárlásokra.

Gyurkovics György szintén azt vallja, hogy a tervezet tulmege az 1875-iki törvényt, amely indoklásában egyenesen kimondja, hogy nem lehet a törvényhozás célja a közliorgalom megbénítása. Aggodalmait konkrét kérdések alakjában terjeszti elő. Ha egy képviselő a kincstárnak tavaszsal eladja a termését, melyet természetesen csak aratás után köteles szállítani, de időközben jégverés jön, mely elpusztítja a termést s a képviselő tehát kénytelen szerződését úgy teljesíteni, hogy mástól vásárolja be az illető gabonamennyiséget: szabad-e ily esetben az inkompatibilitást kimondani? Tovább kérdése, miért tesznek kivételt a dohánytermelők számára, holott maga a dohánytermelés nagy mértékben emeli a jövedelmező képességet s holott a dohány átvételénél, tekintettel a különböző klasszásoknak 17 és 95 korona közt váltakozó árára, óriási kedvezések történhetnek. Hát a szeszkontingent mért nem mondják ki inkompatibilisnek? Hiszen itt is kedvezhet a kormány azzal, hogy soron kívül ad a képviselőknek kontingent. Elvárja, hogy e kérdések tisztázattni fognak.

Justh Gyula: Kristóffyknak téves a felfogása, a törvény nem sújtja a termelőket, hanem csak azokat a képviselőket, akik a kormánynak szállítani akarnak. Hol itt a gazdasági veszedelem, amelyről Kristóffy beszél? Különböztetve figyelmezteti Kristóffy arra, hogy kedvezhet ám a kormány más módokon is, például úgy, hogy a szállításra szerződő képviselőnek a szállítási határidőben halasztást ad ha a konjunkturák ezt a szállításra nézve előnyössé teszik. A nyilvános árverés nem elegendő biztosíték, mert minden versenytárgyalásnál a miniszter kikötői magának azt a jogot, hogy ne a legolcsóbb ajánlatot fogadja el. A miniszternek ezt a jogát nem szabad elejteni, még pedig igen fontos körzérdekből, mert a szállítások szoliditása s nyílen meg az elejét. Így mód volna adva arra, hogy a kormány kedvezzen a képviselőknek. Kristóffy furcsán jár el. Azt a jogszályt, hogy képviselő ne szállíthasson, elfogadja szinleg, de a kivétellel agyonüti. Már akkor érthetőbb a Gyurkovics felfogása, hogy minden képviselő szállíthasson derűborura mindent. A közvélemény szeme a törvényhozásra tapad mostanában. Vigyázni kell, hogy azt ne mondják, hogy az agurok egymás közt mosogva megalkudtak. Ennélfogva bele kell vinni a törvénybe a lesgigorubb felfogást, semmi kivételt a világban nem fogad el, még a dohánytermelést sem. A maga részéről kijelenti, hogy a dohánytermelés a legnagyobb függést hozza létre, még pedig nem a beváltási árban való kedvezés miatt, hanem, mert az engedély évről-évre újra kérendő a minisztertől, minél fogva az a képviselő, aki dohányt termel, örökké a

kormány kezében van. Ha ez nem politikai függés, akkor nem tudja, mit lehet annak nevezni. Az ő igazságszeretete fellázad az ellen, hogy a közgazdaságnak akármely ágát favorizálja a törvényhozás. Ha az iparost és kereskedőt eltiltjuk minden szállítástól, tiltjuk el a mezőgazdát is. Ha elveszszük a képviselőtől a dohánytermelési engedélyeket, a kisbirtokosok fogják használni. Ideje, hogy a kis egzisztenciáért is törtenjék valami.

Lehoosky Antal elfogadja a szakaszt, mert úgy találja, hogy helyesen huzza meg a határvonalat.

Kabós Ferenc: Kristóffyval szemben kifejti, hogy a javaslat nem sérti sem az ipar, sem a kereskedelem érdekeit. Meggyőződése az, hogy a Ház tagjai anyagi előnyök élvezése nélkül sem fognak lakadni az ipar és kereskedelem érdekeinek hathatós támogatásában. Azzal szemben, amit Kristóffy az 1875-iki törvény indoklásából idézett, kijelenti, hogy a törvényhozás akkor csakis a lényegtelen összegű szállításokra gondolt, nem pedig a sok százezer forintos szállításokra, aminek azóta előfordultak. Hogy a kisiparos és kereskedő bizonyos pénzübeli korlátozás mellett ezentul is szállíthasson, arról gondoskodik Papp Géza módosítása, melyet elfogad. Hogy versenytárgyalásokon nagy szállítási és vállalkozási üzletekbe bocsátkozzanak a képviselők, azt határozottan perhorreszkálja. A törvényhozó ne legyen üzleti kommittense a kormánynak.

Rohonyi Gyula előadó elfogadja Papp Géza módosítását, de a megengedett szállítás összegét 6000 koronáról 10.000 koronára kívánja fölemelni. Aztán a mezőgazdasági termés és ipari termékek mellett az állatok szállítását is megengedőnek tartja, ilyen összeg erejéig. Ily értelemben módosítja Papp Géza indítványát.

Ragályi Lajos: A képviselők üzleti tevékenységét ő sem látja szivesen. A kormánynal való üzleti viszonyt pedig egyenesen visszautasítja. A törvényhozó és szállító tevékenység kumulálását ki kell küszöbölteni.

Szivák Imre és Justh Gyula néhány megjegyzése után

Szöll Kálmán miniszterelnök szóla fel. Ennél a pontnál ki akarja fejteni a kormány felfogását. Ez annál inkább kötelessége, mert ezen szakasz a legfontosabb és legkényesebb része a javaslatnak. A kormány itt is ragaszkodik vezérgondolatához, hogy az 1875-iki törvény szellemének keretében kell a megoldást keresni. Nem szabad ezen a kereten túlmenni a szigorításban, sem azon innen maradni a magyarításban. A mostani szöveg helyesen értelmezi az 1875-iki törvény szellemét. Igaz, hogy az 1875-iki törvényben expressis verbis nincs szó a szállítókról, hanem általánosságban csakis vállalkozókról. De az 1875-iki törvényhozás szándéka világosan kiderül az indoklásnak abból a kijelentésből, hogy „vállalkozónak természetesen nem tekinthető az, aki a saját kész termését, vagy termékét eladja.” Ime, a 75-iki törvény azt, aki a nem kész termékét adja el, már nem tekintti termelőnek, hanem vállalkozónak, vagy szállítóknak. Amire Gyurkovics és Kristóffy hivatkoznak, hogy a régi törvény indoklásában kivétel emilt azok javára, akik bizonyos cikkeket, bizonyos árban, bizonyos időben szállítanak, ez semmiesetre sem jelentheti megszorítás nélkül a szállítókat összeférhetőségét. A kormány nézete az, hogy ha van, ami érinteti a képviselő függetlenségét, akkor a kormánynak való szállítás bizonyára az. Papp Géza indítványa teljes mértékben deferál az 1875-iki törvény indoklásában foglalt ama fenntartásnak, melyre Gyurkovics és Kristóffy hivatkoztak. Kiveszi tudniillik az inkompatibilitás alól a kisebb forgalmat. A szakasz ezzel a módosítvánnyal együtt becsületesen érvényesíti a 75-iki törvénynek egészen világos szándékát. A kormány nem tartja helyesnek, hogy az összeférhető szállítók-nak ennél tágabb keret adassék. Gyurkovicsnak a dohánytermelésre vonatkozó kérdésére azt feleli, hogy a dohányt egyedül a kincstárnak lehet szállítani. Ez tehát nem esik az üzleti szállítás fogalma alá s ha itt mégis világosan kivétetik a dohánytermelés, ez voltaképpen pleonazmus, melynek csak az a célja, hogy később dohánytermelésre nézve fogalomzavar ne keletkezék.

Ezután a szavazás következett. A bizottság elfogadta az első pontot a Papp Géza toldásával és Rohonyi módosításával. Ennélfogva kivétel lesz nemcsak a dohánytermelés, hanem a termékek, ipartermékek és állatoknak 10.000 korona értékig való szállítása és a 10.000 korona értékig való vállalkozás, feltéve, hogy a szállítási és vállalati szerződés csak egy évre szól.

Az ekképpen módosított 1. pont így szól:

Nem terjed ki a fentebbi tilalom arra, aki a magyar kormány engedélye mellett a maga által termeszett dohányt a kincstár részére szállítja; aki a kormány részére szállít, ha a szállítás csak egy évre kötetelt és az összes szállítás ára a 10.000 koronát meg nem haladja, sem arra a vállalkozóra, akinek az

egész vállalkozásért járó összes fizetése a 10.000 koronát meg nem haladja.

Az 5. §. b) most már 2-ik pontjánál, mely így szól: „a kormány és mások közötti ügyletek közvetítője vagy bizományosa“

Korniss Ferenc kérdést intéz, hogy mi értendő a „mások“ kifejezés alatt?

Rohonyi Gyula előadó azt feleli, hogy a kormánynon kívül bármely más személy vagy testület értendő alatta.

Papp Géza módosítást ajánl, mely szerint a szakasz így hangzana: „a kormány és mások közötti visselelherrel járó ügyletek közvetítője vagy bizományosa.“

Szivák Imre nem fogadja el a módosítást és konkrét példával magyarázza, hogy miért nem. Ha például képviselő a kormánynál azt közvetíti, hogy turzasi jogot adjon, akkor onerosabb a közvetítés, ha a jogot a kormány ingyen adja át, mint a másik esetben, amelyben az ügylet visselelherrel jár. Eppen az ingyenes átadásoknál könnyebb és nagyobb visszaélések történhetnek. Az eredeti szöveget ajánlja.

Ragályi Lajos szintén ellenzi a Papp Géza módosítását.

Plósz Sándor igazságügyminiszter: Az eredeti szöveg mellett tilos volna ajándékok vagy alapítványt közvetíteni. A Szivák indítványa azért nem állhat meg, mert a turzasi jog átengedéséről a 9. és 11. szakasz intézkedik. Azt hiszi, jobb volna, ha a szöveget a Papp Géza módosítása szerint fogadják el.

Az albizottság az eredeti szöveget fogadja el a Papp Géza módosítása nélkül.

Következik a c), most már 3. pont, mely így szól: „Az állam vagy a kormány kezelése alatt álló alapítványi javak javadalmak, jövedelmek és haszonhajtó jogok bérleje...“

... E szabály nem terjed ki azokra a bérlekre, akik évi 2000 koronát meg nem haladó bért fizetnek.“

Justh Gyula nem helyesli azt, hogy ez a §. csupán a bérletekre terjed ki s az adásvételekre nem. Ha valamely állami jószág bérleje összeférhető, mi jögon összeférhető valamely állami jószág vásárlója; hiszen az utóbbi esetben sokkal több kedvezés nyújtható és sokkal erősebb üzleti viszony támad. Ajánlja tehát, hogy vételessé fel a szövegbe az állami javak, javadalmak, jövedelmek és haszonhajtó jogok bérleje, vagy bérleje. Előbb kifejtett elveinél fogva ellenez minden kivételt, tehát nem koncedálja a 2000 koronán alóli bérletek összeférhetőségét sem.

Rakovszky István: Az albizottság az ő indítványára a 2000 koronán alóli bérleteket összeférhetőnek csak oly feltétellel ismerte el, hogy ha azok nyilvános árverésen szereztettek meg. Kérdezi: miért maradt ki ez a toldás a szövegből; hiszen a kézalatt való bérbeadásoknál erős visszaélések támadhatnak. Nagy értékeket így suttymoban potom áron lehet bérbeadni. Tud esetet, amidőn egy képviselő bérbe vett az államtól egy vadászati és halászati jogot, egy nagy kiterjedésű alpesi legelővel együtt 36 forintért, holott ez a bérlemény összehasonlíthatanul nagyobb értéket képvisel. Ugyanaz a képviselő szintén az államtól megvásárolt egy házat, melynek pusztá kitározása az államnak 1000 forintjába került, potom 2000 forintot, s ezt sem egyszerre kellett lefizetni, hanem tíz évi kamatmentes részletekben. Ily esetekre való tekintettel kívánatosnak tartja a nyilvános árverés kikötését.

Papp Géza ajánlja, hogy az összeférhető bérlet évi bérösszege 2000 koronáról 3000 koronára emeltessek fel. (Zajos ellentmondások.) Nem érti a zajt; hiszen 500 forint az egész különbség. Csak nem teszi fel senki, hogy ilyen potomságért akármelyik képviselő megvásárolható lenne.

Kabós Ferenc: Az albizottság utóbb azért ejtette el a nyilvános árverést, mert van sok dolog, ami az árverési eljárásat kizárja. Papp Géza módosítványát elfogadja.

Szivák Imre: Rakovszkyknak igaza van. Az albizottság eleinte csakugyan a nyilvános árverést köteletti ki, de másnap Justh Gyula innitványára ejtette el. Justh Gyula szigorítását helyesnek tartja, mert kétségtelen, hogy valamely állami értéknek megvásárlása súlyosabb érdekeket érint, mint a kibérlet. A mostani kormány minden gyanun kívül áll; de jöhet kormány, mely nagy mértékben visszaélhet az állami javak képviselői kére juttatásával. Elfogadja Justh Gyula toldását, amely a bérlekek mellett a vásárlók inkompatibilitását is ki akarja mondani.

Rohonyi Gyula előadó: Az adásvétel nem létesít összeférhetetlenséget, mert a tulajdonjog átruházásával minden további függés megszűnik. Különböztet Justh Gyula toldó indítványának nem itt, hanem a 8-ik §-nál kellene tárgyalás alá kerülnie.

Korniss Ferenc a bérlekek mellett a haszonbérleket is összeférhetőnek kívánja nyilvánítani.

Szöll Kálmán miniszterelnök: A nyilvános árverések elejtését az albizottságban helyesnek tartotta, mert például menlovak vagy lakóházak bérbeadásánál az árverési eljárás keresztülvihető. A megengedett bérösszegnek 3000 koronára emelése ellen nincs kifogása. Az adásvételek dolga nem ide tartozik, hanem a 8. §-hoz. A Justh Gyula indítványa különben is meggondolandó, mert az adásvétel nem létesít üzleti viszonyt. A nyilvános árverés azért is el volt ejthető, mert az állami számvitelről szóló törvény amugy is kiköti a nyilvános árverést.

Justh Gyula fontosnak tartja az inkompatibilitásnak a vevőkre való kiterjesztését. Hiszen elképzelhető, hogy az állam például egy 4000 holdas birtokot 20 évi törlesztésre ad el egy képviselőnek. Ilyen esetben pedig a részletek kiosztásánál sok kedvezés lehetséges. Különben is úgy véli, hogy az állami jószágok vásárlója határozott inkompatibilitásba jut. Nincs kifogása ellene, hogy indítványát a 8. szakasznál tárgyalják.

Következik a **szavazás**. A bizottság elfogadja a szakaszt **Papp Géza** módosításával, mely a bérösszeget 3000 koronára emeli fel. Rakovszky indítványát, mely szerint a nyilvános árverés kötelező szintén elfogadja a bizottság.

Ezzel a tárgyalás folytatását a következő ülésre, **hétfőn** délelőtt 11 órára halasztották.

Morzsányi megválasztása.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, március 23.

Budapest legifjabb, de legnépesebb kerülete, az Erzsébetváros ma új gazdát adott a **Csernányi Lajos** halálával elárvult mandátumnak. Mától fogva **Morzsányi Károly** újra országgyűlési képviselője a VII. kerületnek, amelynek polgársága ezuttal is szinte tüntető bizalommal emelte vállaira.

Győzelmét természetesen mindenki biztosra vette és ellenfelei is inkább a zászló becsületért állottak ki a küzdőtéren. Nem is vitt bele a mai alkotmányos küzdelem semmi mozgalmasságot, semmi élénkséget a főváros külső képébe. A Wesselenyi-utcai iskola körül, ahol a szavazás folyt, még ólálkodott egy csomó ember, megbámulva a rohanó, szágúidó flakkereket, melyek szakadatlanul hozták a zöld és fehér tollas Morzsányi-választókat, de már a negyedik utcában nyomát se látta az ember az érdeklődésnek és a sürgő-forgó alakok elmerültek az utca hétköznapi szürkeségébe.

Az iskola előtt deszkákkal választották el a három pártot, mert a történelmi igazság kedvéért be kell jelenteni, hogy Morzsányinak két ellenjelöltje is volt: **Ihász György** a függetlenségi párt elveivel és dr. **Goldner Adolf** orvos, aki most már másodszer állott így szerepben az eszme szolgálatában. **Ihászok** kalapján vörös toll díszlett, míg a szocialisták megelégedtek egy keskeny vörös szalaggal, amely a gomblyukba lüszve, meg-meg libbent a fagyos szélben.

A választási eljárás pontban reggel 8 órakor kezdődött az iskola tornaterében. Dr. **Heltai Ferenc** képviselő a jelölésre félóra határidőt tűzött ki. Fél kilenc órakor kihirdette, hogy három jelöltet jelentettek be, mire munkához látott a bizottság.

Három szavazatszedő küldöttségre osztolt. Az első küldöttségben az A betűtől J betűig terjedő választók szavaztak. Ebben elnök dr. **Heltai Ferenc**, jegyző **Lád Károly**. A második K—R betűs küldöttség elnöke **Paksy Béla**, jegyzője dr. **Schmidl Miklós**. A harmadik Sz—Z betűs küldöttség elnöke **Stadler Károly**, jegyzője dr. **Grász Sándor**. Helyettes elnökök **Paulheim József**, **Feliczay Béla**, **Szász István**, helyettes jegyzők **Orley György**, **Kovács Béla** és **Szász Miklós**. A Morzsányi-párt bizalmi férfiai az első küldöttségbe **Ehrlich G. Gusztáv**ot és **Szeceksai István**ot, a másodikba **Popper Mór**t és dr. **Schmidl Miklós**ot, a harmadikba pedig **Nesz Gyulát** és **Dózsa Kálmán**ot küldötte ki. **Ihász György** bizalmi férfiai voltak: **Takács Mihály**, **Kurasz Frigyes**, **Schweckla József** és **Kölber József**, a **Goldner** párté **Isvai Jakab**, **Wallis Jenő**, **Balogh Benő**, **Gábor Ernő**, **Hahn** és **Baron Ede**.

Ez alatt odakünn a rendőrség helyezkedett el, de egyéb dolog hiányában maga is beállt esőndes szemlélőnek.

Kilenc órakor elkezdődött a szavazás, még pedig a sorshuzás döntése folytán először **Goldner** hívei szavaztak, aztán **Morzsányi** emberei, végül **Ihász György** választói.

Dr. **Szántó Ármán** adta le elsőnek szavazatát a szocialista jelöltre és utána még egy szocialista jelentkezett, aztán rákerült a sor Morzsányi híveire, akik nagy sokaságban ösznöltek a szavazó helyiségbe. Csak néha-néha bukkant föl egy-egy választó a másik

két pártból, hangos önérettel gyakorolva alkotmányos jogát.

Délelőtt tíz órakor ez volt a szavazatok aránya:

Morzsányi	535
Goldner	8
Ihász	10

Tizenegy órakor a funkcionáriusokat báró **Podmaniczky Frigyes** szép fehér a'kja veri föl egyhangu foglalkozásukból. És lelkesen őjenez a liberális tábor, amikor leadja Morzsányira szavazatát. Nagy ritkán egy-egy zuglói polgár jámbor megjegyzése szolgál epizóddal az újságíróknak, de legjobban mégis a Morzsányi-ellenes pártok bizalmi embereit bámulják, akik oly lelkiismeretesen végnek kötelességüket, mintha hinni tudnának jelöltjük győzelmében.

Délben következőképpen állottak a szavazatok:

Morzsányi Károly	1378
Ihász György	27
Goldner Adolf	27

szavazat.

A Morzsányi-párt hívei pedig folyvást üzönlének a terembe és **Goldner** elvtársai csüggedten nézik, mint dolgozik a bourgeois. Két óra felé sűrűbben érkeznek a választók s **Morzsányi** választói még rohamosabban szaporodnak.

Harmadfél órakor a következőképpen alakultak a szavazatok:

Morzsányi	2172
Goldner	42
Ihász	68

Akkor érkezett **Halmos János** polgármester is és nagy éjenzés közepette szavazott le Morzsányira. Ezentul még gyérebbe jelennek meg **Ihász** és **Goldner** választói és délután fél hat órakor Morzsányinak már 3045 szavazata van, amikor ők még százig se tudták vinni.

Háromnegyed hét órakor ez a szavazatok számaránya:

Dr. Morzsányi Károly	3197
Dr. Goldner Adolf	58
Ihász György	102

Este 7 órakor **Heltai Ferenc** elnök a zárórá 9 órára tűzte ki miután hivatalos eljárás a választók jelentkezése hiányában sokszor percekig szünetelt.

Este 9 órakor a választási elnök kihirdette, hogy beadatolt összesen 3546 szavazat. Ebből dr. **Morzsányi Károly** kapott 3377 szavazatot, **Ihász György** 109-et és dr. **Goldner Adolf** 60-at és így dr. **Morzsányi Károly** 3208 szavazat többséggel Budapest főváros VII. kerületének országgyűzői képviselőjévé választott meg.

Nyomban egy nagyobb küldöttség ment a képviselőért, ki megjevén a választás színhelyén, **Heltai** elnök beszéd kíséretében átnyújtotta neki a választási jegyzőkönyvet.

Dr. **Morzsányi Károly** köszönetet mondott elsőben is **Heltai Ferenc** választási elnöknek és a bizottságnak buzgalomkért, lelkiismeretességükért, amelyet a választása aktusa körül kifejtettek. Halálját fejezte ki **Ehrlich G. Gusztávnak**, aki őt testvéreként támogatja és azután választóihoz fordult, akik e választással tanujelét adták annak, hogy teljesen megbiznak benne és törbetetlenül ragaszkodnak hozzá. Érintette a kiragasztott rágalmazó plakátokat is. A pszichológus ellen, ugymond, megvédi őt választóinak szeretete, ragaszkodása, bizalma. Köszönetet mond újra is megválasztásáért és választóiét.

Percekig tartott az éjenzés, mire **Ehrlich G. Gusztáv** intézett néhány lelkes szót a megválasztott képviselőhöz, hangsúlyozva hogy mandátuma tisztán került kezébe. Most nem is dolgoztak voltaképpen, nem korteskedtek, de megteszik **Morzsányi** érdekében a jövőben ha szükségét látnák. A gyülekezet **Ehrlich G. Gusztáv**ot is zajosan megéjenzte és ezzel rendben szétoszlott.

KÜLFÖLD.

Bonapartista tábornokok öszeesküvése.

A párisi **Aurore** azt írja, hogy **Vallé** szenátor, aki a Brisson-kabinetnek belügyi államtitkára volt, magánutatás útján bizonyítékokat szerzett arra nézve, hogy 1898-ban több tábornok öszeesküvést szült **Viktor Napoleon herceggel**. Az **Aurore** felszólítja **Vallét**, hogy nevezze meg azokat a tábornokokat, mert a dolog még el nem évült, tehát még porbe foghatók.

Ha **Vallé** szenátor magánutatásainak eredményei nem olyan természetűek, mint a Dreyfus-pörben híressé lett **Carl**-levelek, akkor ismét monstro-pörre van kilátás, amely megint alkalmat fog szolgáltatni a nacionalista-monarkista-klerikális

szövetségnek a botrányrendezésre. De alkalmat adhat a republikánusoknak is arra, hogy a köztársaság ellenségeinek végre alaposan kitekerjék a nyakát.

Pánszláv akció. Bosznia és Hercegovina

okkupációja csak nem hagyja nyugodni a pánszlávokat. Ha egy darabig esőndben vannak is, időről-időre kitör belőlök az elfojtott düh s vad agyarkodással fordulnak a monarchia ellen: hogy merészelt az okkupált tartományokban emberekhez méltó állapotokat teremteni, sőt eltagadhatatlan felvirágzásnak biztos alapjait megvetni. Es minél közzelfoghatóbb Bosznia és Hercegovina haladása és gyarapodása, annál kívánatosabb falat e két tartomány a pánszláv telhetetlenségnek, amely olesó szerrel kívánna most birtokába jutni annak, amit több mint husz évi munka és töménytelen pénzáldozatot teremtett. A törekvés persze hiábavaló, de érdemes foljgozni, hogy minő eszközökkel iparkodnak célhoz jutni. Legújában, mint egy berlini autentikus távirat jelenti, ott egy könyv jelent meg, amely első kötete egy Bosznia-Hercegovináról szóló nagyobb munkának. Szerzője **Nikasinovic Bozidar**. A könyv, úgy látszik, bevezetése egy nagyobb szabású publicistikai akciónak, amelyet szerb részről monarchiánk Balkán-politikája ellen terveznek. Úgy tervezik a dolgot — teszi hozzá a távirat — hogy Berlinből egész sereg röpíratot boesítanak világgá, hogy a pánszláv tendenciákat **Magyarországon** és **Ausztriában** újra életre keltsék.

Merénylet Pobjedonoscsev ellen.

Pétervár, március 23.

Hivatalosan jelentik, hogy egy **Lagovszkij** Miklós nevű flatalember esütörtökről péntekre virradó éjjel kétszer rálőtt **Pobjedonoscsevre**, aki dolgozó-szobájában ült s dolgozott, de a fiatal embernek egyik lövése sem talált. **Lagovszkij** ezután még egyszer akart löni, de a lövés zajára a ház népe öszeesdült és letartóztatta a flatalembert, aki nem tett kísérletet, hogy megszökjék.

Pétervár, március 23.

Tegnapra virradó éjjel **Lagovszkij** a számarai kormányzóstatistikusa, **Pobjedonoscsev**-nek, a szent zsinat főprokurátorának háza elé ment s két lövést tett az irvasztal irányában. A golyók a szoba menyezetébe furdultak. A merénylő ezután még egyszer lött s ez a golyó a portás lakásának ablakán röpült keresztül. Negyedik lövése esütörtököt mondott. A vizsgálatot megindították.

Az itteni mértékadó körök a **Pobjedonoscsev** ellen intézett merényletben annak bizonyosságát látják, hogy a **Bogoljevov** miniszter ellen elkövetett merénylet sem volt egy ember bosszújának a műve, hanem valódság öszeesküvés mindazok ellen, akik Oroszország közkutatásának és művelődés-ügyének élén vannak.

Páris, március 23.

Az itt élő orosz írók fölhívat küldtek a világ összes lapjainak, hogy tegyék közzé az orosz rendőrség brutálításáról és hegytelenségéről szóló híreket. E hírek szerint a pétervári rendőrség a múlt héten nekilovagolt a védtelen tömegnek s még a gyermekeket is a leányokat is letiporta. A kozákok körülvettek egyes embercsoportokat, és töltéssel löttek rájuk s kancsukával vagdaltak közéjük; az eljárásuk ellen tiltakozó embereket, még egyenruhás tisztakat is, megverték és letartóztatták.

Azt a négy golyót, amely az orosz szent szinodus főprokurátorának volt száma, hosszú küzdelem kétségbeesése töltötte egy fanatikus fiatal ember pisztolyába. Oroszország legjobbjai immár majdnem két nemzedéken át vívják párbajukat **Pobjedonoscsev**-vel, a középkori reakció e félelmetes képviselőjével, de a harc felette egyenlőtlen fegyverekkel folyt. **Pobjedonoscsev**, a cárok nevelője, a cárok barátja, a cárok képviselője sokkal hatalmasabb ur, sembugy Oroszországban bárki is nyíltan fölvehetné vele a harcot. **Tolsztoj**, Oroszország legnagyobb írfia, az ő műveiben ugy mellékesen **Pobjedonoscsev** felé is suhintott. Röggtön kiáltozta őt a szent szinodus: ha majd meghal, úgy fogják eltemetni, mint egy kutyát. A többi, kisebb orosz egyserűben börtönbe vándorol vagy Szibériába jut, ha a nagy **Pobjedonoscsev**nek nem tetszik valamely szava, eszelekedete. Így folyik a küzdelem a felvilágosodott Oroszország és a reakció, középkort imádó Oroszország közt, amelynek lehatalmasabb képviselője **Pobjedonoscsev**. Így állván a dolog, szinte előrelátható volt, hogy akad majd egyszer a felvilágoso-

dottságnak egy olyan fanatikusa, aki az egyenlőtlen harcot úgy iparkodik eldönteni, hogy a lélelmélet zsarnok meggyilkolására vállalkozik.

Nem kell *Pobjedonoscevs* roacionárius működésének illusziójára jobb forráshoz fordulunk, mint magához *Pobjedonoscevs*hez. Négy vagy öt esztendővel ezelőtt *Maszkovszki Zbornik* cím alatt könyvet adott ki, amely teljes hitvallását tartalmazza. Aki csak egy-két fejezetét is elolvassa ennek a műnek, tisztán látja a hatalmas szerző arcolétét. Ő a cáropápiszmus kéréltelhetlen apostola. S mert ez a gondolat lett életének és működésének tartalmává, teológiai és politikai hitvallása is ebből sarjadzik ki. Az ortodox egyház és az ortodox oézárizmus híve lévén, sőtét gyűlölettel küzd minden ellen, amire a haladás, a felvilágosodottság üti a bélyegét. A *Moszkovszki Zbornik*ánál sötétebb, kétségbeejtőbb könyvet csak *Arbuz* Péter írhatott volna. Az egész nyugati művelődést a hazugság színében tünteti föl. Ezt az egy gondolatot talán aláírják sokan. De amikor azt fejtegeti, hogy ezzel szemben az üdvözülés egyetlen útja a merev cáro-pápiszmushoz, az orosz középkorhoz való visszatérés: ez olyan gondolat, amely csak Oroszország udvari tényérnyalói közt találhat hívőkre. Olyan hívőkre, akik érdekből hisznek. *Pobjedonoscevs* keresztet vet magára, valahányszor a *modern*, vagy az *új szót* leírja. *Darwin* új hite káromkodásra ragadja. Az új sajtó bűnbeesése az emberiségnek, hatalmát a forradalomnak köszöni, remeg tőle s vágyódik elpusztítására. „A sajtó hasonlít ahhoz a mesebeli hőshöz, — írja — aki sisakjára titokteljes hieroglifákat írt, amelyekről azt hazudja, hogy isteni igazságokat tartalmaznak. Végre majd megjelenik egy rettenhetetlen hős, aki letépi azt a sisakot hazug jelírásival együtt.” A társadalom — úgymond — az én, az az *egyenlőség* beteges fölmagasztalásában szenved — s itt heves polemikába ereszkedik Carlylel. Vajjon ha *Nietzscht* ösmerte volna, minő szókat keresett volna ki a szótárból! De nemcsak támad: programot is ad.

„Ha van valami, amit boldogságnak lehet nevezni, úgy ez az az állapot, amelyben az emberek megelégednek a lélek benső lüktetésével, anélkül, hogy tudásra vágyódnának.”

A tudás! A civilizáció! A felvilágosodottság! Oh, mint pörkölik ezek az átkozott „lévtanok” — a szent szinódus prokurátorának a lelkét! Miattuk leereszkedett a publicisztika megvetett fegyveréig, a tollig. Győzött-e? A könyv fiaszkoló járt. Elárulta magát a legsötétebb reakció. A haladás emberei most már kihámozhatták misztikus külleméből az ellenség igazi formáit. S bátran rábizhatják az ő elbuktatását — az *Időre*.

Akad egy ember, aki az *Időt* meg akarta e'özni. Ezt majd fel fogják akasztani a törvények értelmében.

HIREK.

Budapest, március 23.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Március 31-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Lapunk legközelebbi száma a kettős ünnepek következtében kedden reggel jelenik meg.**

— **Személyi hír.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter másnemű hivatalos elfoglaltsága miatt a rendes kihallgatást nem kedden, hanem csütörtökön, március 28-án délután fél 5 órakor tartja meg.

— **A német trónörökös Bécsben.** *Frigyes Vilmos* német trónörökös, mint a bécsi félhivatalos *Fremdenblatt* ma jelenti, április 15-én délelőtt érkezik Bécsbe. A pályaudvaron a király és a főhercegek, a császári palotában pedig gróf *Goluchowski* és a többi miniszterek fogják üdvözölni. A trónörökös tiszteletére a következő ünnepségek lesznek: diszebb, théatre paré, bál az udvarnál és a bécsi helyőrség diszkivonulása. Az a hír, hogy a német trónörökös Bécsből *Budapestre* is lerándul, mint a *Neue Freie Presse* illetékes helyről értesül, teljesen alaptalan. *Frigyes Vilmos* herceg efféle szándékot nem nyilvánított és a bécsi udvarnál sem volt szó a budapesti látogatásról.

— **Dr. Kohl Medárd püspök.** Dr. Kohl Medárd főszentlelki püspök, a hercegprimás helyettese, tegnap végezte első püspöki ténykedését az egyetemi templomban. Huszonhat növendékpapnak adta föl a tonzurát és a kiserndeket. A szertartás fényes mise előzte meg, amelynél dr. *Klinda* Teofil kanonok és *Kriszta* Mihály pápai kamarás, igazgató segédkezett a püspöknek. Erre következett a szertartás, melynél ott volt a papnevelő-intézet előljárósa és valamennyi növendéke. Két óráig tartott az egyházi ünnep, melynek végeztével az egyik növendékpap köszönő szavaira a püspök azt válaszolta, hogy szerencsének

érzi magát, hogy ezt a funkciót nem csupán egy megyebeli, hanem az ország minden vidékéről való növendékpapokon végezte.

— **A krusedoli sir.** A krusedoli királyi sírhely halottjairól, Milán királyért, a görög-keleti szerb egyház ritusa szerint most, hat héttel a király halála után, rekviemet celebrálnak. *Brankovics* György patriárka ma reggel *Nikolics* Miron pakráci, *Gruics* Mihály károlyvárosi és *Sevics* Mitrofan újvidéki püspökökkel a krusedoli kolostorba ment. A sírhelyet egyébként két hét óta sokan keresik föl s Szerbia legtávolabbi vidékeiről hoznak koszorukat. E hét elején *Miklics* Dusan tüzérőrnagy és *Kosztics* Lyubomár gyalogsági százados koszoruzta meg a sirt a szerb hadsereg nevében. A tiszteket, akik *Brankovics* patriárka vendégei voltak, ő felsége parancsára a péterváradai tisztkar meghívta a tiszteletükre rendezett diszebbé.

A sírlátogatásnak ma hirtelen vége szakadt. A zimonyi gyorsvonattal ma senkiesem érkezett Belgrádból s azt hiszik, hogy a szerbeket hivatalosan figyelmeztették, hogy a krusedoli rekvieimen ne vegyenek részt. Sándor király úgy látszik a siron túl is tartja a haragot.

— **A teknikusok doktori címe.** Az osztrák közoktatásügyi miniszter, mint a *Wiener Abendpost* értesül, értekezletre hívta egybe az ausztriai műszaki főiskolák képviselőit a husvétli ünnepekre, hogy megbeszélje velök azokat a módokat, melyek mellett a *doctor rerum technicarum* cím a műszaki főiskolákon adományozható lenne. A tanácskozás ez ügyben már régebben beérkezett vélemények alapján fog folyni. Terv szerint az összes műszaki főiskolák promociónális jogát egyidejűleg fogják szabályozni a *mérnöki cím* viselésének kérdésével, melylyel a Reichsrath most foglalkozik.

— **Várják a trónörökös.** Az új olasz királynő a hozzáértő jósok állítása szerint, június első felében fogja megörvendeztetni királyi férjét és az olasz nemzetet az új trónörökösrel. A kis herceg fogadtatására máris nagyban készülnek a Qirinában s háromszáz munkás kéz disziti azokat a lakosztályokat, amelyekben Olaszország jövődéli királyá meg fogja pillantani a napot s ahol a keresztelési szertartást végzik.

— **Godi hadnagya.** Egy véres tragédia emléket temette bele ebbe a névbe az a daliás olasz katona, akit tegnap óta *Godi* hadnagynak hívnak. *Brescin*ek, a királygyilkosok fivere, aki Nápolyban tüzérhadnagya volt, öcsésének merénylete után szabadságoltatta magát, mert nem akart azon az átkozott néven szolgálni a hadseregben. Most azt jelentik Rómából, hogy *Viktor Emánuel* király egy dekretummal megengedte *Bresci* hadnagynak, hogy ezentul anyjának családi nevét, a *Godi* nevet viselhesse. *Godi* hadnagya ezután valószínűleg újra belép a szolgálatba, miután bajtársai már előbb biztosították őt ragaskodásukról.

— **Gyászmise dr. Fodor József tanárért.** Az egyetemi templomban ma délelőtt gyászmise volt a tegnapi örök nyugalomba kísért *Fodor József* egyetemi tanár lelkiüdvéért. A templomban a gyászoló család tagjain kívül megjelentek dr. *Kisfaludy* A. Béla rektor vezetése mellett az egyetem dékánjai és tanárai. A gyászmisét *Kriszta* Mihály pápai kamarás, szeminariumi igazgató mondta.

Az elhunyt tudós családjához számos részvét-nyilatkozat érkezett külföldi tudományos intézetektől. Többek között az elhunyt fiahoz, dr. *Fodor Géza*hoz ma a következő két részvétárvirat érkezett:

Berlin: A német közegészségügyi társaság nevében fogadja legbensőbb részvétünket a mindnyájunkat felelte járdalmasan érintő vesztésé alkalmából. *Schaper*.

Cambridge: A híres tudós halála alkalmából fogadja legőszintébb részvétünket. A *cambridgei egyetem* rektora.

— **Volt iskolatársak szövetkezete.** Az V. kerületi vadász-utcai polgári leányiskola és női kereskedelmi tanfolyam volt növendékei, egykori érdemes igazgatójuknak, dr. *Gyulay* Bélának kezdeményezésére még tavaly novemberben megalakították szövetkezősüket, hogy az intézetből kikerült volt iskolatársaik támogatassák, tanulmányaiknak folytatásában elősegítsék és minden tekintetben védelemben részesítsék. Külföldön igen sok ilyen szövetkezős érezteti áldásos, üdvös eredményeit, nálunk ez az első. Van olyan iskolatársak szövetkezete Franciaországban, amelynek vagyona meghaladja a negyedmillió frankot s ebből az alpból tetemes segítséget ad a volt iskolatársaknak az élet nehéz küzdelmei közepette. Az V. kerületi polgári leányiskola és női kereskedelmi tanfolyam volt növendékeinek szövetkezete ideiglenesen már megalakult dr. *Gyulay* Béla elnöklete alatt, az alapszabályokat a belügyminisztérium jóváhagyta s most a végrehajtó bizottság a volt iskolatársakat végleges alulról ülése hívja egybe, amely március 31-én délelőtt 11 órakor lesz a vadász-utcai intézetben

— **Házasság.** *Breiter* Jenő, a Breiter Testvérek cég beltagja jegyet váltott *Kohn* Böszökyével, *Kohn* Izrael budapesti nagykereskedő leányával.

— **Az egyetemről.** A tudomány-egyetem központi csarnokai ma megnyiták és az előadások megkezdődtek. A termekben esőndesen elfoglalta helyét az ifjúság s úgy viselkedett, mintha az utóbbi időben mi sem történt volna. Az egyetem falai közé azonban csak azokat boosattották be a főkapun, aki a rektor rendeletéből az őrtállók pedellusok lecekönyveiket felmutatták. A hétfői ünnep után rendszeren folynak az egyetemen úgy az előadások, mint a szigorlatok.

Hetven kálmista egyetemi hallgató aláírásával kaptuk a következő nyilatkozatot:

Mi a budapesti királyi magyar Tudomány Egyetem alulírott kálmista hallgatói, indítva érezzük magunkat lériás ösztönésséggel nyilatkozni mindarról, ami részünt közzvetlenül, és részünt közvetve a lapok útján a kereszt-ügy felújulásával érint bennünket. Erősen hangsúlyozzuk, hogy ezen mozgalom célja, a kereszt kifüggesztése ellen határozottan tiltakozunk és tiltakozni fogunk.

Tiltakozunk pedig a következő okokból: 1. A nagybizottság nyilatkozta, hogy vallásos érületében a keresztet, „mint a kereszténység szimbólumával” senki sérteni nem akar. *Miket a kereszt kifüggesztése sért vallásos érületünkben*, mert evangéliumi alapon reformált egyházunk a keresztet vallásunk szimbólumának el nem ismeri; és egyetemünkben, mint állami intézményben feltétlenül a felekezeti egyenjogúság elvének kell uralkodni.

2. A kereszt kifüggesztésének a mozgalom vezetői kizárólag hazafias célokat vindikálnak, mely állításukat becületszavakkal pecsételik meg. Így mindannyiunknak lelkiismereti kötelessége feltétlen hitelt adni szavaiknak. De — mert ellenük vall a látszat mindenekben — még így is aggódalmunk, kétségünk fér hozzá, hogy tisztán a hazafiaság szent eszméje vezeti őket. Hiszen érvelésük folyamán felhívják és sokat építenek a jogfolytonosság elvére is, de ne hagyják figyelmen kívül azt sem és ne feleljék soha, hogy vajjon milyen célt szolgált a kereszt 1867. előtt az egyetem falain?

3. A kereszt akár szimbolizálja a kereszténységet, akár nem, elvitathatatlanul vallásos jelvény. Hát miért dokumentáljuk hazafiasgunkat feltétlenül vallásos eszközökkel?

Mondják azt is, hogy a kereszt a tiszta erkölcs és szeretet jelképe; midőn állításuknak igaz voltát elismerjük, önkéntelenül valljuk azt is, hogy a kereszt így összes embertársainknak olyan szeretetere int, mely nemzeti korlátokat nem ismer. Másfelől pedig a keresztet, mint a szeretet jelvényét, mely erre tanít: „Szeresd felebarátodat, mint magadat”, lehet-e bárki ellen is harcolni, vagy síkra szállani?

Midőn egyrészt az elmondottak ösztöne megnyilvánulási erős meggyőződésünknek és tiszta lelkiismeretünknek. másrészt egész erőnkkel ragadunk meg minden alkalmat, mely a kozmopolita áramlatok ellen irányul, mely hazánk, nemzetünk boldogítására vezet; minden eszmét, mely igaz hazafiságban gyökerezik.

Ez legmagasabb törekvésünk!
Hazafias üdvözléssel maradjunk
Budapest, 1901. március 23.

(Hetven aláírás.)

Azok a liberális egyetemi ifjak, akik a keresztnek az egyetemen való kütüzése ellen tiltakozó álláspontot foglaltak el, ma este gyűlést tartottak. Elhatározták, hogy örömmel üdvözlik a protestáns egyetemi ifjaknak a kereszt-kütüzök ellen indított hazafias és nemes akcióját és egyhangulag kijelentették, hogy velük minden tekintetben szolidaritást vállalnak.

— **Ünnepi katonák.** Mint levelezőnk táviratozza, az aradi háziezred fényesen megünnepelte ma a morthai és novarai csaták évfordulóját. A tábortábori mise után *Lehman* tábornok díszszemlét tartott. A nap emlékeztető *Wachsman* ezredes méltatta. Déiben banket volt. Urbán Iván főispán, Salacz polgármester magyarily elvitték a hadsereget nagy tetszés mellett. A tószat után a katonazene a *Rákóczyt* huzta.

— **Márciusi ünnep.** A budapesti székes fővárosi III. kerületi *Munkás-kaszinó* 1901. március 25-én este 7 órakor tartja saját helyiségében (III., Lajos-utca 110. szám) társasvacsorával egybekötött *márciusi emlék-ünnepet*, amelynek műsora ez: Ünnepi beszéd. Tartja: *Pichler* Győző, országgyűlési képviselő. Talpra magyar. Szavalja: *Szilágyi* Károly. Kossuth sirja. Szavalja: *Frühzeitig* László. Zárszó. Tartja: *Kovács* Dávid kaszinói elnök.

— **Protestáns-est Budán.** Március 25-én, hétfőn este 7 órakor lesz a budai Vigadóban a szezonra utolsónak tervezett protestáns est. A rendezőbizottság, gondoskodott arról, hogy siker tekintetében az utolsó koronája legyen az eddigieknek. Közreműködésre sikerült megnyernie *Bellonics* Imrét, a zenekedvelők együletének igazgatóját, aki egy hatalmas vegyes kart dirigál; *Stark* Ludovika kasszonny, a hírneves énektanár. *Bókai* Józsa kasszonny, az ismert nevű zene-tanárnő hegedűn. *Károlyi* Erika k. a. zongorán játszanak. *Stard* Vilma k. a. *Miklós* Elemér költeményét adja elő, *Szalay* Károly. Mozgófényképek a műtől cimen tart előadását és *Happal* Benó budai lelkész, mint a rendező bizottság elnöke tart beszédet. Az előzetesnek és tanúságnak ígérkező est méltó az érdeklődésre, a jótékony cél, amelyet szolgál — a fazekas téri templom berendezési hiányainak pótlása — méltó a támogatásra. Jegyek 5—3—1 koronájával válthatók a Fazekas-tér 3. sz. a. levő ev. ref. lelkézi hivatalban és este a pénztárnál.

— **A lovasok.** A magyar lovakat egyenként vitték föl a Fiumében horgonyzó nagy angol hajóra. Egy fehérsípkás tengerész fogta a kötőféket s mindig megállt a lóval, mikor a hajóba ért a dobogó. Ott egy aranyhajtókás tiszt várt, a kezében ceruza volt s kis könyvecske. A fehérsípkás legény bement a ló számát, az aranyhajtókás pedig hangosan ismételte:

— Huszonhét!
— Huszonhét! — kiáltották benn a hajóban s átvették a lovat.

Az aranyhajtókás beírta a számot, a fehérsípkás megint lement a dobogón s új lovat vezetett föl.

— Kérem — mondta most a tisztnek — odalent egy ember meg egy asszony áll és sir.

— Sir?
— Igen. Önnek akarnak beszélni. Magyarok.
— Küld föl őket.

Két perc múlva egy szabadkai ember meg a felesége állt az angol tiszt előtt. Egy olasz tengerész jött velük, az tolmácsolta az óhajításukat.

— Miért sirnak? — kérdezte a tiszt.
Az olasz tengerész hadárva beszélt.

— Eladták a lovakat. Magyarok. Szabadkaiak. Most már megbánták, hogy eladták s azt mondják, hogy a ló nélkül nem tudnak megélni.

— Visszaadjuk?
— Igen. Nagyon kérik, hogy adják vissza a lovakat. Adnak érte ötszáz forintot is, csak adják vissza, mert különben beleugranak a tengerbe.

Az angol tiszt mosolygott.

— Aztán meg tudják ismerni a lovakat?
Az olasz odafordult a síró magyarokhoz s ismételte a kérdést.

— Hogy megismerik-e a lovat?
Meg-e? Már hogyan ismernek meg. Hátha százezer szürke közt volna az ő szürkéjük, nem ismernek meg? A balszeme alatt van a fekete folt, a hátán két fekete csík, a sörénye selymes, a járása dőleog s olyan hetyke, mint ha muzsikaszót hallana mindig.

— Jó no — mondta a tengerész s az angol tiszthez fordult.

— Mi az ára?
— A tiszt kutatni kezdett a könyvében. Aztán hogy megállapították a szürke számát, bekiáltott a hajóba:

— Hét!
Egy tengerész kihozta a hetes lovat. Az volt. A szürke.

— Kétszáznyolcvan forint — mondta a tiszt. Ennyiért vettük, ennyiért adjuk. A szállításért nem kell fizetni.

A szabadkai ember ott állt a lóval mellette, hol a nyakát cirógatta, hol a hátát.

— Hát te voltál a hetes, mi? — kérdezte, miközben a bugyellárisból kivette a pénzt.

Az asszony meg szemrehányó hangon szólította a lovat.

— Látod-e? Most majd elvitték idegen országba! Látod?...
Az angol tiszt egy darabig utánuk nézett, amint lefelé mentek a lóval a hajó dobogóján. Aztán a sapkáját lehuzta a szemére s lefelé nézett. A cipője orrát nézte.

— Tovább! — kiáltott aztán a fehérsípkás legényre s fölemelte a ceruzáját.

— **A fumei törvényjavaslat.** Fiuméből táviratozzák: A representanza tegnapi este ülést tart, amelyen *Mayländer* Mihály podeszta hosszabb beszédben ismertette a fumei törvényjavaslatot és beszámolt a küldöttség budapesti utjáról. Megválasztották még különféle bizottságokat. A fumeiek az új törvényjavaslatot kedvezően fogadják.

— **Fontos utjtás a bíróságoknál.** *Plósz* igazságügyi miniszter már az országban kijelentette, miképp a bíróságoknál az írógépeket nagyobb mérvben szándékozik alkalmazni. Ebbeli elhatározását különféle rendszerű írógépekkel megajándékoszták a bíróságoknál, melyek eredményeként most a miniszter az ország összes törvénykezési eredeti Remington-Standard írógépekkel szereli fel és egyelőre 114 darab szállításával a *Glogovszki és Társa* budapesti céget bízta meg. A szállítás már folyamatban van és bizton remélhető, hogy ezek az írógépek a bíróságoknál mindjobban felszaporodó irásmunka gyorsabb, szebb és olcsóbb elintézéséhez nagyban hozzá fogják járulni. De e fontos utjtásnál a miniszter az a felelőse humanus intenció s vezérelte, hogy az ezen írógépekkel elérhető nagy költség és munkamegtakarítást a díjnokok sanyaru helyzetének javítására, illetve az irnoki állásokba való nagyobb mérvű előléptetésüknek gyorsítására szándékozik felhasználni.

— **Egy hírhedt ízgató halála.** *Bécsből* jelentik, hogy *Deckert* bécsi plébános ma meghalt. *Deckert* neve hírhedt és ösmeretes az elhunyt magatartása révén, amelyet a rituális vérvád idejében tanusított. A vád alaposságát vitatta annak idején szóval és tollal; ezt prédikálta a szószékéről, hirdette sok füzetben, ami miatt többször pénzbürségre ítélte a bíróság.

Sokat emlegették a nevét egyszer, amikor templomi sorsjátékot rendezett és egy villát ígért lönyereményül. Meggyült e miatt a baja, mert kiderült, hogy a villának nincs telke, csak összerakható és elszállítható villáról van szó.

— **A magyar béke-egyesület** ma délután 6 órákor választmányi ülést tartott a képviselőház olvasó-termében *Josipovich* Géza alelnök elnöke alatt. *Gergely* Ede titkár javaslatára a választmány elhatározta, hogy a Nobel-díjra *Sutner* Berta bárónét ajánlja hogy a béke-észme terjesztésére béke-naptárt ad ki és az alapszabályokat némely tekintetben megváltoztatja. Ez ügyek iránt a választmány a közgyűlés elé indítványokat terjeszt. Abból az alkalomból, hogy *Destornelles* francia államférfiú április 18-án Bécsben előadást tart a hági béke-konferenciáról, a választmány elhatározta, hogy a világhírű béke-apolót meghívja *Sutner* bárónóval együtt egy felolvasás tartása céljából Budapestre. Egyhangú lelkesedéssel elhatározta a választmány, hogy a közgyűlésnek *Emmer Kornélt* ajánlja a Jókai Mór lemondásával megüresedett elnöki tisztségére. A választmány elismeréssel fogadta végül *Kemény* Ferenc főtitkár legújabb nagy művének, a világ-akadémiáról németül írott munkának a bemutatását.

— **Lueger és a pofon.** Lueger és a pofon, sietünk megjegyezni, nem fizikai kapcsolatban jelent meg, de sokkal nagyobb esuda történt. Lueger ugyanis a bécsi Reichsrath tegnapi ülésén morálpredikációt tartott a pofonról, s ezzel összefüggésben illendőségről, tisztességről, nemes-ségről és még sok más egyébéről. Igenis, Lueger tartotta az osztrák parlamentben ezt az előadást, Lueger, a bécsi polgármester, azonkívül osztrák képviselő, aki mindannyiunknak rég idők óta kedves ismerősünk. Ugy történt a dolog, hogy egy parlamenten kívüli esetre kellett világosságot derítenie, amely miatt őt és pártját támadták. Egy segédtanítóról volt szó, akit, a vád szerint, Luegernek következetesen üldöznek, mert *Szent-Iván* éjjelen, népies szokás szerint a részselágon átugorva, fekete-sárga ellenes verscecskét mondott. Lueger az iskolások legutolsó üléséről számolván be, amelyen többek között ennek a tanítónak egy kérényre szerepelt, azt állította, hogy teljes névvel aláírott följelentés érkezett a szóban lévő *Szent-Ivánéji* jelenetről. Itt mindjárt kitört az izgalom.

— Hiszen ez az egész história nem is igaz! — kiáltotta *Seitz* képviselő.

Lueger: Az ó-németek még azt is mondták, hogy ha az illető tanító csakugyan egy viselkedett, akkor igazza volt. (Viharos elmentmondások az ó-németek részéről.)

Schreiber: Nem igaz, ezt ó-német nem mondta!
Kasper: (ó-német.) Ez hazugság! Maga már megint hazudik.

Kittel: (ó-német.) Ki mondta azt?
Lueger: Kikérem magamnak! Én nem hazudok és nem engedem letagadni azt, amit a saját füleimmel hallottam!

Schreiber: Hazugság! Nem ó-német volt, aki mondta.

Lueger: Mindenki hallotta!
Schreiber: Neveket!

Lueger: Nem ismerem mindannyiukat név szerint.
Schreiber: Akkor hazugság.

Lueger, visszavág és *Schreibert* mondja hazugnak, majd viharos ellenmondások között folytatja beszámolóját az említett iskolászeki illéről. Az a tanító, akit különben tagadása és bizonyítékok hiánya miatt fölmentettek, kórházi segítségért folyamodott. Ő úgy vélekedett, hogy osztrák pénzt csak jó osztrák élvezhet s azt ajánlotta, hogy utasítsák vissza a kérényet. *Gregorig* védte a tanítót s azt monddta, hogy magánnyomozásai révén a tanító teljes ártatlanságáról győződött meg. A tanácskozó asztal tulsó végéről ebben a pillanatban ez a kiáltás hallatszott: *Spicelik!* *Gregorig* a közbekiáltóhoz rohant és részölt: „Vonja vissza, vagy!...“

Akkor mindenki felugrált a helyéről, hogy közbevetessék magukat. *Gugler* igazgató, az öreg elnök hátulról megragadta *Gregorigot* és így szólott hozzá: „Ne mooskolja be magát! De nem tette hozzá, hogy ezzel, (tudniillik az ellenféllel) ezt úgy találták ki később.

Daszynski: Csak ne esürje-esavarja a dolgot.
Lueger: Nem esüröm-esavaram, csak a hivatalos jelentést olvasom fel. Ezek a szavak kinos jelenetre adtak okot. *Seitz* valósággal odaugrott *Gugler* igazgatóhoz, s megfelelő közmozdulattal ráordított: „Akarja maga azt a pofont?“ *Dr. Ellenbogen* azt monddta erre, hogy senkiül sem lehet rossz néven venni az

ilyesmit, ha fel van indulva, s néhányan helyeselték, valaki pedig még azt is monddta, hogy ő azt a pofont meg is adta volna.

Matik: Azt én monddtam és meg is tettem volna.

Ez a közbeszólás adta meg azután *Lueger*-nek az alkalmat a fúnt jelzett predikációra. A következőket monddta:

— Nem tudom, hogy ezt a pofon-korszakot ebben a parlamentben is inaugurálni akarja-e, de azt az egyet tudom, hogy egy művelt ember, egy tanító nem ígér pofont olyan tisztelomértó öreg embernek, mint amilyen *Gugler*, aki becsületben öszült meg és én az egész házhoz fölebezek, s kérdem, megfelel-e a tanítói méltóságnak egy aránylag fiatal embernek ilyes viselkedése egy tisztelomértó öreg emberrel szemben. A németeknél s valószerűleg más művelt nemzeteknél is az az elv uralkodik, hogy az ifjuságnak tisztelomértel kell viseltetnie. Helyes, hogy *Seitz* ellen a *fejelelmű vizsgálatot megindították*, de nem mozdították el, mert ehhez nincs jogunk. Mindent elmonddtam, hogy lássák, mennyire könnyelműen akarták befolyásolni az önök jó szívet (Kaeagas a szociáldemokratáknál.) Az egész esetnek nincs többé jelentősége, éppen csak *Seitzra* nézve. Ő persze nem óhajítja a fejelelmű eljárást, ő az iskolászeki ülésen továbbra is — élvezni akarja mint képviselő azt a szabadságot, hogy pofonoknál dobálgozzék. A képviselő csak itt *immunis*. De ha ezen a házon kívül egy másik testületben, mint amilyen az iskolászek, úgy viselkedik, ahogy viselkedett, akkor annak a testületnek a kötelessége, hogy magát és a tanítóságot megvédelmezze.

Igy szónokolt *Lueger* és még beszélt tovább szolidan, nemesen. A nap pedig kibújt a felhők közül és ámulva nézett be a Reichsrath házának ablakán...

— **A miskolci fiúk.** *Dr. Gecsey* Samu, a miskolci izraelita hitközség buzgó és fáradhatatlan elnöke beszámolt ama gyűlés eredményéről, melyet a hitközség újonnan épített két emeletes iskolájának fölserelésére indítottak. Az idegenben élő, miskolci születésű emberekhez fordultak a hitközség tagjai s a szülővárosukból elszármazottak ritka bőkezűséggel adtak adományait az iskola céljaira, hangsúlyozva, hogy adományait a köznevelődésnek és a magyarosodás dományának szánják első sorban. Negyven-ötven év óta élnek távol tőlünk — így végződik az elnöki beszámoló — s nem előny vagy érdek serkentette tette őket, akik az ünzés és akarnokság mai korszakában tenni és adni tudnak ellenérték nélkül.

— **Kossuth sírján.** A budapesti *Kereskedelmi Akadémia* növendékei ma rótták le kegyeletüket *Kossuth* Lajos iránt halálának évfordulója alkalmából. Diszes koszorút tettek le a sírra és a növendékek közt *Ungar* Bertalan magas színvonalú poétikus beszédet tartott, amely melyen meghatotta az ifjuságot.

— **Elstlyeát hajó.** *Fiuméből* táviratozzák: A városban délután híre járt, hogy a *Proteo* gőzös *Lisszánál* elsüllyedt. Hivatalos jelentés még nem érkezett. A *Proteo* Cossovitz triesszi cég tulajdona, ezuttal a *Lloyd* bérelte ki japáni utra. Március 17-én hagyta el a fumei kikötőt *Kaszulich* kapitány parancsnoksága alatt. A hajó 2441 tonnás. Vitt magával cukrot és pedig: *Suesbe* 109 mm. *Singaporéba* 2571 mm. *Sürabayaba* 1428 mm. *Colomboba* 1903 mm. *Kobeba* 5310 mm. *Jokohamába* 7056 mm. cukrot, *Singaporéba* 1787 mm. lisztet, 31 mm. fabutort, 6 mm. üres zsákok. *Sürabayaba* 202 mm. lisztet, 31 mm. papírt, *Colomboba* 7 mm. öblösüveget. A levénység 32 főből állott.

— **Fölösolatot egyesület.** A belügyminiszter az *Első Újpest* és *vidéki leánykiképzési, temetkezési és jótékonyági egyesület* rendeletileg fölözlatra, mert az egyesület működése alapszabályellenes volt.

— **A kolozsvári sikkasztás.** *Kolozsvárról* táviratozza tudósítók: *Tóth* József sikkasztása ügyében *Payer* Béla miniszteri számvizsgáló biztos a nyugdíj-alap ellenőrző bizottság elnökének kijelentette, hogy a mennyiben holnap délig a hiányzó összeget készpénzben letétbe nem helyezi, a törvényes lépéseket megteszi. *Korbuly* hajlandó fedezetül ingatlanokban teljes biztosítékot nyújtani, de *Payer* ezt nem fogadja el.

— **Segítség a szegényeknek.** A *Podmaniczky*-utcai kenyérszótó-bolt javára a „*Kisdemetéri bakok* társasága“ 5 koronát küldött hozzánk. Az adományt rendeltetési helyére juttatjuk.

A *Podmaniczky*-utcai kenyérszótók elhatározták, hogy tekintettel a tavaszra és ezzel a munkaidény kezdetére, a kenyérszótást korlátozzák, illetőleg csupán a fejelelmű ráutaltak fognak ezenül az alanizs-nában részesíteni. Kedden áll be a változás és keddtől fogva a felöltök részére reggeli 8-10 és esti 7-9 óráig, a gyermekek részére pedig délután 4-5 óráig fog nyitva állani a bolt.

Szájpadlás nélküli fogak.

Fölöslegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula,

szociálista a szájpadas nélküli málfogak készítésében VI. kerület, *Andrássy-út* 38. szám.

— **Az Államvasutak helyettes főorvosa.** Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter a m. kir. államvasutak igazgatóságának javaslatára dr. Tótfalussy Gyula m. kir. államvasuti titkár a m. kir. államvasutak egészségügyi osztálya vezetőjének helyettesítésével megbizta, illetve helyettes főorvossá rendelte ki.

— **Kedélyes esküdtársok.** Egy bécsi esküdtárszéli tárgyaláson történt ma délelőtt. A vádlottak padján Danneberg, a Pschütt-Carricaturen kiadója, és a felelős szerkesztője ilték erkölcstelen képek közlése miatt. Mikor az államügyész bejelentette, hogy ezental a szubjektív eljárás fogja követni, az egyik esküdtől jöls hangon elkialtotta magát:

— *Brávó! brávó!*

Morgenstern Gusztáv védőügyvéd nyomban tiltakozott az ellen és azt kívánta, hogy vegyék jegyzőkönyvbe az esetet. Az esküdték mentegőzték:

— *Mi nem kiáltottunk!*

Az egyik esküdt rászólt a védőre:

— No rágalmazzon! Már előbb is rágalmazott bennünket!

A védő erre bejelentette, hogy ilyen körülmények közt leteszi tisztét.

A törvényszék elnöke azt mondta, hogy ő nem hallotta a közbekiáltást, de ha megtörtént, akkor rosszalja és a leghatározottabban elítéli, ezzel elégtelt adandó a védőnek.

Dr. Morgenstern megmaradt elhatározása mellett, mert ilyen esküdtökre — ugymond — nem bízhatja kliense sorsát, jöllohet az elégtételnek ez a módja őt megnyugtatta. S azzal a védő el is távozott kliensével együtt.

A törvényszék elnöke erre megkérdezte az esküdtéket, hogy melyikük kiáltott közbe. Valamennyien tagadták. A másik védő megerősítette, hogy ő is hallotta mind a két közbekiáltást. Ugyanígy nyilatkozott a törvényszéki jegyző is. Az elnök keményen megrotta a rendetlenkedőket, de csak nem akartak jelentkezni.

A tárgyalás a felelős szerkesztőknek 3 havi fogságra való eltiltésével végződött. Később az esküdték felkeresték a törvényszék elnököt s az egyik kedélyeskedve így szólt hamisítatlan bécsi dialektussal: — Megszoktam a gyűléseken, hogy bravot kiáltok, ha valami tetszik. Az ügyész beszéde pedig tetszett!

Kimenvén, ugyanezen esküdt nevetve mondta társainak:

— **No ugyan megkaptuk a magunkét!**

A védők klubja ma este ülést tartott és Morgenstern Gusztáv jelentést tett a ma délelött történetéről. A társulat köszönetet szavazott neki határozott és korrek eljárástért.

— **A kenyérbél felülfizetél.** Ő Felsége a Király 2000 K., Lajos György főherceg 100 K., József Agost főherceg 100 K., Frigyes főherceg 80 K., P. M. végrendeleti végrehajtója 500 K., Budapesti Erzsébetvárosi Bank m. sz. 490 K. 26 f., csepei Herzog Mórné 450 K., gelsei Guttman Vilmosné 400 K., lovag Lederer Sándorné 390 K., Egyedi Lajosné 230 K., báró Prónay Dező, gróf Széchenyi Gyula és a Központi Takarékpénztár egyenként 200 K., Brüll Alfréd 150 K., Grunzt József 170 K., dr. Bunczel Alfrédné 105 K., Dreher Jenőné, Basch Lajosné, hatvani Deutsch Sándorné, hatvani Deutsch Karolyiné, Polyák Béláné, Kakutsi Lieber József, domonyi Brüll Mikásné, maróthi Fürst Jakabné, madarasi Beck Nándorné, dr. Jókai Mórné, gróf Szapáry Pálné, dr. Rosenberg Gyuláné sz. Feld, Széll Kálmán, Osztrák-Magyar Bank és a Magyar Földhitel Intézet egyenként 100 K., Kohner Alfrédné és Egger Gyuláné egyenként 90 K., Veuve Cliquot pezsgőgyár Rheimsből 85 K. 50 f., Kohner Agostonné, herceg Lobkowitz Rezső, herceg Lobkowitz Rezsőné és Hauszmann Alajosné egyenként 80 K., Ibrányi Mihály 70 K., dr. Schwartz Gusztáv 60 K., Sváb Károly, Kégl György, gróf Károlyi Imre, Rauchaubauer Károly, Csányi Agoston, Tschögl Henrik, Tschögl Gusztáv, Baehruch Károly, Hegedűs Sándorné, Wahrenmann József, Lederer Arthurné, gróf Wenckheim Frigyes, Neuschloss Marcel és gróf Széchenyi Imre egyenként 60 K., Steindl Imrőné, Lukács Antal, Szent-Iványi Zoltán, Metternich-Sándor Paulina hercegné, Brázy Kálmán, Hertelendy Ferencné, Münnich Aurélné, dr. Lányai Gyuláné, Balas Béláné, Kohner Zsigmond, Nagy Ferencné és dr. Fark Mikásné egyenként 40 K., ifj. Aich Ferenc, N. N., megyeri Krausz Lajos, Weiss Berthold, Pucher József, gróf Festetics N., zápori Reppenhart Ferenc, báró Nepesa Elek, Cseh Ervin, Ibrányi Hofmann Jakab, dr. Bamberger Béla, dr. Lukács László, maróthi Fürst László, özv. Schosberger Henrikné, Lederer Karolyiné, Neuschloss Odón, Marton Alajos és Bernáth Gézáné egyenk. 30 K., Ferenczy Ida 25 K., Bittó István, dr. Kövér Kálmán, remetei Sebastian Hugó, Heinrich Alajos, báró Harkányi Frigyes, Horánszky Dező, Vértessy Géza, Szentgyörgyi Gyula, báró Pongrácz Frigyes, N. N., gróf Erdődy Béla, báró Orszy Béla, herceg Taxis Viktor, gróf Széchenyi Miklós, gróf Pálffy Andor, Benkeő, gróf Schönborn Ervin, Tallian Dónes, dr. Kohner Adolf, gróf Festetics Taszilló, báró Harkányi János, dr. Friedmann Bernáth, Forster Gyula, dr. Stettina József, Hüttl Tivadar, báró Lóvay Henrik, dr. Gruber József, Meszlényi Gyula püspök, gróf Károlyi László, Magyar Alajos, Rudnyánszky Béla, Than Károly, maróthi Fürst Bertalan, Hangl Márk, Münnich Aurél, Rudnay Béla, gróf Hugonnay Béla, Szontágh Félix, báró Ródl Béla, Daniel Gábor, Daniel Gáborné, Gulner Gyula, gróf Dessewffy Aurél, baranyavári Umann Adolf és Miklós Odón egyenként 20 K., gróf Zichy János 18 K., Beniczky Ferenc, dr. Székely Ferenc, Légrády Károly, ifj. Bánó József, ifj. Bánó Józsefné, Vajda Ottó, Kubinyi Árpád, Beretvárs J., Magyar Pál, Révy Ferenc, Maríássy Dávid, Csáky Gy. Napoleon, Huszár László, Mika Emil, Thalóczy, Szalay, Fischer Colbrigé Agost, Wachter Miklós, özv. gróf Draskovics Pálna, gróf Festetics Vilmos, László Elemér, Kőnig Károly, Pálffy Teréz gróné, Mérey Katalin, gróf Pojacevics, özv. gróf Széchenyi Dénésné, özv. gróf Sztyáry Vilmosné, gróf Szellényi Péter, báró Déczy Lajos, Neumann Armin, dr. Apaticzy Sándor, Adler Lajos, Kurez Vilmos, Kola János, ifj. Kammer Ernő, Lampi Hugó, K. Lipthay Sándor, Kautz Gyula, Marx János, dr. Mandello

Károly, Kiss Aladár, Réthy Mihály, dr. Dárday Sándor, Gomperz Miksa, Wolfner Gyula, Herfeldler Pál, dr. Hirschler Henrik, Loránt Leo, Girardi József, Szabó Agoston, dr. Samuel Lázár, Bernolák József, Waechter Henrik, Spitzer Gyula, Klein Bertold, Galgóczy Károly, özv. Havas Sándorné, Krajer Margit, Mandi István, dr. Hauer Sándor, Strasser Izidor, dr. Herz Izidor, dr. Krausz Izidor, dr. Adler Zsigmond, dr. Lauffenauer Károly, Agoston József, báró Révay Gyuláné, Leipziger Vilmos, Herzfelder Horace, Schwartz Jenny, dr. Baron Jónás, Besseney Ferenc, Klobusitzky János, gróf Szapáry Péter, Illosvay Tihamér, ifj. Garai Károly, Bécsi Biztosító-Társaság főügynöke, Palotai Rezső, N. N., Vési József, Inkey Kálmán, Dunkel Norbert és Török Sándor egyenként 10 K., dr. Bolyó Károly 6 K., lovag Braun Miksa, lovag Waldhuter Alfréd, Novák Sándor, Eckermann Ede, dr. Verdy Károly, Binsura Endre, dr. Béke Gyuláné, Hecht Testvérek és Darvas Rezső egyenként 5 K., Pick Armin, dr. Gécz József, Lakits Vendel és Antony Tamás egyenként 4 K., Kossuth Ferenc, báró Földváry István, A. B. és Auer Róbert egyenként 2 K.

— **Öreg ember nem vén ember.** Kassáról telegrafálják nekünk, hogy egy Tahy András nevű 70 éves öreg földműves a százlai erdőszégen felakasztotta magát, meri cselédje, a 20 éves Balog Eszter nem visszonozta szerelmét.

— **Tolvaj család.** Magyar Mari szobaleányt a rendőrség nemrég uronője, Neogrády Antalné panaszára letartóztatta. A leány uronője betegsége idején temérdek ruhát és ékszert lopott s amikor a detektívek házkutatást tartottak nála, a Neográdynéfői lopott dolgok közül még egész sereg idegen ruháneműt és egyéb tárgyat találtak nála. Valószínű, hogy ezeket más szociálati helyein lopta Magyar Mari s így a tulajdonosok hozzájuthatnak tárgyakhoz, ha a rendőrségnél jelentkeznek.

— **Elgázolta a vonat.** A szegedi személyvonat Spenger István szöregi birtokos a szöregi állomás mellett elgázolta. A vizsgálat megejtésére Pernoth járásbíró Szöregre érkezett.

— **Megszűnt vízvezetődalem.** A földmívelésügyi minisztérium vízrajzi osztályához érkezett jelentések szerint az ország összes mellékletőllyői apadó jellegűek, s majd mind a közepes magasságban áll. A Duna Passautól Lincig apad, innen lefelé igen csekélyet, 1–2 centimétert árad le Orsováig. A fővárosnál a mai vízmagasság 9 centiméternyi áradás mellett 416 centiméter. — A jelentések szerint veszedelműtől sehol többé tartani nem kell, még a Szamos vidékén sem, ahol tudvaleg legmagasabb volt a víz, s a helyzet válságos volt. A Szamos is, a Tiszával egyetemben szépen apadásnak indult.

— **A fűzés halottja.** Az óbudai határban holtan talált kis svábiú gyakkossági ügyében a rendőrség erőlyene lyoltata a vizsgálatot. Ma dében megjelent a főkapitányságon Székány László 21 éves állatorvosnövendő, aki a Tudor-utca 11. szám alatt lakik és azt mondta, hogy a fut látta az óbudai rakodópartra, ahol a hadihajók állanak. Később is látta két hasonló koru gyarekkel beszélgetni és hallotta, amikor a fia a következőket mondta:

— *Várjak levelem odalaza, kell írnom.*

— **Az osztályorsorsjáték húzása.** Az osztályorsorsjáték ma huszán ótész koronát nyert 31574, kétez koronát 48-29 25235 93858 25475 28552 9-202 33650 9182 57202 5568 76963 65469 73487 83951 92050 19466 10396 62263 81983, ezer koronát 50997 13873 66549 3579 44135 20047 98767 65669 9815 2103 00304 28917 46048 22977 4199 90772 1580 8440 64127 15000 66625 2277 7645 26539 96704 61803 7199 18754 40862 45979 44463 85256. *Útözök koronát* 42964 98956 5536 8629 41676 47783 55867 70839 70638 21068 24262 27542 33824 22818 69162 96629 2438 21372 12059 60253 25943 63942 16503 11983 71967 26420 43942 94445 31743 30152 81627 33566 55741 93159 90076 6658 29399 16264 36785.

Lukács Vilmos bankházából, Budapest, V., Fördő-utca 10. sz., vegyenek osztályorsorsjegyet.

— **A földkeresség legnagyobb látványossága.** *Barnum & Bailey jönnék!* Mindenütt a városban lalragaszok hirdetik, hogy Barnum & Bailey a világ legnagyobb látványossága ide fog jönni. Minden vezetéséből várost lelkeressen s nem kevesebb mint 87, saját tulajdonukat képező vasuti kocsi-ra van szükségük, hogy ezen óriási látványosságot egyik városból a másikba szállíthassák. Hatalmas sátor-tábort állítanak fel, mely tizenkét sátorból áll, amelyekből a legnagyobbik 12.000 személynek kényelmes ülőhelyet biztosít s ebben lesznek az előadások. Minden elképzelhető athletikai, akrobata, lovagló művészeti specialitások s más cirkszi művészetek itt lesznek bemutatva. Az állatsereglet ketrecekbe zárt vadállatokon kívül, még három cserda elefántot, nagyszámú tevéket, ponyv-lovakat, valamint nagyon sok rendkívül ritka állatot, az élő emberi csoda-látványosságoknak és ritka csoda-embereknek nagyszerű gyűjteményét rejti magában. Ezeket kívül még nagyszerűek a csodálatosan idomított elefántok, továbbá a 70 lóbeli alakított *Tableau*, amelyekhez a légtornászok római kocsikereszenyek, a nagyszámú bobók, mutatványvaikkal csatlakoznak. A teljes látványosság ezen sokoldalúságával látható lesz és pedig egy belpódj mellett, április 1-étől kezdve.

— **A feltalálói tevékenység** hathatós fejlesztésében jelentékeny része van nálunk a *Műszaki Iroda Jpári Jogok Védelmére, Reisz József és Tsa hites szabadalmi ügyvivő cégnek* (Kerepesi-ut 40), mely a feltalálónak, találmánya kidogozásától kezdve annak teljes értékesítéséig, lelkeresre támogatást nyújt, erőlyene védi az általa bejelentett szabadalmakat, sikeresen támad mindent, ami ügyfeleinek érdekében ütközik és *provisió nélkül* jár közbe értékesítéseket célzó műveletekben.

(x) **Sápkörös fiatal leányok** használják a fejlődési korban a *Kriegner-téle* tokaji china vasbort, üvegje 6 K. vagy 3 K. 60 fillér, kapható a gyógyszerárakban. Főraktár a Kálvin-téri gyógyszerárban.

(x) **Egy kísérletet** tegyen mindenki a *Thymol* fog-krémmel és bizonyára nem fog többé más szert használni fogainak tisztítására és szájának üdítésére, mint e kiváló hazai gyártmányt. 1 tubus 60 fillér.

(x) **Kérjünk mindentűt Emke-gyújtót!**

(x) **Elegáns divatos ruhák** készülnek *Tereczky és Lilenberg* felszabó-cégnél, Budapest, Városház-utca 12.

A miniszterelnök a Belvárosban.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától.

Budapest, március 23.

A Belvárosi Polgári Kör ma tartotta *Láng Lajos v. b. t. t.* elnökletével évi rendes közgyűlést a kúrtagok élénk részvétele mellett. Miután az igazgatóság részére a felmentvényt megadták, megejtették a választást. Alelnökül megválasztották egyhanglag dr. Münnich Aurél országgyűlési képviselőt, igazgatókúl dr. Rakovszky Gézá, dr. Artner Kálmánt és *Lichtenberg Ignácot*, főtitkárul dr. Gergő Izort ügyvivő igazgatóul *Kanitz Józsefet*, háznagyul *Kollarich Jenőt*; ezenkívül újra megválasztották 34 kisorsolt választmányi tagot. Ezzel a közgyűlés az elnök lelkes éljenzése közben véget ért.

A közgyűlést díszlakoma követte, amelyen nemcsak a belvárosi szabadelvű választók színe-java, de *Szöll Kálmán* miszterelnök és közéletünknek legkiválóbb alakjai is részt vettek. A zsuloilág megtelt teremben a százakra menő vendégek sorában voltak:

Szöll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Darányi Ignác, Pósz Sándor, Hegedűs Sándor miniszterek, Kautz Gyula, báró Podmaniczky Frigyes, Láng Lajos titkos tanácsosok, a Belvárosi Polgári Kör elnökei, Gränzenstein Béla, Gulner Gyula, Nagy Ferenc államtitkárak, Berzevich Albert, báró Dániel Ernő, Hieronymi Károly titkos tanácsosok, Márkus József főpolgármester, Halmos János polgármester, Angyal József, dr. Bernáth Béla, Pognemissa Adam, Babits József, Ciocon János, Dókus Ernő, Gajári Odón, Horánszky Nándor, Jakabffy Imre, Münnich Aurél, Magyar-Kossa Géza, Nyegre László, Rök Geza, Radocza János, Ragályi Lajos, Szerb György, Szentiványi Árpád, Schmidt József, Saghy Gyula, gróf Telek Sándor országgyűlési képviselők, Adorján Sándor, Hazay István miniszteri titkár, Emich Gusztáv, Kunz Jenő, Heinrich Alajos, Grünbaum Miksa, a kör alelnökei, Artner Kálmán, Békeffy Géza, Demény Károly, dr. Fried Adolf, Forgó István, Girardi József, György István, dr. Gergő Izor, dr. Horváth János, Kanitz József, Kollarich Jenő, dr. Lauffenauer Károly, dr. Mandl Samu, Marion Alajos, dr. Papp József, Mössmer József, dr. Püspöky Emil, dr. Rakovszky Géza, dr. Steinbach István, dr. Székely Ferenc, a Belvárosi Polgári Kör igazgatóságának tagjai és a körnek mintegy másfélszáz előkelő tagja.

A felkészöntök sorát báró *Podmaniczky Frigyes* nyitotta meg. Azokról az időkről emlékezik meg, mikor ő és fiatal társai Vörösmartyay az ő Miska bátyjakkal, újszejtökül. Vörösmartyay pesszimista volt, ők, az ifjak, optimista reményekkel néztek a jövőbe. Optimista volt ő s az marad élete végéig. (Élénk éljenzés.) Mily szüksége volt ez országnak is az optimizmusra, nemrégiben is, mikor az alkotmányosság hajóját szélvészeken ostromolták! Méltán töl el bennünket örömmel, hogy e veszélyes helyzetben akadt térfitu, aki ereje űntudatában megragadta a kormányrudat és oly irányt tudott adni a hajónak, mely méltán biztat bennünket reményvel, hogy haladni fogunk. Ez a térfitu *Szöll Kálmán*. (Zajos éljenzés és taps.) Őt étetí és kívánja, hogy nagy terveit a haza javára keresztülvihesse. (Hosszas éljenzés.)

Szöll Kálmán miniszterelnök emelkedett most szőlára és eszmékben gazdag, magas szárnyalású beszédet mondott. Beszédében közben gyakran fölhangzott a tetszés lelkes zaja. Miután megköszönte az üdvözölését és fogadtatást, így folytatta:

Ha már emlékről beszélek, s ha követem t. barátomat, aki nagy időkre és nagy alakokra vitte vissza a mi figyelmünket, hát akkor én is emlékezem. Engem elragad sokszor, engem meghódít és leláncol — nem tagadom — az őszinte szó, az őszinte érzelem. Mert az igazi melegséget magamba fogadom, a lelkesedést magamba veszem, s az engem emel és melegít. Ezek a szavak, amiket itt hallottam s ezek az emlékek bennem is emlékeket idéznek fel, amelyek eltűnhetetlenek, amelyek ellenállhatatlan varázssal, elemi erővel hatnak rám, ha felidézem őket, s ebben a körben okom van, alkalmam van és impulzusom van rájuk gondolni, őket felidézni. (Élők tetszés.)

Vannak az embernek olyan emlékei, amelyek eltűnhetetlenek, amelyeket a lángoló, fiatal kebel lelkesedéstől hevültén magába szív, amint magába szívja a nap melegítői kiszáradt homok a nedvességet. (Tetszés.) Nem vesz el, nem tűnik el nyom nélkül az, amit a lelkesedésre hajló, fiatal, hevülékeny, impulzusokban gazdag korban valaki magabavész, az vele nő, vele izmosodik, az benne örökké élve marad. Hát nem látják-e t. uraim, hogy az a ia, amelyet a kertész gondos keze a fejlődés korszakában idomít s azt erőlyene és gyakorított kézzel teszi, megtartja formáját mindaddig, míg csak a nedvkerítés ki nem fakasztja rüggyét? Még a százados tölgyön is meglátszik, fiatal korban magában állt-e vagy beszoríva több más fa közé, melyik részét érte baj, melyik részét nem sütötte a nap;

nem érte-e a levegő és nem harmatozta-e meg eső? (Tetszés.) Tehát vannak eltörőhetetlen emlékek, amelyek kioltathatlanok a gondolkodó ember agyából és az érző ember szívéből. (Tetszés.)

Ilyen emlékek kelnek életre bennem. Távoll, messze-ekvő, rég lefolyt időkre viszem önöket vissza. Sötét, hosszú éjszaka borult erre a nemzetre. Alkotmányra szét volt törve. Am a jobb jövő hajnalhasadta elérkezett. A mi imádott királyunk a nemzet felé fordította az ő nagy szívét és atyai szeretetét, a gondviselés kegyes rendezéséből egy angyal szállt le az égől a mi felejtethetetlen, dicső királynéknak, aki mint a nemzet mentője, meghozta a béke és engesztelődés boldogító nagy ajándékát. Hálával és bizalommal fogadta ezt a nemzet. Remélni kezdett.

Ez megjelent a nemzet egén a hajnal csillaga. E csillag a nemzet közbizalmának megnyilatkozásából támadt s e csillag megállt ezen kerület felett és rámutatott arra, hogy itt van az, akit kárpótlásul a sok veszteséget, mely a szerencsétlen események alatt érte, a magyar nemzetnek hagyományként küldött a gondviselés, hogy mint a nemzet bölcsője, oldja meg azt a nagy feladatot, melynek megoldhatatlanságán annyira hazafi kétségbeesett, amelyen annyian töprengtek, amiért annyian sóhajtoztak.

Nagy örökség, nagy tradíció az, amely önökre szállt az önk elődeitől. Ne felejtsek el ezt soha. Ennek a kerületnek, melynek nagy érdeme, de nagy szerencséje is, hogy *Pátek* Ferenc képviselte őt először nagy kötelességei, nagy hagyományai vannak, melyeket tiszteletben kell tartania, melyekhez hűnek kell maradnia (Tetszés.) A megszokott közjogi alapon, liberális irányban vinni az ország ügyeit: rövid, egyszerű, de kimerítő program. (Eljenzés.) Ez volt a hagyatékának a nagy férfinak, a „haza bölcsőjének“; ez az a program, amely az én és a szabadelvű párt zászlójára van írva. (Eljenzés.) Liberális irányban fejleszteni, vinni az országot előre a liberalizmus céljai, igaz feladatai, utjai, eszközei segítségével; okosan, óvatosan, bölcsen és mindig igazán és hamissáttalanul. (Éniék eljenzés.)

A hazát szeretni, hűnek lenni királyához; mindent a hazáért s a hazát semmiért és szeretni a hazát és vele az ország alkotmányos szabadságát; (Zajos eljenzés és tetszés) hiven a meggyőződéshez és hiven az elvi álláspontozhoz, önzetlenül teljesíteni a kötelességet, amit mindenki leró a maga állása, a maga körei, társadalmi szükségai, hazája iránt (Zajos tetszés.) és tartani s becsülni és gyakorolni a polgári erényeket s e polgári erények kultúráját.

Az elveknek és érzelmeknek az a szolidaritása, amely bennünket összefűz, hozott ide — így végezte a beszédet — az önk körébe engem és minisztertanácsomat, akiknek nevében köszönöm azt a szíves fogadtatást, amelyben önök bennünket részesítettek és ezen elvi és érzelmi szolidaritás nevében írtam legjobb kívánságaimmal poharamat az önk egészségére és boldogságára. (Hosszantartó lelkes eljenzés.)

Lelek eljenzés és hosszantartó taps hangzott föl a miniszterelnök nagyszabású beszéde után. A tetszészaj lecsendesülése után *Schmidt József* mondott felköszöntőt: *Lukács László* pénzügyminiszterre, dr. *Emich Gusztáv Darányi Ignác* földművelésügyi miniszterre, dr. *Mandel Samu Pósz* Sándor igazságügyi miniszterre és *Heinrich Alajos Hegedűs Sándor* kereskedelemügyi miniszterre. Dr. *Püspöky Emil* az államtitkárok, *Marton Alajos* a főpolgármestert és a polgármestert, *Szekely Ferenc* a megjelent országgyűlési képviselőket, *Láng Lajos* és *Szentiványi Árpád* báró Podmaniczky Frigyes, dr. *Pap József Láng Lajos* és a kör tagjait, *Sághy Antal* a belváros polgárságát fűltette. A miniszterelnöknek közben bemutaták a kör számos tagját és a társaság vidám hangulatban késő éjszakáig maradt együtt.

Tavaszi divat.

Budapest, március 23.

Néhány hét előtt Párisban a Théâtre de l'Athènes nagy ünnepélyén jelent meg teljes ragyogásában a tavaszi divat, az új színek, új szabások, új díszek teljes pompájában. Nálunk ez az igazi legújabb divat, most még jóformán a sejtelmek világába tartozik, bár a Demi-monde reprise-én már alkalmunk volt első színypróbat látni ennek a várva-várt tavaszi lepkének.

Sohasem volt még a divat annyira szolid, diszkrét, mondhatni poétikus, mint amilyen a mostani tavaszon lesz. Mintha csak valami jótékony tündér elfújta volna a föld — jobban mondva a parquettek — színeről a tarka színek merész összeállítását, mely főbb erősségét képezte a régebbi, félévvel ezelőtt ki-mutott divatnak. Most csak két szín, ez lesz a jelszó. Kellemes újítás, már csak annyiból is, hogy hiszen asszonyoknak nem is olyan nagyon nehéz, különösen akkor, mikor tetszeni akarnak, kétszínűnek is lenni. A két színt pedig a legszolidabb színárnyalatból választja ki magának a tavaszi divat s míg a kéknek, a sárgás-szürkének is bő hódítási tért enged, a legfőbb hatalomra a niluszöldet emeli, ezt az igazi tavaszi színt, melynek gyöngéd, bájos árnyalataiban szinte érezni véljük a tavaszi álmok melegségét, a bátorlalan sóhajokat s álomba foszló vágyakat. Sejtelmek, izgató szín ez, s míg a szőke szépségeket poétikusabbá teszi, a tüzes, barna magyar menyecskek élénk szépségét annál inkább kiemeli. Niluszöld ruhája ezen a tavaszon min-

den szép asszonynak lesz. Látni fogunk ezenkívül igen sok sárgás-szürkét is, hiszen Párisban és a fővárosi színhadokon ez a divat. És felragyog majd azoknak az öröme, kik az élénkebb színek után vágyának, a cseresnyepiros is. A sok elmosódó, szelid, diszkrét színen kívül a cseresnyepiros lesz az egyetlen, melynek ezen a tavaszon tért enged Divat ő felsége. Egész ruhák is készülhetnek ebből a színből. De ekkor természetesen még csak egyetlen egy másik szín lesz az, mely kiegészíti a két színre határozott pompat. Például sárgásszürke lesz ehhez a toaletthez a kalap, a jabot, a keztyű, de a napernyő, sőt a cipő és a harisnya is már ismét cseresnyepiros.

Egyáltalában nemcsak a cseresnyeszínű kelme és dísz szükséges most a tavaszi divat pompájához, de maga a cseresnye is. Természetesen művészi utánzata az első tavaszi gyümölcsnek. Nem csak kalapokon fogjuk ezt látni, hanem ruhákon is, még pedig igen kellemes meglepetéssel, mert a cseresnye-fűzér egyike a legbájosabb, legötletesebb díszeknek. Látni fogunk a színpadon vagy a versenyeken egy remek fehér ruhát, melynek keskeny fodor-szegélyeit letecsipke képezi. Ezeket a bájos fehér-feketé habokan pedig oldalt, deréktól a földig, egy fide cseresnyefűzér fog felütni. Sikkes asszony azonban ugyan ekkor cseresnyét nem tesz a kalapjához. Inkább úgy intézi, hogy a kalap maga legyen piros árnyalatú, a dísz pedig olyan, mint a ruha. A napernyő aztán megint piros.

Nagyon divatos lesz a fehér is a színek között, a kelmék között pedig egy damasztak látszó, fényes kelme, melyet egyelőre szilkenek neveznek. Látszólag fehér. Addig, míg viselője mozdulatlanul áll. Ezekben a ritka pillanatokban. De mielőtt a ruha megmozdul: a fehérségre szelid, sejtelmek pirulás borul. A legkisebb ránéző, hajlásból a rózsaszínnek minden árnyalata sugárzik ki és szinte mosolyt lehel a mozdulatlan fehérségre, mely most mintegy éledni, melegedni, talán még szeretni is kezd. Ez a csudalatos, az asszonyi kedély rejtelmességéhez annyira hasonló, olyan igazán kétszínű kelme a tavaszi divat legerősebb ütőkártyája s minthogy ez idő szerint még igen drága is, sok szíváfájdalmat, de sok diadalt is fog szerezni azoknak a hölgyeknek, kik öltözködni tudnak.

Ami a szabásokat illeti, az új század asszonyai olyan rajzok után készült toalettetek kapnak ezen a tavaszon, amelyeket XV. Lajos udvarának lenge hercegnői és a császárság vidám asszonyai viseltek. Az empire-szabás „vezet“, a bolero forma; de azért megtartják régi kedveltségüket a bő buffon-derekek is, ezek a laza, pongyola, ráncos, visszaeső zubbonyformák, melyekben olyan bágyadtan érdekesek lesznek a soványabb termetek is.

Egyáltalában: amennyire divatosak, kapósak most a száraz, sovány, hajlékony termetű hölgyek, nekik kedvez a divat is. A bő szoknya-aljak, a sok és igen dus fodor, sőt az újra divatba jutó sopp mind, mind arra való, hogy a sovány, nyulánk hölgyeket szépsítsék. De azért a kerek formákkal szépen, jól és egészségesen termet asszonyoknak is kedvez a tavaszi divat. A princessé szabás, különösen a hosszú, hegyes övben végződő derekak, főképpen az applikáció-díszek mind arra való, hogy az erősebb nők is szépen öltözhessenek. Estiruhákban valószínűleg ők fognak jobban érvényesülni, az utcai ruhák teljes harmóniáját azonban nekik is éppen úgy kell keresniük, mint a soványoknak. A kalapnak, napernyőnek, cipőnek és harisnyának közre kell működnie abban, hogy a megjelenés teljesen kifogástalan legyen.

A kalapok között újítás, hogy nem a szalma, vagy a tül, hanem a könnyű lőszőr-kalap lesz a legmodernebb. A kalap formája pedig olyan szecessziósan Dreispitz, tudniillik a honlokra hajló szög egy kicsit félre fog állani.

A napernyő színe többnyire a toalettel egyforma. Ha a ruha már magában kétszínű, akkor a kalap, napernyő, cipő és harisnya csak egyszínű s egyforma lehet.

A tarka ékszeres is eltűnnek s hogy a tavaszi divat az ő új, diszkrét, szelid eleganciát előző törekvésében következetes legyen: tért enged a virágoknak, melyek nemcsak kalapokat, hanem frizurákat, ruhaderekeket, sőt napernyőket is fognak díszíteni.

Szóval: a divattermekben s a szép asszonyokon is itt van már a virágos tavasz.

Berkovlonsó.

FŐVÁROS.

(*) A budai „Irgalom-ház.“ *San Marco* meghaladó szül. Nőkö Miléna grófnő. 800.000 koronát meghaladó költségű, nagyszerű menedékházat építtetett Ó-Budán, a gyógyíthatatlan betegek felvételére. Ez az intézmény egyedül áll nemcsak Magyarországon, hanem a

külföldön is páriát ritkítja. A díszes kétemeletes épület már teljesen kész van, hanem a belső berendezés még kiegészítésre vár. Most az intézményre felügyelő bizottság, amelynek *Forster Gyula* miniszteri tanácsos az elnöke, kérvényt intézett a székesfőváros hatóságához, hogy adjon belső berendezés költségeire 40.000 korona segélyt. Az ügygyel a közjótékonyssági bizottság most foglalkozott s a kérelmekhez hozzájárult.

(*) Adókievítés. A főváros adókievítő bizottságát március 23-án a következő helyrajzi számú házakra kivetett III. osztályú keresetadó-nyilatkozatok tárgyalkák. Az I. ker. a Szent György, Diszter, Tárnok- és Uri-utakból a külön meghívottakét. VI. ker. A) bizottság: 3518—3550-ig a külön meghívottak. B) bizottság: 1503—1529—39, a külön meghívottak. VIII. ker. A) bizottság: 6081—6087-ig a külön meghívottak. B) bizottság: 7238—7275-ig (Zsibárus-telep) a külön meghívottak.

SZÍNHÁZ. ZENE.

** Kettős ünnep a Nemzeti Színházban. Holnap vasárnap és holnapután hétfőn, Gyümölcsoltó-Boldogasszony ünnepén, két-két előadás lesz a Nemzeti Színházban, Vasárnap délután a *Bánk-bán* kerül színre, amelyet az idén még délután nem adtak, este pedig *Sundermann* nagyhatású *Moriturja*, melynek minden eddigi előadására megtelt a színház. Hétfőn d. u. adják az idén először mérsékelt helyárakkal Brieux darabját: *A döcsök*, az évad egyik legnagyobb sikerét; hétfőn este pedig *Az ember tragédiája* kerül színre rendes helyárakkal.

** Jászai Mari szerződése. *Jászai Mari* asszony április 1-én megvált a Vígyszínházról és visszatér örökös tag gyanánt a Nemzeti Színház körébe. Ezt a visszatérést formalitásoknak kellett megelőznie, amennyiben a kinevező okmány úgy szól, hogy creje akkor kezdődik, amikor *Jászai Mari* asszony most színpadon való működése megszűnik. A kinevező okmány azt tartalmazza továbbá, hogy *Jászai Marival* pótszerződés lesz kötendő, amely az okmányban meghatározott törzsfizetésen felül meg fogja állapítani a művésznek a működési díját. Ehhez képest *Jászai Mari* asszony mintegy két héttel ezelőtt írásban közölte a Nemzeti Színház igazgatóságával, hogy vígyszínházi kötelezettségei április 1-én megszűnnek, ezen a napon óhaját kinevezése értelmében a Nemzeti Színház kötelezőbe visszatérni és ezen a napon kezdődő érvényességgel kéri a pótszerződés koncepcióját is. E bejelentés alapján ma *Jászai Mari* asszony a Nemzeti Színházról két rendbeli hivatalos levelet kapott. Az egyik gróf *Keglevich István* intendánsé, amelyben tudatja a művésznővel, hogy kinevezését április 1-től kezdődő érvényességgel aktiválja. A másik *Beöthy László* igazgatóé, amelyben tudatja, hogy gróf *Keglevich István* intendánsnak tett előterjesztése alapján az intendánsról felhatalmazást kapott a pótszerződés megkötésére és ehhez képest megteszi a színház erre vonatkozó ajánlatát. *Jászai Mari* asszony ezt az ajánlatot elfogadta. Az egész kérdés tehát a színház intéző felhatalmát teljes harmoniában meg van oldva. A pótszerződés ma-holnapforma szerinti aláírják. *Jászai Marit* tehetségét, a legmagasabb stílus színjátszás terén páratlan, nemes tehetségét, amely nevét és híret tiszteltette tette Európaszerte, immár egész életére a Nemzeti Színház céljaihoz, munkájához szegődött. Első fellépése a jövő hónap közepé táján lesz *Rákosi Jenő* *Endre és Johanna* című drámájában, amely hosszú szünet után új betanulással akkortájt kerül színre.

Jászai Mari e hónap 30-ikán, szombaton lép fel utoljára a Vígyszínházban *Giovanni Verga*-nak *A farkas* című realiztikus drámájában, a melynek fő nő szerepe egyik legfényesebb kreációja volt. A Vígyszínház művészemlékzeté az előadás végén ünnepies bucsut vesz *Jászai Maritól* a színpadon.

** A Nemzeti Színház bemutatója. A Nemzeti Színház pénteken, e hónap 29-ikén, mutatja be *Gárdonyi Géza*-nak *A bor* című parasztvígjátékát. A darab bemutatójára nagy ambícióval készül már hetek óta a Nemzeti Színház személyzete. Szereposztása a következők lesz:

Baracs Imre — Gyenes, Malyi — Rózsahegy, Baracsó — Cs. Alszéghy Irma, Szunyogó — György, Rózi — Liptó Juliska, Mihály — Gabányi, Eszter — K. Gerő Lina, Gőre Gábor — Ujházi, Görbűs — Vízvári, Durbins — Vízvári, Kácsa — Zilahy, Bige — Faludi, Czeglédi — Latabár. *Gárdonyi* darabjának főpróbjája csütörtök délelőtt tizenegy órakor lesz.

** Az Operaház újdonságának, *Charpentier* Gusztáv *Lujza* című négyfelvonásos zenés drámájának folszó 23-ikára, csütörtökre tűzték ki bemutatás előadását. Az Operaház *Charpentier* művét teljesen új kiállításban mutatja be. A díszletek közül felemlendők *Paris látóképe*, valamint a *Montmartre* és környéke.

** Kettős előadások a Magyar Színházban. Holnap és holnapután a kettős ünnep, alkalmából négy,

előadás lesz a *Magyar Színházban*. Holnap, vasárnap, délután is meg este is a *postás fiú* játszik, hétfőn pedig délután az *Aranylakodalmom*, este meg ismét a *postás fiú* kerül színpadra.

Az Országos Színész-Egyesület új elnöke. Az Országos Színész-Egyesület új központi tanácsa e hónap 26-án tartja meg alakuló gyűlését. Az új tanács, mint értesülünk, *Ditrói Mór* fogja megválasztani elnökévé.

Hírek a Nemzeti Színházról. A *Rab-lélek*, melynek legutóbbi előadása telt házat vonzott, csütörtökön kerül ismét színpadra a *Kocagó nők*-kel, e rég nem adott mulattató kis vígjátékkal. — A *Demimonde*, amelynek felülvizsgálatát a közönség oly szívesen látta, e héten ismét műsoron van: kedden, e hónap 26-án kerül színpadra. — Vasárnap d. u. *Fausst*-ot adják mérsékelt helyárral.

Diósyán Hamburgban. Mint egy hamburgi távirat jelenti, *Diósyné Handel Berta*, a budapesti m. kir. Operaház tagja, tegnap befejezte nagyszerű vendégszereplését a hamburgi Stadttheaterban. A kitűnő művésznő a *Fidelio*-ban lépett fel utoljára és ezen az estén is lelkesen ünnepelt az a közönség, amely híres a zenéért való rajongásáról. A művésznő meghívást kapott, hogy még az idén folytassa vendégszereplését a májusi Wagner-ciklusban.

A Gyurkovics lányok századévszora. *Herczeg Ferenc* kitűnő életképe, a *Gyurkovics lányok* e hónap 26-án kedden éri meg a századik előadás ritka ünnepét a Magyar Színházban. A népszerű darab 1899. január 17-én került először színpadra, 1899. április 26-án adták ötvenedszer, és alig két esztendő alatt érte meg a századik előadást, magyar vígjátékunk eddig páratlan sikert. A jubileum alkalmából a színház a következő statisztikát állította össze arról, hogy a szereplők közül ki hányszor játszotta szerepét:

Öz. Gyurkovicsné: *Szilágyi Rózsa* 100-szor; *Katinát: Ráskóy Emília* 11-szer, *Rózsa Lili* 87-szer, *Kürthy Sári* 10-szer és *Déry Margit* 1-szer; *Sári: Aranyossy Janka* 80-szor, *Idry Margit* 9-szer, *Báthory Gizella* 11-szer; *Ellát: Dillay Lén* 74-szer, *Szendé Rózi* 2-szer, *Gombaszögi Margit* 21-szer, *Béres Mariska* 3-szor; *Micit: Somló Emma* 19-szer, *Ráskóy Emília* 60-szor, *Aranyossy Janka* 21-szer játszotta. A férfiak közül *Radványi ezredes: Molnár László* 99-szer, *Pintér Imre* 10-szer, *Aorkay Ferit: Ráthonyi Ákos* 74-szer, *Idry Dezső* 10-szer, *Füredi Béla* 21-szer; *Kemény Tóbit: Odry Zsuzs* 9-szer, *Idry Dezső* 4-szer; *Sándorfyt: Füredi* 77-szer, *Szilágyi Vilmos* 23-szor; *Gidát: Rózahegyi Kálmán* 77-szer, *Vidor Dezső* 11-szer, *Sziklai Kornél* 11-szer és *Poláshy Sándor* 11-szer adta.

A színház diszeldadást rendez ebből az alkalomból, amelyen a páholyok és a főtársulat meghívott közönsége estélyi-öltözékben jelenik meg. A színház kitűnő szerzőt az előadás megkezdése előtt ünnepli a színpadon. Elsőnek, mint házigazda *Rajna Ferenc* igazgató köszönti, azután *Szilágyi Vilmos* főrendező a színház személyzetének nevében, *Vidor Dezső* pedig a *Gyurkovics lányok* rendezője a szereplők nevében üdvözli *Herczeget*. Az előadásra szóló megmaradt jegyeket a pénztárnál és *Bárd Ferenc* jegyirodáiban rendez árak mellett árulják.

Váradi Antal jubileuma. Az Országos Színészeti Akadémia e hónap 31-ikén szép ünnepet ül meg. Ezen a napon telik be huszonöt esztendeje annak, hogy dr. *Váradi Antal* mintatanár és az akadémia igazgatója, az intézet élén áll. Ezt az alkalmat felhasználva az akadémia növendékei szeretett igazgatójuknak ünnepet rendeznek. A jubileumi bizottság ez uton is felszólítja az akadémia volt növendékeit, hogy 31-ikén délelőtt 11 órakor mentül számokban jelenjenek meg az ünnepély főnyénekei emelésére. A jubileumi bizottság élén *Beresényi Béla* tanár és *Labadar Kálmán*, az akadémia titkára áll.

A spanyolfal mögöl. A Népszínház gyöngye spanyolfalai közül ma az szerepelt a Cirkusz-élet második előadásában, amelyen kívül szép seccsesszős virágok láthatók. Zöld alapra rajzolt sárga tulipánok. Nagyon csinos spanyolfal volt, kedves, szépen meg-huzódó spanyolfal, melyre senki sem ügyelt mind- addig, míg a köteleességet teljesítette s egyenesen áll- lott. Mkor azonban egyszerre fölborult, akkor mindenki a spanyol fal felé fordította a tekintetét s az igénytelen kis spanyolfal egyszerre viharos tápsra ragadt az ezerszemű közönséget.

A spanyolfal mögöl Küry Klára öltözött Pierett- nek, a katasztrófa pillanatban hirtelen leguggolt s nagyon idegesen rántotta magára a világ legszebb oszlopjából készült ruháskáját. A közönség tapsolt, ujjongott s a csintalanabb része egyre azt kiabálta:

— Hogy volt... hogy volt.
A csintalanabb része egyszerűen a járatlanabb része is a publikumnak. Azt hitték a jámborok, hogy ez s a darabhoz való, amit azok után, amik a spanyolfal előtt történtek, nem lehet fölül rossz néven venni. Az igaz, hogy a spanyolfaltól sem szabad semmit rossz néven venni. sőt...

A harmadik Ooskay-bankett. *Herczeg Ferenc*, az *Ooskay brigadéros* szerzője, darabja bemutatójának az estélyen lakomát rendezett a *Vigszínház* művésztá- gjának, akik darabjában játszanak. Ezt az előzékeny- séget *Fabdy Gábor* a *Vigszínház* igazgatója azzal viszonzta, hogy a darab huszonötödik előadása után 6 rendezett lakomát. Jövő héten éri meg az *Ooskay brigadéros* ötvenedik előadását s ebből az alkalomból, ugy értesülünk, a *Vigszínház* művészgárdája rendez lakomát a szerző tiszteletére.

A vidéki színészet közgyűlése. Az Országos Színész-Egyesület palotájában ma befejeződött az ez évi színész-kongresszus. A tanácskozás utolsó napját a különböző bizottságok jelentésének a tárgyalása töltötte be. Beálló vitát keletelt dr. *Bányai Sándornak*, a jelentésfelet bizottság elnöke az az indítványa, hogy a közgyűlés írjon fel a miniszterhez, hogy az összes magánszínészkolák megszüntetésével, a színészeti iskola felállításának egyedüli joga a színészeti egyesület részére biztosítsassék.

A már-már a személyeskedés terére lépő vitát *Ditrói Mór*nak tapintatos közbelépése szakította félbe, mire dr. *Bányai* indítványát a következőleg módosította:

A közgyűlés a színészkolák létesítésére egy bizottságot választ. Kifejezi egy egyesületi színészkolák szükségességét és felir a kormányhoz, hogy a jövőre színészkolák nyitására újabb engedélyt nem ad, és a meglévőket lehetőleg korlátozza.

A közgyűlés *Molnár László* érdemeit egyhangu lelkesedéssel jegyzőkönyvbe iktatta, köszönetet mondott működéséért és percekig tartó zajos éljenzéssel ünnepelte.

A bizottsági előadók jelentéseinek letárgyalásá- val véget ért az öt napig tartó közgyűlés, mely *Ditrói Mór*nak elnöki működéséért jegyzőkönyvi kö- szönetet szavazott.

Vendégszereplés. A székesfehérvári színház- nak — mint levelezőnk írja — tegnap este kedves vendége volt, *Gazzi Mariska*, a Népszínház kitűnő naivája. A közönség a színházat zsololásig megtöl- tette és zajos ovációkkal, virágokkal halmozta el a kedves művésznőt, akinek a felvonások végén számtalanszor kellett a lámpák előtt megjelennie. Székes- fehérvárot a drámai előadásokat látogatója a közönség a legkevesébe, de a *Vágyunk* éire, amelyben *Gazzi Mariska* Cyprienne szerepét játszotta, színiültig meg- telt a ház. Megvolt a zajos esték legfőbb külsősége is: a vastaps.

Francia színészek a Vigszínházban. A *Vig- színházban* vendégszereplő francia színársulat még négy ízben lép fel. A francia művészek holnap, vasár- nap, a *L'Hôtel au libre-échange* (Csak párosan), hétfőn pedig a *Le controleur des Wagon-Lits* (Hálókocsik el- lenőre)-t játszzák, a főszerepekben *Blanche Grimaud*- val, a *Palais Royal* kitűnő művésznőjével. Kedden, 26-án megismétlik a *Cyrano de Bergeracot*, szerdán, 27-én pedig utolsó előadásul *Lavedan* híres darabjában a *Vieux Marcheur*-ben lépnek fel.

Z. Bárdi Gabi bucsuja. Z. Bárdi Gabi asszony, mielőtt a kolozsvári Nemzeti Színháznál meg- kezdené működését, amelyre a Népszínház igazgatósá- gától egy évi szabadságot kapott, még kétszer lép föl a Népszínházban — mind a két ízben abban a szere- pben, amelyben teljes elismerést, igazi sikert aratott: A modell címszerepében. A *Supplé*-léle operett hétfőn délután kerül színpadra. Ez lesz az operett huszonegy- dik és első délutáni előadása. A művésznő bucsu- tölépése csütörtökön, március 28-án lesz, ugyancsak A modell címszerepében.

A pozsonyi kétgyelvi színészet. Pozsony- ból táviratozzák: A városi színházi bizottság három órai heves vita után elnapolta a határozathozatalt amaz indítvány felett, hogy a kétgyelvi viszony fenntartassék, és a társulat egész évi német operettel kiegészíttessék. A jövő héten ismét ülés lesz. Az in- dítványozók a bizottságban többségben vannak. Javaslatauk az áprilisi közgyűlés előtt hosszabb memorandumban fogják megokolni.

Szerződötések. *Fenyvesi Emil*, a *Vigszínház* kiváló művésze, újabb öt évre a *Vigszínházhoz* szer- ződött. — A kolozsvári Nemzeti Színház új igazgatója tagjai sorába szerződött *Bóthly Zsigmondot*, a *Ma- gyar Színház* volt baritonistáját.

Két betét. *Dal a trombitásról* és a *Tennislapda* meg az *udvarló* a címe annak a két pattogó betétnek, amelyet a Magyar Színházban a Négy meny- asszony operettben betették énekeltek sikerrel és amely most jelent meg a *Harmonia* kiadásában. *D'Amant* Leonak az ilyen betétdalok különben speci- litásai és alig akad operette, amelyben nem találko- nánk egy-két betétjével. E két kis dal, de különösen a trombitásról szóló apróság már ma is oly népszerű, hogy minden zenekar és cigány játszza. Ugyancsak a *Harmonianál* jelent meg *Nem bánom* című dal is, melyet *Fedák Sári* énekel.

Uj zeneművek. *Bárd Ferenc és Testvére* zeneműkereskedéséből. *Kossuth Lajos*-utca 4. sz. és *Andrássy-ut* 42. sz.) *Grieg* 5 dal operett 69. 240 K.

Bokor: Napfogyatkozás operett teljes zenéje 3 díz- telen zongorára szöveggel fizetéként 3 K. Dolly, Halton betét-dala a *San-Toy*-ból, *Mader: Primadonnák* operett 2 dízlet ének- és zongorára. *Postás fiú*, *San- Toy*, *Circus Girl*, *Kis szökevény*, *Gútsák*, *Mikádó*, A *Modell*, *Görög rabcsola*, *New-York szépe* operettek teljes zongoraváltozata, egyenként 6 K. *Monte Christo* keringő, A hullámok felett, *keringő*, *Zieher: Land- streicher keringő*, *Ertl potpourri* (Musikal-Moment- ammalmen). Legszebb magyar nóták A. Iolyam 14. és 15. szám, *Mélt* vagy másé, angol dal magyar és né- met szöveggel, *Dientzl: Néger* (kacagó dal), *Du mein Girl* (magyar szöveggel), *Márkus Jenő: 1901. jogász- keringő*.

Operaelőadás a Telefon Hírmondóban. A *Telefon Hírmondó* a mai és holnapi kettős ünnepen este a magy. kir. Operaház előadását fogja közvetíteni előzetünk és hallgatóink szórakoztatására. Ma este a *Troubadour*, *Verdi* operája lesz hallható. Ez előadásban részt vesz *Prevost Henrik*, az opera vendégművésze, aki ez alkalomból harmad- szor lép fel a budapesti közönség előtt. Hétfőn este a *Sába királynője*, *Goldmark* keleti tárgyú operája kerül előadásra. Mindkét nap az operaköztetés után 11 óráig még cigányzene lesz hallható a kagylókön keresztül, melyet az Emke és az Elite kávéházból közvetít a *Telefon Hírmondó*.

Osztrigás Mici franciául.

— A *Vigszínház* mai előadása. —

(A nézőtérén a rendezőnk sokkal ünnepesebb hangulatu közönség. Elöl egy fekete ruhás szép asszonyt sodál mindenki. Baloldalt egy fehérbe öltözött hölgy kelet felűnést. A zenekar a *San-Toy* melódit játszza; az urak vagy látszóznak, vagy felebarátjaik cinderellé teszik tönkre a könyökükkel. Epp most volt vége a második felvonásnak.)

Egy ur: Nos?

A másik: Ez a felvonás egy kicsit hosszú. De egészen másként hangzik franciául.

Az egyik: Hogy érti ezt?

A másik: Ugy értem, hogy az ilyesmit kár ma- gyarra fordítani. Ha az ember francia pikantériát akar hallani, menjen Párisba, vagy várja meg, amíg a francia színészek Pestre jönnek. A mi nyelvünkön ez a darab esetlen, ahol könnyednek kellene lennie és bosszantóan rut, ahol pikáns akar lenni. Nem vette ezt észre? Nem találja, hogy a *kis bögre* sokkal nehezebb, csunább, átlátszóbb és durvább kifejezés, mint a *petite marmite*?

Az egyik: En is azt hiszem.

A másik: No látja. En nekem az a véleményem, hogy ez a darab így, franciául, felényit sem oly trágár, mint magyarul. Hajlandó vagyok odáig is elmenni, hogy gyönyörű szatirának, bölcs tréfának nevezzem. Mi általában ki szokunk kelni a francia disznóságok ellen. Arra senki se gondol, hogy a francia legalább is olyan művelt, szonizált, eszölt érzékű nép, mint a budapesti magyar s hogy talán mégse Pestre fog járn i zlést tanulni ez a nemzet?

Az egyik: De hát miért van teli ez a darab két- értelműséggel? Miért van benne ágy, miért csálja meg benne a lény a feleségét?

A másik: Azért... azért inkább egy ezérrel kezdődő mondatot mondok. Ezért nem kell lefordítani. Ott Párisban ez nem olyan erős, mint itt a *Lipót- köruton*. Ott ezeket a briliánsul megirt bohóza- tokat kis színházakban adják elő. Az ember el- megy oda a barátaival, a barátaióval... de az igazi párisi nem viszi ilyen helyre a feleségét. Ne- küünk ezt a lukszust nem lehet megengednünk ma- gunknak. Mi nem élünk olyan életet. Bennünk sokkal több van a primitívebb ember méltóságából. Ez alatt ne azt értse, hogy mi hátramaradottak vagyunk. Az angol is ilyen. Csak okosabb, mint mi. Ha kivánsi arra, hogy mivel mulat Páris, elmegy és megnézi. Mi szó nélkül idehozuk és bevezszük. Persze, hogy nem izlik.

Az egyik: És ma izlett?

A másik: Ma éreztem, hogy ez egy idegen náció élelmiszere. Mi magyarok, egymás közt ültünk a nézőtérén, ők franciák egymás közt játszottak a színpadon. Hogy költői hasonlattal éljek: a nézőtér és a színpad közt beláthatatlan ür tángott. Es ez jól esett nekem.

Az egyik: Szóval így nem találta erkölcs- telennek?

A másik: Nem én. Egészen másként látom az ágyat, ha franciául beszélnek körülötte, és *La Môme Crevette* egészen más hölgy, mint az *Osztrigás Mici*. Az a pálya, amiből *Môme Crevette* él, egészen más- ként fest Párisban, mint Pesten. Sejtí, hogy mit aka- rok mondani?

Az egyik: Sejttem.

A másik: Aztán ezek a színészek amugy fél- vállról mókázzák végig a darabot. Tudiák, hogy bo- londság s nem iparkodnak elérthévi tenni minden alakot; hogy furesa hasonlatot mondják: ugy visel- kednek, mint valami pappendekből készült súlyzó. Tudiák magukról, hogy nem vasból valók. Ez a Pe-

Vass József könyvkereskedésének és minta-antiquáriumának Budapest, VII., Erzsébet-körút 38. sz. Eppen most megjelent GAZDAG KÉSZLETET FELÖLELŐ és mélyen leszállított áru könyvárjegyzéke kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

tipon doktor akkorakat ugrik, mint valami bakkecsko. A mi Pétipon doktorunk komolyan vette magát, s úgy tett, mintha egyetemi tanár volna.

As egyik: De nem jászott valami jól.

A másik: Nem. Hegedüs jobb. De Rolly kisasszony, a francia Osztrigás Mici csupa báj és elmésség.

As egyik: Nem szép arc.

A másik: Látja, ez is magyar vélemény. Nagy-szerű megjelenés, eszes termet, *une femme très chic*, mint ők mondják. A „kis búgrét“ meg úgy énekelte, mintha ez volna a legegyszerűbb dolog a világon. Ami a többi színészt és színésznőt illeti, bizony láttam különbet is. De nem kell őket olyan nagyon komolyan venni. Ezek Oroszországba mennek egy kicsit mókázni és Pesten kiszálltak egy hétre. Semmi kedvem róluk itélni meg a modern francia színművészetet és műsorukból a franciák irodalmát. Egy ügyes trupp és néhány kitűnő bohózat. Ez az egész.

(A harmadik felvonás kezdődik. Az urak visszaülnek helyekre.)

(m. f.)

MŰVÉSZET.

Erzsébet-szobor Szegeden. A szegedi képzőművészeti egyesület elhatározta, hogy az újszegedi rózsáligetben Erzsébet királynénak márványmellszobrot állít.

Szobrok a tenger fenekén. Athénból jelentik, hogy több buvár a tenger fenekéről négy szobrot hozott fel. Mind a négy szobor márványból van; nagy régészeti értéket tulajdonítanak nekik. Az egyik szobor életnagyságnál nagyobb méretekből ábrázolja a husángjára támaszkodó Herkulest. A kutatásokat nagy gondnal folytatják. A buvárhajó fedelzetén állandóan figyelemmel kísérik a munkát a görög közoktatási miniszter.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Fürdő és Nyaralóhelyek. A Dunántúli Köz-művelődési Egyesület a magyar fürdő felvirágoztatása és az idegenforgalom emelése érdekében adja ki minden évben a *Fürdők és Nyaralóhelyek* című füzetet. A hasznos vállalatnak ötödik füzetét részletesen ismerteti az összes hazai fürdőket és nyaralóhelyeket. A kis füzetet dr. Fodor Oszkár és D. K. E. titkára, szakavatottsággal, gondossággal állította össze és a hasznos tudnivalót élvezetes, vonzó stílusban adja elő; az egyesület titkári irodája (Kerepesi-ut 43.) kívánatra bárkinek ingyen és portmentesen megküldi. A füzet címlapját *Vajda Zsigmond*, a kitűnő festőművész rajzolta.

A Vasárnapi Ujság március 24-iki száma 25 képpel s érdekes tartalommal jelent meg, amelyből megemlítjük a következőket: Zemplényi Tivadar festményei arcképpel és képekkel. Szana Tamástól. — Költemények: *Szikrátló*. Elbeszélések. Irta: *Bárony István*. (Neogrady rajzaival.) A tisztartó leánya. Irta *Vérszi Arnold*. — Az orosz szent zsinat titkaiból, gróf Tolstoj arcképe. Amerikai Kossuth érme. A szalkszentmártoni Petőfi-ünnep képekkel. — Fodor József arcképpel. — A *Vasárnapi Ujság* előfizetési ára negyeddévre négy korona, a *Politikai Új-donságokkal* és *Világkrónikával* együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a *Képes Népnap*, legolcsóbb újság a magyar nép számára. Félévre 2 korona 80 fillér.

EGYESÜLETEK.

(A Magyar Tisztviselők Országos Egyesületében) ma befejeződött az egyesületi hangverseny-ideje. Ugyanaz az előkelő közönség, mely mindenkor huzidító pártolásával támogatta az egyesületi vigalmi bizottságát, ma is ritka lelkesedéssel honorálta a közreműködők művészi buzgalmát. *Békei Józsanak* tehetősre valló hegedűjátéka és *Rambowski Mariskának* éneke zajos elismerésben részesült. Nagyon tetszett *Alpár Irénnek*, a Népszínház tagjának szavalata, valamint *Gyöngyöshalászi T. Zoltánnak* zongorajátéka. Dr. *Krudy Andor* cimbalomjátékával, *Kubinyi Imre* pedig szép bariton hangjával keltett méltó leltűnet. Legutóljára említjük *Zilahy Gyulát*, az ismert előadó művészt, kit a közönség két vív monológjának előadása után tomboló lelkesedéssel ünnepelt.

(A Demokrata-Kör közgyűlése.) A Demokrata-Kör ma este tartotta évi rendes közgyűlését dr. *Vásznonyi Vilmos* elnökielte alatt. A szokásos évi jelentések után *Takács Ferenc* indítványja keltett nagyobb vitát, melyre a VI. kerületi kispárosok és kereskedők bevonása előzta a Demokrata-Körbe és egyuttal egy közügyi hivatal létesítését, mely a kispárosok és kereskedők ügyes-bajos dolgait látja el díjtalanul, mint egy nagyobb pénzintézet létesítését hozta szóba, kizárólag kispárosok részére. — Elénk vita után az indítvány kiadott a választmányának további intézkedés céljából. Ez után a tisztújítás ejtetett meg. Elnök: dr. *Vásznonyi Vilmos*, társ-elnökök: dr. *Leitner Adolf*, *Gál Károly*, *Sáimegyi Vilmos*, titkár: dr. *Körmendi Gyula*, ügyész: dr. *Gyenes Manó*, pénztáros: dr. *Kreutzer Miksa*, háznagyok: *Biró Henrik*, *Takács Ferenc*, ellenőr: dr. *Váheim*

Adolf. Megválasztották még a 36 tagu választmányt. A közgyűlés után lakoma volt.

(A Szamaritanus-Egyesület) ma délután tartotta tizedik évi rendes közgyűlését, amelyen úv. *Herich Károlyné* és dr. *Böke Gyula* elnököit. Dr. *Böke* megnyitój beszédében kiemelte azt az őrvendetes jelenséget, hogy az egyesületnek a társadalom előkelőbb köreit sikerült érdeklődésre bírni. A közgyűlés há-lás köszönetet szavaz. az egyesület javára az Urániában tartott műkedvelői előadás közremű-ködőinek és intézőinek: *Herich Károlynénak* és gróf *Hugonay Bélánénak*. Az előadás 880 ko-ronával szaporította az egyesület vagyonyát. A közgyűlés a titkári jelentés tudomásul vétele után úgy a titkárnak, mint dr. *Prochnov József* pénztárosnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott működéssükért. Ezután a választmányt egészítették ki. A közgyűlés, a sajtó iránti hálája jeléül a Hirlapírók Nyugdíjinté-zete javára száz koronát szavazott meg.

SPORT.

Csehek a magyarok ellen. A holnapi football-mérkőzés minden tekintetben szenzációsának ígérke-zik. Nem is szólva a politikai vonatkozásokról, hogy esehék és magyarok mérk össze lábaikat, még sport-szempontról is fölöttébb érdekes, hogy vajjon a híres cseh Slavia győz-e, vagy pedig a Torna Klub legjobb magyar csapata. A holnapi rugásnak barátságos, csaknem szentimentális preludiuma volt a csehek mai fogadtatása a keleti pályaudva-ron. A Magyar Athletikai Klub, a Torna Klub és más sport-egyesületek fogadták a cseh ifjakat lel-kes vendégszeretettel, sőt barátságos *Naszdar* kiáltá-sokkal is. Azután elszállásolták a vendégeket és nagy barátkozás közt töltötték el a délutánt. Ha még olyan nehéz is lesz a küzdelem, a magyarok győzelme valószínű; ha csak irányadónak lehet venni a Slavia multheti mérkőzését a Magyar Uszó Egyesülettel, melyet csak nehezen tudott venni, holott a Torna Klubbal szemben az uszók egyetlen goalhoz sem tud-tak jutni.

A löversenyek és a Telefon Hírmondó. A Telefon Hírmondó, mely abban a helyzetben van, hogy minden haragomtól megelőzve, tudósításait, referáciáit köz-velten hozhatja a nagyközönség tudomására, különös sulyt helyez löverseny-tudósítására, melyek a mellett, hogy köz-velten a versenyek letutása után — telefonon vett értesítés nyomán — már publikáltatnak, az eredmény feltűntet pontosságá miatt is, az első helyet biztosítja magának. Számolva a növekedő igényekkel, a Telefon Hírmondó az idén, azt a fogadott közönség érdekében tett újítást hozza be, hogy minden *fél futam* után, tehát naponta két háromszor fogja a löver-senyeredményeket felolvastatni, nevezetesen a bécsi, *koiting-brunni*, *karlsbadi*, *alagi*, *pozsonyi* és a *budapesti löversenyeket*. A löversenyeredmények olvasására kétszeres riadójel fogja felhívni a nagyközönség figyelmét.

TAVIRATOK.

34-6-65-4.

Bécs, március 23.

A kvótaküldetés ma tartotta alakuló ülését. A kvótaküldetés elnöke gróf *Schönborn*, alelnöke lovag *Jaworski* és előadója *Beer* udvari tanácsos lett. A megalakulás után tárgyalat a kvótameg-állapítás kérdését.

Beer udvari tanácsos előadó. azt ajánlotta, hogy maradjanak meg az eddigi kvótánál vagyis 34-6-65-4-nél.

Kaiser német néppárti az 50:50 arányt, esetleg a kvótának a lakosság aránya szerinti megállapítá-sát ajánlotta.

Fort csatlakozik ehhez a felfogáshoz, esetleg a népességi arány és az adószolgáltatás kombinációját óhajta.

Kramer szintén ezen az állásponton van, de minthogy a kvótaküldetés új házból került ki, szük-ségesnek tartja, hogy új nuncium-váltás történjen.

Povse tulmessenemőnek tartja az indítványt és és a 38:62. arányt ajánlja.

Menger azt tartja, hogy mivel a kvótaküldetés új házból került ki, új kvótatárgyalásokat folytassanak; kéri a miniszterelnököt, vajjon az annak ide-jén hozott határozatnak megfelelőleg folytatott-e új tárgyalásokat Magyarországgal, hogy új határozatok felett egyezzenek meg.

Koerber miniszterelnök azt válaszolja, hogy foly-tatott tárgyalásokat, de eredménytelenül.

Beer előadó ragaszkodik álláspontjához és ki-jelenti, hogy ha a kvótaküldetés azt nem helyesli, le kell mondania előadói tisztéről.

A szavazásnál *Kaiser* indítványát (50:50 kvótaarány) 7 szavazattal 3 ellenében elvetették és ugyanily szavazatarány mellett elvetették a kvótának a lakosság száma szerinti megállapítá-sára vonatkozó indítványt. *Povse* indítványát (38:62 kvótaarány) 5 szavazattal 4 ellenében elvetették. *E szerint gyűzött Beer álláspontja*, t. i. az eddigi 34-6-65-4 kvótaarány. Ezután héttagu bizottságot választottak, melynek tagjai: *Schön-born*, *Jaworski*, *Beer*, *Menger*, *Schwegel*, *Fort* és *Schoer*.

Valence d'Agén (Departement Tarn et Garonne) március 23. Itt több mint 100 ember mérgezett pogá-csáktól megbetegedett. Egy 14 éves gyermek már meghalt. Több más ember állapota reménytelen. A bírói vizsgálatot megindították.

Milán sirján.

Karlócs, március 22. A *Milán* király felett tar-tott rekviumról a következő részleteket jelentik a *Ma-gyar Távirati Irodának*: A kolostor templomának középhajóján több mint 100 koszoru volt felagatva. A templom közepén bihorvörös seiyemterítővel fe-dett asztal állott, amelyen egy tányér volt szentelt gyümölcsessel. A ministránsok nagy, égő gyertyákkal diszkrétséget állítottak. A templomot a szomszédos köz-segéből ájtatos közönség töltötte meg. A király osa-ládja részéről csupán az *Ujvidéken lakó Majna* tábor-nok özvegye jelent meg három lányával. A megyei hatóságot dr. *Milucsia* kerületi előljáró képviselte. A jelenvöltek között volt *Popovics* Vazul Ist-ván királyi tanácsos, országgyűlési képviselő és *Jastumatz*, *Milán* király egykori szárnysegéde, aki most hosszabb időre szabadságra van és *Ujvidéken* időzik. A rekvium után *Brankovics* patriarka a lelkes-séggel és az elhunyt családtagjaival a sirhoz ment és megható egyházi énekek hangja mellett szentelt olaj-jal és veres borral öntözte meg.

Egy órákor a kolostor nagy refektóriumában ha-ótti tor volt. A lakoma után imák mellett a gyá-szokok ellogaszották a szentelt gyümölcset. A kosz-orukat a jövő héten egyházi imák közben megéget-tik és a hamut *Milán* sirjára szórják, a koszoru sza-lagokat a kolostor kincstárában őrzik meg.

A brémai merénylet.

Berlin, március 23. A porosz képviselőházban ma *Kröcher* elnök közölte, hogy az elnökséget tegnap fogadta a császár, akinak kifejezték a ház érzelmet megbesülésse alkalmából. A császár szavait természet-szerűleg nem szó szerint, hanem csak értelműc szerint adhatja vissza; e szerint a császár kijelentette hogy a brémai eset különösen azért érintette őt fájdál-masan, mert meggyőződött róla, hogy boldogult *Vil-mos* császár halála óta a tekintélyek tisztelete a népből, különösen az ifjuságban csökken. A császár azután még hozzátette körülbelül a következőket: Mi mindnyájan, minden osztálykülönbség nélkül nem menthjük íd magunkat teljesen a *bünrészesség* alól annyiban, hog-nem használjuk fel eléggé a rendelkezésünkre álló eszközöket. A császár különösen a sajtóra utalt, hogy a tekintélyek tisztelete megvassók. Bizik a képviselő-házban és az összes pártokban és azt óhajta, hogy mindnyájan teljes erejükből odahassanak, hogy a tekintélyek tisztelete ismét úgy megerősödjék, mint ahogy szükséges.

Richter erre vitát támasztott a fölött, hogy fele-lős miniszter távollétében mondott urakodói szavakat miért közölnek a házzal, holott ez sohasem volt szo-kásban. Az ily nyilatkozatoknak a házra nézve csak akkor van értékük és akkor vonhatók kritika alá, ha a miniszter a felelősséget elvállalja. *Tillakozom*, ugy-mond, e kísérelt ellen.

Tolstoj kitagadása.

Pétórvár, március 23. Azt a rendeletet, amely-lyel a szent szinodus *Tolstoj* Leót az orthodox egy-házból kitagadta, előzetesen közölték a *cárral*, aki minden tekintetben helyeselte a határozat tartalmát. Az utóbbi időben *Pobjedonosev* nagy befolyást gyakorol a *cárra*, aki nagyon komolyan foglalkozik egyházi kérdésekkel.

Az angol trónváltozás.

London, március 23. Lord *Walseley*, a melléje rendelt rendkívüli követséggel ma elutazott, hogy a bécsi, bukaresti, belgrádi és konstantinápolyi ulvarok-nál notifikálja *Eduárd* király trónraléptét.

A délafrikai szabadságharó.

London, március 23. *De Wet* északi Trans-valba ment s elrendelte, hogy az oránjei kom-mandó az ő visszajöveteléig ne vállalkozzék semmiféle harci akcióra. *De Wet* tíz nap múlva újra kommandójánál lesz.

Brüsszel, március 23. *Krüger* ismerősének kijelentette, hogy a boerok nem fogadhatják le az angolok föltűtelét, mert elfogadásuk egyértelmű volna a boer államoknak Angliába való bekebe-lezésével. Ha *Botha* elfogadta volna a dél-afrikai kérdésnek ily módon való megoldását, ezzel el-árulta volna nemzetét.

London, március 23. A reggeli lapok jelen-tik Fokvárosból tegnapi kelettel: *De Wet* Senekul-nál két ágyút ástott ki a földből, amelyek azeltű *Prinslow* parancsnok voltak.

London, március 23. Az alsóház mai ülésén *Chamberlain* egy kérdésre válaszulva, hangsúlyozta, hogy a boerok nem tettek különös kifogást *Küchen*-nek valamelyik feltétele ellen. *Botha* nem tett ellenjavaslatokat. Az egyetlen információ,

melyet a kormány a már közölt jelentéseken kívül kapott, Kitchenernek egy magántávirata, a melyben azt jelenti, hogy *Botha* erőiesen állást foglalt *Mihner* ellen.

A kínai bonyodalom.

London, március 23. A *Times*-nek jelentik Pétervárról: Jól értesült körökben megerősítik azt a hírt, hogy az *európai hatalmak* az Egyesült-Államokkal és Japánnal együtt lépéseket tettek az ellen, hogy *Oroszország* kiülön egyezményt kössön Kínával, amíg a hatalmak és a kínai meghatalmazottak között a tárgyalások még függőben vannak. Egyidejűleg híro jár, hogy Oroszország ezeket a *felszólalásokat* és különösen azt az *údvást*, amelyet *Anglia* állítólag tett, *kedvetlenül visszautasította*. Az angol kormány csakugyan tett ilyen órást, de mikor *Scott* nagykövét utján értesült Lamsdorffnak Mandzsuria vonatkozó nyilatkozatairól, amelyeket Londonban nyilván nem találtak teljesen kielégítőnek, Lamsdorff marquis külügyminiszternek a szerződés tervezetének másolatát kérte. Lamsdorff ezt izgatott hangon megtagadta azzal, hogy már teljes és elégséges felvilágosítást adott. *Lamsdorff* állítólag nagyon *kedvetlenül nyilatkozott* Li-Hung-Osang indiskréciójáról is, hogy egy még tárgyalás alatt lévő egyezményről nyilatkozott.

New York, március 23. A *New York Times*-nek jelentik Washingtonból, hogy *Kína* megtagadta a *Mandszuria* vonatkozó szerződés aláírását. Alapos az a feltétele, hogy a *hatalmaknak* egy *közösen megállapított jegyzéke* ellenzi Mandzsuria-*nak* Oroszország által való megszerzését és megakadályozni igyekezik, hogy Oroszország Kínával egyezsége lépjen. Bizonyos, hogy az *európai hatalmak nyomása készítette Kínát* a szerződés visszautasítására.

Washington, március 23. Azt hiszik, hogy *Kína* legfeljebb 200 millió dollárnyi kártérítést volna hajlandó fizetni. Az Egyesült-Államok beérnek 25 millióval, sőt hajlandók még lejjebb szállítani követeléseiket, ha a többi hatalmasságok beleegyeznek, hogy az ő követeléseiket is ugyanolyan arányban leszállítsák. Az Egyesült-Államok kormánya még abba is beleegyeznek, hogy Kínától összesen 100 millió dollárt követeljenek.

Sanghai, március 23. A *North China Daily News* jelentése szerint a Mandzsuria-*ra* vonatkozó orosz-kínai egyezményt e hónap 26-án fogják aláírni. A nevezett lap szerint *egy szót sem változtattak rajta*.

Berlin, március 23. Gróf *Walderssee* jelenti Pekingből e hó 22-éről: Az angol és orosz őrségek visszavonása Tiencincben ma reggel a megállapított módon történt meg. Az expedíciós hadtest egészségi állapota kitünő.

Köln, március 23. A *Kölnische Zeitung*nak jelentik Pekingből: A német, angol, francia és japán követek ülést tartottak, hogy azoknak a pénzürrásoknak az előteremtéséről tanácskozzanak, amelyekből a *hadikárpótlás* kitelik.

A francia hadsereg.

Páris, március 23. A *Matin* jelentése szerint a *hadügyminiszter törvényjavaslatot* készült benyújtani, amely 80–40.000 altiszt reaktíválásá tenné lehetővé. Ezzel akarják fedezni azt a hiányt, amely az altisztek között beállana, ha a harmadik szolgálati év elmarad. A hadügyminiszter azt hiszi, hogy ennyi altiszt reaktíválása könnyen elérhető, ha a további szolgálatok szolgálati idejük letelével állami alkalmazást biztosítanak.

A marseillei zavarak.

Marseille, március 23. A város legfontosabb pontjai *katonailag meg vannak szállva*. Az egész rendőrség kivonul. A rend fenntartására igen szigorú intézkedéseket tettek. A csendőrség rendeletet kapott, hogy minden gyanus egyént, aki a csapat-kordonon átmegey, figyeljen meg, esetleg tartóztasson fel. A néhány közlekedő közúti vasúti kocsit a csendőrség őrtalmazza. A *Saint Charles*-pályaudvaron a sztrájkoló kocsivezetők ama kísérlete következtében, hogy a motoros-kocsik elindulását megakadályozták, délelőtt verekedés támadt, de a rendőrség közbelepett. Néhány lovasúti kocsi azonban akadály nélkül közlekedik. A sztrájkoló munkások száma tegnap óta jelentékenyen növekedett. A rakodóparton jelenleg 200 munkás dolgozik.

A sztrájkoló tramway-alkalmazottak kővekkel dobálták a tramway-kocsikat, elűrték a jelzőlámpákat és megakadályozták a kocsikat a továbbmenetelben az által, hogy azokat leszerelték.

Az oportói zavargások.

Köln, március 23. Oportóból jelentik a *Kölnische Zeitung*nak, hogy a zavargások ott még egyre tartanak és már több vidéki városba is elharapódtak. *Lisszabonban* a börtönök már nem bírják befogadni a le-

tartóztatottakat. Kétszázötvenöt személyt a kikötőben horgonyzó hadihajóra kellett szállítani. A királyhoz számos felfolyamodás érkezik, mert azt hiszik, hogy a királyt a helyzetéről rosszul informálták.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, március 23. (A *Budapesti Napló* tudósítójának telefonjelentése.) A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 723.50. Magyar hitelrészvény 728.—. Angol-Osztrák bank 289.—. Bécsi bank-egyesület 506.—. Union bank 570.—. Landerbank 438.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 684.50. Lombard 100.50. Elbavölgyi vasut 498.—. Északnyugati vasut részvény 479.—. Dohányrészvény 294.—. Rimamurányi vasut 533.50. Alpesi bányarészvény 493.50. Májusi járadék 98.45. Magyar korona-járadék 92.90. Török sorsjegyek 100.25. Német birodalmi márka 117.62. Napoleon őr 19.11.

Frankfurt, március 23. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Arfolyanok* január. *Eesti forgalom* Osztrák hitelrészvény 228.50. Osztrák-magyar államvasut 147.10. Déli vasut 24.80. Osztrák aranyjáradék —.—. Olasz járadék —.—. Laura-kohó 186.40. Hárpeni 180.30. Discont 174.25. Alpesi 188.50. Bécsi bankegyesület 208.00.

Berlin, március 23. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Eesti forgalom*. 4/10-os magyar aranyjáradék 99.—. Magyar korona-járadék 93.30. Osztrák hitelrészvény 226.25. Osztrák-magyar államvasut 147.—. Déli vasut 24.10. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy középén 216.—. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo) Lombard —.—.

Bécs, március 23. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) A mult heti kedvező időjárás a hét második felében kedvezőtlenebbre fordult, de azért nincs ok az aggodalomra. A gabonapiacokon általában nyugodt hangulat uralkodott. Az észak-amerikai tőzsdéken könnyebb gyöngülés állott be, Párisban is reakció mutatkozott az árakban, az angolországi piacokon és Berlinben mérsékelt emelkedés volt. Az itteni piac nyugodt hangulatot mutatott s roszban erős emelkedés jelentkezett fedezeti vásárlások következtében. Felmondások alig történtek; a tavaszi határidők kezdete óta mindössze 17.100 métermáza búzát és 3500 mm. rozst mondtek fel; zabbban, minthogy egyáltalán nem volt felmondás, nagy érdeklődés mutatkozott. Az árfolyamemelkedések tegnapi kitétek búzában 12, rozszban 22, zabbban 17 és tengeriben 6 fillért. A mai reakció után búzában 6, rozszban 15, zabbban 12, tengeriben 2–3 fillérnyi emelkedés maradt meg, reepe pedig 25 fillérrel javult. Jegyeztettek: Buza tavaszra 7.98, május–júniusra 8.02, őszre 8.03, rozsz tavaszra 8.06, május–júniusra 7.99, őszre 7.19, zab tavaszra 6.66, tengeri május–júniusra 5.57, július–augusztusra 5.66–5.67, reepe augusztus–szeptemberre 13.—–13.20 koronán. Az irányzat a héten egyre szilárdult s a mai heti tőzsdén is megmaradt ez a hangulat. Gabonaművekben a lehető legnagyobb üzletelenség volt s egyáltalán nem történt kötés. Szükség esetén búzáért 10, rozszért 15 fillérrel többet kellett volna megadni, mint a mult hét végén. Szilárd volt az árpa irányzata is. Tengeri 5.90–5.95 koronán változatlan, zab 10 fillérrel emelkedett minőség szerint 6.90–7.50 K. Liszt 40 fillérrel magasabb lett, korpa csekélységgel javult de üzletellen.

New York, március 23. (Törvényközlés.) (Zárlat.) *Gyapot:* New Yorkban helyben 8 1/2 (8 1/2). Aprilisra 7.92 (8.07). Juniusra 7.88 (8.06). New-Orleansban helyben 8 1/2 (8 1/2). — *Petróleum:* Stand white New Yorkban 8.05 (8.05). Stand white Philadelphianban 8.— (8.—). Refined in Cases 9.10 (9.10). Credit Balances at Oil City 1.30 (1.30). — *Zsir:* Western steam 8.22 (8.25). Robe és Brothers 8.30 (8.35). — *Tengeri irányzata szilárd.* — Márciusra —.— (49.—). Májusra 47.— (46 1/4). Juliusra 46 1/2 (46 1/2). — *Buza* irányzata szilárd. Páros ősz helyben 81 1/2 (81 1/2). Márciusra 80 1/2 (80 1/2). Májusra 80 1/2 (80 1/2). Juliusra 80 1/2 (80 1/2). Szept-re 80 1/2 (79 1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1 1/4 (1 1/4). — *Kávé:* Iair Rio 7. sz. 7.— (7.—). Márc-ra 5.60 (5.45). Juliusra 5.65 (5.55). — *Liszt:* Spring Wheat clears 2.75 (2.75). — *Cukor:* 3 1/2 (3 1/2). — *Őr:* 26.60 (26.60). — *Réz:* 17.— (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, márc. 23. (Törvényközlés.) (Zárlat.) *Buza* irányzata szilárd. Márciusra 75 1/2 (75.—). Májusra 76 1/4 (76.—). *Tengeri irányzata szilárd.* — Márciusra 40 1/4 (40.—). — *Zsir:* Márciusra 7.90 (7.92). Májusra 7.87 (7.90). — *Szalonna* short clear 8.25 (8.32). — *Sertészsír:* Márciusra 15.25 (15.85). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Cs. E. Brassó. A főlvetel főlvetélei; betöltött 14 év. a középiskolák négy osztálya, teszi alkalmatosság, kifogástalan előélet, a főlveteli vizsga sikeres letvése. A tanfolyam 3 óvre terjed. Prospektust a fumei kir. tengerészeti akadémia igazgatóságánál kaphat. **Városi.** Igen, a rendezett tanású városok rendőrhivatalnokai kapták meg a kedvezményt. Tollhiba volt a *rendőr* szó kihagyása.

K. E. Budapest. Ha csak annyi adót fizet, nem lehet választó. Az bizonyára valamely hasonnevű erzsébetvárosi lakos lesz.

B. A. Szilágy-Somlyó. Az nem elegendő arra, hogy fölmentés a katonai szolgálat kötelezettsége alól. **F. B. Szvinica.** Lappert József hírlapirodájában (Korepesi-ut) megrendelheti.

Hazai fakarék. Legtöbb hely a nézőközönség számára a Vigaszínházban van, terjedelmére a legnagyobb az Opera.

153.879. sz. előfűzető. Rum. 1. Az állam nem járul hozzá a költségeihez, akárhonnan jön is meg a sorozásra. 2. Mosogásra naponként sós-borsesszettel.

Festészet. Sziveskedjék levélben *Husár* Ilona bárónőhöz fordulni, Felső-Erdősor 2. Ő vezet egy ily intézetet.

G. B. T. U. Keleti kereskedelmi akadémia, Budapest (V. Alkotmány-utca). A bécsi iskolákról nincs jegyzékünk.

Kiskőrösi előfűzető. A kérdézet tanár VIII. ker. Szentkirályi-utca 18. szám alatt lakik; a Stefánia-gyermekkorházban mindennap délelőtt, lakásán délután rendel.

Zemplén. Legjobb az adriai tengeremlék, ott is Ragusa vidéke. Ötös hely, egy személy — szerény igényekkel — 4–5 koronából jól kijöhet.

Szolnok. 1. Igen, lehetséges. 2. Az okmányait minden körülmények közt visszakapja. 3. Egy-két hónapot igényel.

Napirend.

Napló: Vasárnap, március 24. — Római katolikus: F. Judica. — Protestáns: F. 5. Gábor. — Görög-orosz: (március 11.) G. Nagyboldi 4. v. — Zsidó: Nisan 4. — Nap két: 5 óra 40 percek. — Nyugszik: 6 óra 1 percek. — Hold két: délelőtt 7 óra 45 percek. — Nyugszik: 11 óra 21 percek éjfel.

A miniszterek nem fojadjak. *Magyar Nemzeti muzeum* nyitva 9–1-ig. *Országos képtár* az Akadémiában nyitva 9–1-ig. *Iparművészeti muzeum* az Üllői-uton nyitva 9–1-ig. *Természettudományi gyűjtemények* muzeuma (Museum-körút 4. sz.) nyitva délelőtt 10–12-ig. *Teknológiai iparmuseum* nyitva van délelőtt 9 órától 12 óráig.

Mezőgazdasági Museum (Kerepesi-ut 72.) nyitva délelőtt 9–1 óráig. *Földtani Intézet muzeuma* (Stefánia ut 14.) nyitva délelőtt 10 órától 1-ig.

Közelekedési Museum a Városligetben délelőtt 9 órától 12 óráig.

Akadémiai könyvtár zárva. *Muzeumi könyvtár* zárva. *Egyetemi könyvtár* nyitva délelőtt 8–12-ig.

Az új országos házipolvacskarmozás és lépcsőháza megtekinthető este 6-ig 1 korona belépődíjjal mellett.

Magyar Kereskedelmi Museum igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. *Hivatalos órák:* délelőtt 9-ől délután 2 óráig. *Tudakozó osztály* és kereskedelmi szakkönyvtár VII. Kerepesi-ut 22. sz. *Hivatalos órák* délelőtt 9–12 óráig és délután 3–6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, (a Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás, melyben az üzletvezetőség árusítások is eszközöl) a városi ipari parcsokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külügyi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Napló. Hétfő, március 25. — Római katolikus: Gy. o. B. A. — Protestáns: Gyüm. o. B. A. — Görög-orosz: (március 12.) Teofannusz. — Zsidó: Nisan 5. — Nap két: 5 óra 37 percek. — Nyugszik: 6 óra 3 percek. — Hold két: délelőtt 8 óra 35 percek. — Nyugszik: délelőtt 9 órától 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődíjjal tekinthetők meg.

Nemzeti Museum. Természettud. tár. Nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődíjjal tekinthetők meg.

Országos Képtár az akadémiaiban zárva. *Iparművészeti muzeum* zárva. *Az Akadémia Goethe-szobája* nyitva d. e. 10–12-ig.

Szabadalmi Intézet (Hársbétel-körút 19.) nyitva délelőtt 9–1 óráig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9–1-ig. *Akadémiai könyvtár* nyitva délután 3–7-ig.

Közelekedési Museum a városiigetben nyitva 9–12-ig, délután 3–5-ig. *Egyetemi könyvtár, mezőgazdasági muzeum, iparművészeti muzeum* zárva.

Nyilttér.

Vérgyógyítás

HEMOPATIA.

Ezen új eredeti gyögmód bántulatos sikerrel lesz alkalmazva küszvény, asthma, szív-, vese-, gyomor-, bél- és hólyagbántalmaknál, súlyos ideg-, vér- és bőrbajoknál. Biztos védelem szélhűtés és elmevazir ellen. 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyögmód megalapítójának és egyedüli képviselőjének egyet. orvosának (Hemopatia) rendelt intézete van —

Dr. Kovács J. Budapest, V. Váci-körút 18. sz. alatt.

Rendelés naponta 9–1 óra 3–6-ig. Díjazott levele válassz. Betegeket intézetén kívül is kezel. Nehéz betegnek legbiztosabb gyögmódja.

Most jöttek forgalomba és mindenütt kaphatók

JANINA

szivarkahüvelyek parafák és arany-szopkával. — A védjegy ezeken ugyanaz mint az általánosan ismert rendez. Janina hüvelyeken. Minden doboz elmozdítóval van a francia nyelven a gyártók neve:

François Halász & Frère.

LOHR MÁRIA (ezelőtt Kronfusz)

csipke-vegyészet tisztító és műfestő intézete megnagyobbított. szőrmé- és szőnyeg-megővő, szőnyeg-poroló és műjavító intézet. Megbízások átvételnek: VIII., Baross-utca 85. saját házában levő garabán és a következő hőküzetekben: IX., Calvim-tér 8. V., Harminczad-utca 3. VI., Teréz-körút 99. VI., Andrassy-ut 16. VIII., József-körút 2. Telefon 57-08. Szőrmearuk és szőnyegek házból el- és visszazárlatnak.

BRÜLL IRMA

Minden távedés elkerülése végett ez tőn tudatom tisztelt vendégközönségemmel, az előkelő hölgyvilággal, hogy **előszörangó női kalapüzletem** csakis **ZSIBÁRUS-UTÓZA 1. szám alatt** létezik és semmiféle hőküzettel nem bírok, sem pedig egy céggemmel **hasonló nevű** üzettel összekötésében nem állók. Egyszermind szíves értesítésre adom, hogy párisi és bécsi bevásárlásomból megérkezve, üzletemet a tavaszi és nyári divat legelőgésőbb újdonságival láttam el, melyeknek megtekintésére tisztelettel felhívom becses figyelmét.

BRÜLL IRMA IV., Zsibárus-utca 1. szám.

Zeghatóságban vasas

arzenes viz vérszegénység, női betegségek, ideg- és bőrbetegségek stb. ellen.

Kapható az összes ásványvíz-füzetekben, gyógyszerészt és droguerákban. MATTONI ÉS WILLE, BUDAPEST.

Elárverezettett

vetők hiányában a Békocsi-utca 18. és Német-utca 24. sz. a. 174 □-31 területű, 29 1/2 öl területű bíró felosztású sarokház 48,700 kor.-ért. Német-utca 22. sz. alatti 170 □-os egyemeletes ház pedig 45,200 kor.-ért. utóbbi ház 6283 kor. évi bért jövedelmez. Utójanlat által kedvező vétel kínálkoz. Jövedelmüket befektetés, nagy jövt. Utójanlat beadásának határideje 1901. április 6-ika. Békocsi-utca 174 kor. illetve 3117 kor. Bővebb felvilágosítást nyújt Dr. Reichfeld Izor ügyvéd, VIII., József-körút 37-39. sz. délután 4-7 óráig.

Szappan
Glycerin
Bébi Szappan
a bőrt fehérit, puhítja és finoman tartja
F. A. Sany fia és Társa Bécsben

Felvilágosítást

oly értékpapirokról, melyek tőkebefektetésül és tőzdespekulációra alkalmasak, legnagyobb készséggel és költségmentesen nyujt

FUCHS H. váltóháza IV., Budapest, Kecskeméti-u. I. (Alapítottatott 1866. évben).

Szt-Lukácsfürdő
Téli gyógykezelés.
BUDAPEST.
Iszapfürdők, helyi iszapkezelés, stb. olcsó ellátás. Prospektus ingyen küld az igazgatóság.

Általános Takaréék és Hitelszövetkezet

V., József-tér 13. szám.
Bejegyzett tőkeösszege: 1.000.000 kor. 49 ill. biztosi kölcsönök: 1.084.707 kor. 72 ill. Kezdező feltétel nélkül nyujt kölcsönöket. Költségmentes benyújtás. Gyors elintézés.

THE MUTUAL

new-yorki életbiztosító-társaság.

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága.

Vagyon 1900. december 31-én

1,687,840,168.54 frank.

Biztosítási állomány 1900. december 31-én

5,914,496,829.12 frank.

Magyarországi vezérigazgatóság:
Budapest. IV., Károly-körút 26.

A budapesti áru- és értéktőzsde összes választóíhoz!

Tisztelt tagtársak!

Az 1901. év március hó 27-én délután 3 órakor megejtendő tőzsde-tanácsosi választás alkalmából szíves pártfogásukba ajánljuk következő jelöltjeinket:

Herzfeld Frigyes

a Schreiber D. és Fiai cég beltagja,

Horváth Elemér

miniszteri tanácsos, az Osztrák-magyar bank h. alkormányzója stb.

Strasser Alfréd

a Strasser és König cég beltagja.

Hazafias tisztelettel

Az összes tőzsdetölgök által kiküldött végrehajtó-bizottság.

Balla Vilmos, b. jegyző.

Beer I. Izsó, b. elnök.

INFLUENZA ellen
legjobb OVSZERNEK
COGNAC
ajánlatik
Gróf Keglevich István utódoi
promontori hírneves gyárából.
Reggelenként egy pohárka cognackal jó hatást érhetünk el.

(Az e rovat alatt közöltettek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Előléptetett vasutasok.

Budapest, március 23.

Mint már jeleztük, a kereskedelmi miniszter az államvasutak alkalmazottai közül 1461 tisztviselőt magasabb rangfokozatra léptetett elő. Alább közöljük az előléptett tisztviselők teljes névsorát és hiszszük, hogy már nem sokára érzeni fogják a miniszter humánus joindulatát azok is, akik csakis speciális szempontok miatt ezuttal elestek a jól megérdemelt előléptetésül. A közszolgálatnak alig van ága, amely farsztöbb, felelősségteljesebb feladatot róna a tisztviselőkre, mint a vasuti szolgálat, annál nagyobb elismerés illeti tehát a vasutasokat, ha munkájukat úgy végzik, hogy azzal becsületet szereznek a gondjaikra bízott intézménynek. A magyar királyi államvasutak külföldön is méltán mintaszerűnek elismert hatalmas gépezete első sorban alkalmazottainak köszönheti kifogástalan, páratlan színvonalon álló működését, csak méltányos tehát, hogy e derék tisztikart legalább oly helyzetbe juttassák, hogy anyagi gondok nélkül végezhesse a rábízott munkát. Érdeke ez a magyar államvasutaknak is és az országnak, amely nem tagadhatja meg az elismerésnek legesekélyebb fokát hivatalnokaitól. Az előléptetett tisztviselők névsora rangfokozat és osztályok szerint a következő:

A IV-ik rangfokozat 2-ik osztályából ugyanazon rangfokozat 1-ső osztályába előléptetett: Klinkhammer Sándor, Rózsafty Antal, Kracsensits Lajos, Berényi József, Szulcsevinyi Gyula, Gécei Izidor, Graffoier József, Skalka János, Gröz Bernát, Donbóher József, Horvát Márton, keresztési Szende Zsigmond, Somogyi Aladár, Nyitray Aurél, Kenéz Béla, Feigler Rezső, Szentandrassy István, Bárdos Armin, Plutzár János, Macher Ede, Holl Lajos, nagysolyomosi Konez Gyula, Keesz Károly, Balázs Miksa, Jánosy Imre, Petrovics Kálmán, Makray Sándor, Góth Lajos, Richter Mátyás, Beer Simon Alfréd, Metelka Frigyes, Prencszil Géza, Spiegelhalter Lajos, Schmidt József, Szabberger Zsigmond, Wonesch Miksa, Hankó Gyula László, Niehnik Ferenc, Chresfels János, Tschürtz Nándor, cséfalvai Cséfalvai Gyula, Grossmann Emil János, Axaméth Ignác, Kristek Ede, Fiala Mátyás, Kavetzky Ottó, Schiller Izidor, Guttmann Géza, Grodek Béla, Lukács Ferenc II., Morvay Lajos, Brazzrottó Károly, Fleischer Márton, Márkus János,

Szecepkovszky Teofil, Travnicsek Ede, Margetsch Antal, Zsigmond Ferenc, Charvat Ede, Kratzer József, Ducky Ferenc, Váoczy István, Láczy Jenő, Rác Imre, Mandel Károly, Deniflee Sándor, Bodó Richárd, Homonnay Bálint, Baumgarten Gyula, Póka Kázmér, Bóczán Izidor Elemér, Markovits István, Mellinger Vilmos, Egyenesty István, Eft Antal, Regitkó Albert, Fogarascsher Albert, Fáy Zsigmond, Czapka Gyula, Ujj György, Gergurevics Miksa, Dzurilla József, Hauer György, Fenszter Alajos, Cerri Gyula, Fritz Henrik, Pretsch Károly, Koszits Szilárd, dr. Balázsovits Domokos, urai Uray Zoltán, Wigandt Arthur, Sámy Endre.

A IV. rangfokozat 3. osztályából, ugyanazon rangfokozat 2. osztályába előléptetett: Wanke Szever, Spiegel Zsigmond, Thomé Rezső, gazdai Rétyi Rándor, Politzer Győző, Balogh Benő, Ginovszky Lajos, Paraitz Manó, Névy Béla, Igaly Béla, Halmágyi Ferenc, Zimmermann János, Simonits Béla, Koller Ferenc Lajos, Sarlay János, Dobes János, Gerő Henrik, Jaloveczky Győző, Klinda Béla, Schuster Zsigmond, Rainer Alajos, Kilzer Péter, Mendl Márk, Boross Alajos Sándor, Henter Gábor, Hoefler Arthur, Stingly Kálmán, Nyitray Ede, Hencz Oszkár, Ruzsics Károly, Bäumel Samu, Pribis Ferenc, Dervarits Gyula, Ejszaky József, Zettner Vilmos, Ciganek Jenő, Groszmann János, Gyula, Goth Emil, Simon Dániel Ede, Liptay Gusztáv, Garimberti Henrik, Lányi Gusztáv, Freund Géza, Nikásky Antal, Klemens Lipót, Kovács Dávid, Nándor Sándor, Wolesán Szilárd, Szmrtnik János, Wendler Henrik, Palkovics Adolf, Molnár Vilmos, Köt István, Szigethy Emil, Ujhelyi József, Aldortier Rezső, Komáromy Gyula, Simonyi Béla, Sós Lajos, Lendvay Ignác, Hoffbauer Sándor, Iványi Sándor, Alaply Gyula, Frisch Lajos, Telegdy György, Jakubik József, Borsos Sándor, Szekeres Antal, Czöbél István, Selmeczy Károly, Király Károly, Lörincz Bálint, Bokovszky Vencel, Alber József, Radislovits Lajos, novinat Bzowski Vladimir, Weltner Emil, Kerekes Gyula, Kovarcz Károly, Schill István, Oveska Károly, Faltin Armin, Galateo Antal, Kudla Agoston, Leitner Aurél, dr. Berger Armin, Klinda József, Egerváry Béla, Bay Béla, Békésy Arthur, Spiegl Lipót, Bakos Pál, Ricsely József, Káplán Vilmos, Révly Béla, Petri Alajos, Bussay Kálmán, Schwarz János, Fekete Árpád, Csiky István, Bartos Lajos, Szabó Kálmán, Laber Béla, Bartha Albert, Milhofer Lajos, Nagy Lajos II., Mihailovics Sándor, Sarlós Ede Izsák, Rotsching Alajos, Balog János, Meskó J., Goldstein Zs., Lederer Illés, római Boechdanovits Sándor, Szüsz Bernát, Praeger Vilmos, Ribarcz Amadeus, Bergsmann Samu, Vadnay László, Jirsa József, Kovács Sándor, Würth Kálmán, Trebitsch Jakob, Pogány Gyula, Findeisen László, Avemária Jakob, Havas Dávid, Schultz Károly, Tribus Gyula, Benes Ferenc, Jakabházy László, Szijj Pál, Hauser Ernő, Tancos Jakob, Jobst Sándor, Glüek Vilmos, Stein Mór, Gaál József, Auer Lajos.

Az V. rangfokozat 1-ső osztályából a IV. rangfokozat 3-ik osztályába kinevezett: Váralyai Károly, Kopp Ágost Lajos, Kelemen Lajos, Szentgyörgyi Lajos, Nemes (Hrivnyák) János, Csongrádi Agoston, Zajtát István, Scholtz József, Molnár István II., Gillemot Andor, Bánky Géza, Szisz Gyula, pacozáli Hidvéghy József, Faludi József, Gerő Károly, Holub Ernő, Lehner Kálmán, Vozáb József, Csizmazia Lajos, Bründl Imre, Szentiványi (Skitzek) Elek, Hobauer Adolf, Quitt Rezső, Silbermann Adolf, Büchler Jakob, Vranecvics Adam, Bosányi Lajos, Biró (Biegler) Nándor, báró Riedl Zdenkó, Vágó Gusztáv, Kovács György II. Doskocil Ferenc, Weidmann Gerson, Vértes (Weisz) Antal, Lengyel Vilmos, Gebauer Vilmos, Ince József, Oláh Béla I., Ellinger Antal, Mártonfi Béla, Bánay Kornél, Strasser Ferenc, Waczowszky Ferenc, Oláh Béla, Szegedi Adam, Ruzsitska Ödön, Fuchs Sándor, Szeleposényi László, tarmói Kostyál János, Bulin Illés, Karlik Károly, Komarek Alajos, Blaskovits Ede, Rác Gyula I., Simoa József, Varga Jenő, Wirth Antal Bernát, Thanhoffer Antal, Pászthory Dénes, Acs Géza, Friedl Károly, Scholz Győző, Alexy Rajmond, Schmedar József, Honti János, Reintz Dezső, Kiss Sándor, Lantos Vilmos, Kund Aladár, Gunther Lajos, Janauschek Antal, Verger István, Németh József, Lackner János, Sigmond Gyula, Glembay Gyula, Nagy János, Gaizler Jenő, Uhl Ödön, Kiss József, Illés Gyula, Pfeiffer Róbert, Rouland Ferenc, Csermely (Czink) Aladár, Kemény Sándor, Preminger Adolf, Gáll P. Sándor, Schwarz József, Utas (Ulreich) Imre, Pap Mihály, Szolnay István, Ernst Mór, Balla Attila, Oláh Gábor, Ujházy László, Tarnay Endre, Wilhelm Sámuel, Pohl Rezső, Margolit Kálmán, Geltsch Lajos, Moldoványi Zoltán, Richter Zsigmond Dezső, Neisár Károly, Schlick Géza, Sünger Lajos II., Püspöki Gusztáv, Ellinger Lajos, Nagy Dezső, Bihari Dávid, Bartos Lajos, Vörös Zoltán, Tervey Elek, Mendl Géza, Zsvikovits Antal, Szász József, Mézes (Kovács) János, Akos (Adler) Henrik, Huszár Dávid, Kovács József, Neumüller Alajos báró Collas János, Major János I., Dausek Gyula, Baeyer (Bayer) Pál, Hoitsy Sándor, Liszlóffy Antal, Hölzel Gyula, Fodor János, széplaki Bottka Attila, Kornis József, Lukács Ede, Bene Gyula, Glaser Jenő Gyula, Olsavszky Gyula, Farkas József, Mészáros Zsigmond, Oroszlányi László, Csáky Alajos, Langfelder Bertalan, Komáromy Elek, Szűts Gyula, Butyka Lajos, Indigh Artur, Wickenhauser Ferenc, Páricsy Bertalan, Herczeg József, Gerle József, Skubczyk Lajos, Kassai Farkas Gábor, Wertheimer Sándor, Polgár Frigyes, Nagy Lipót, Wittenbarth Izidor, Omaszta János Manó, Nádor Benő Béla, nagybrosnyói Kónya Kálmán, Balázs Lajos, Simonyi (Scherer) Ignác, Oswald János, Chimani Lajos, Pitrolffi Béla, Zechmeister Jenő, Funák Ottokár, Schmidt László, Beke Bálint, Kricsfalussy Mihály, Séh László, Szentimrey József, bizáki Puky István, Várady Zoltán, Finály Lajos.

Az V-ik rangfokozat 2-dik osztályából ugyanazon rangfokozat 1-ső osztályába előléptetett: dícsődi Bodi

Antal, Aradszky Márk, Ferál Ottó, Salkovich Pál, medve-
 vici Medvezki Lajos Árpád, Schlesinger Armin,
 Spiller Nándor, Radocza Vince, Drumon János, Gombos
 Vilmos. Blasczky Ferenc, Weisz Adolf Malatinszky
 István, Bartók Lipót, Róth Mór, Verner József,
 Grenso Sándor mári és mődozai Márky Béla,
 Grabhofer Endre, Szikorszky András, Berkovits Gábor,
 Botár István, Schlesinger Gyula. Vince Tivadar,
 Bárdossy Gyula, Némethy Ferenc, Biesz Béla, Kó-
 szegi Mór, Gály Kálmán, Rónay Sándor, Spiegl
 Joachim, Hamary József, Szaplonczay Ferenc, Reini-
 zti Béla, Péteri Gyula, Fabriczy Sándor, Gárdonyi
 (Gedeon) Máttyás, Gömörly István, Wisinger József,
 Bodolay Andor, Székely László Zoltán, Mayer Gyula,
 dr. Bogoss Endre, Salacz Dezső, Nik Pál, Guganov-
 vich László, Kwirschfeld Árpád, Seres Jenő. Mit-
 telbaum Oszkár, Gröner Gyula, Mosch Ferenc,
 Gónczi Adólf, Halász Vilmos. Gábos Dénes, Réti
 (Reich) Béla, Bauer Ferenc. Parsche Lajos, Neupor
 László, Kris Jenő, Szontágh Lajos, Bodor Ferenc,
 Bedő (Bruckmann) Ferenc, Ebeczky Béla, Jánthó
 István, Juhász Kálmán, Dunay Béla, Krugh János,
 Poczki Vince Németh Márk Gömöri Sándor, Szmr-
 kovszky György, Kis Mihály. Hetényi Géza, Fábrián
 Gyula I., Gyórfi Lajos, érkeserői Andrassy István,
 Nagy János, Vécsey Emil, Simig Béla, Nagy Imre,
 Ebrlinger Ferenc, Scholcz Rezső, Kósa Imre, győri
 Nagy Samu Radnóti Odón, Szabó Lajos, Feszatory
 Miklós, Czillinger Mihály, Krecsák József, Czeizner
 Lajos, Goldmann Vilmos Nemessányi Kálmán, Stein-
 hófer Sándor, Pogány (Pösch) Mihály, Denillée Fe-
 renc, Kamrái Vince, Horváth Géza II., Schmotzer
 Lajos, Mátrai Endre, Wiesinger Odón. Péter Dezső,
 Milényi Ernő, Kerekes István. Kéli Gyula. Klopstock
 Adólf, Lusztig Bernát, Gonda Jakab, Vajda Nándor,
 Kálnai József, Schwitzer Dániel, Ehmman István,
 Szegő (Spitz) Adólf, Boros Andor, Fischer Dávid,
 Szentéi Odón, Langer Resző. Kádár Lipót, Mészáros
 László, Kiss Dezső, Neuhauser Béla, Vermes Odón
 Jenő, Juhász Jenő, Majer Lajos, Kraus Samu, Szil-
 assy Elemér, Velinsky Máttyás, Elek Artur, Kellner
 Mór, Harnos János, Huber Ferenc, Edes Béla, Baum-
 mann János, Klein Gyula. Bőke (Singer) Alajos, le-
 ményi Papp Gábor, báró Collas Róbert, Kemény Fe-
 renc, putnoki Putnok István, Kreskő István, Jegg
 Géza, Simetitsch József, Cziriák János, Hajós Miklós,
 Gornieevics Ferenc, Molnár György II. Aszódi Sal-
 amon, Fonyó Géza, Heckmann István, Kanda József,
 lénárd-daróczi Bárdos Ede, Szomjas Zsigmond, Erőzi
 Oszkár, Horváth Béla, Keresztes István, Mészáros Sándor,
 Sándor Béla, Virághalmi Árpád Aszman E., Udvardy K.,
 Asztalos Sándor, Albert György, Mágóri János, Simó
 János Antal, Róza Antal, Toinai Albert, Márczy Ró-
 bert, Várady Ignác, Pap László, Vajda János Miksa
 Naszlucház István, Mokry Imre, Kabay György, Roz-
 nyai Sándor, Kubinyi Béla, Faragó Adólf, dr. Blas-
 kóczy Béla, Lendáczy Mihály, Réz István, Horvay
 Árpád, Weber Nándor, ifj. Péteányi Ottó, Rádóczy
 Lajos, Ertl Ernő József, Huber Ernő, Gara Sándor,
 Fertig Salamon, Stráner Kamill Jenő, Balog (Blumen-
 stein) Armin, Elías Armin, Gondí Mózes Miksa, Heim
 Győző József, Keck Jenő, dr. Nagy Béla, Gellért
 (Grohmann) István József, Répásky Tivadar, kácsi
 dr. Gresznaryk Aladár, Hermann Ernő Vilmos, dr.
 Ferenczi Alajos, dr. Békézy Ferenc, dr. Kőrös Már-
 ton, Trozovny Ferenc.

Az V. rangfokozat 3-ik osztályából ugyanazon rang-
 fokozat második osztályába előléptettek: Bruner Ferenc,
 Ráth Gyula Labáth József, Szalay Antal, Falter Józ-
 sef, esikszentmihályi Schreiber Rezső, Fekete József,
 Spielmann Armin Hajduffy Sándor, Auerswald Gusztáv,
 Behm Benő, Peron Sándor, Kund Samu, Vida
 Manó, perrei Teron János, Fránki Barna, Kozma
 István, Goldberger Samu, Horváth Ignác, Nagy La-
 jos III., Wittchen Guido, Roszner Lajos, Kovács Ja-
 nos III., Lakos Márk. Reiner János, Bíró Ignác,
 Magasits József, Schuller Mihály, Groda Kaja-
 tín Gyula, Ruttkai Samu, Tamási Károly, Czind-
 der Antal, Lukács Ignác Nátán, Mátyás Jenő,
 Hercz Adólf, Erze Sándor, színészegri Keresz-
 thury Aladár, Wodianer Béla Antal, Rác Gusztáv
 Adólf Márton, Gál Sámuel, Szemes Manó, Karcsey
 Ignác Károly Valér, Vetter György, Német (Duitsch)
 Lajos, Schieszl Antal, Windt István Sándor, Forfota
 Győző, Turi Kálmán, Fridrich Ferenc, Kelemen Gyula,
 Freimann Gyula, Obal László Elemér, Monpari Já-
 nos, Mikó Imre, Bozó Pál, Foyta Gyula, Reiter Ala-
 jos, Heindl Pál, Tichy Károly, Valentiny József,
 Csipkés Agoston, Venetianer Salamon, Gersi József,
 Gamma Rezső, Szoboszlay Béla, Sonkovits Sán-
 dor, Wolf István, Lindenbaum Mayer Miksa,
 Peczko Gyula, Fehérvári Lajos, Hornbacher Fri-
 gyes, Förstner Károly, Nemes Ignác váradi
 Solymosy András, Porscht Vilmos, Szél Gyula,
 Gála László, Jakab Emil József, Kohn Zsigmond,
 Máttyás Lajos, Csizsytay Károly, Bátor Miklós, Regéczy
 Mihály Franke Flóris, Nagy Ferenc, Heiler Lajos,
 Löwinger József I., Fekete Károly, Bartók Jenő,
 Herrneid Gyula István, Ferenczy Győző, Kozma
 Rezső, Zekán János, Csuka György, Halmágyi Endre,
 Pongráz Antal Csajághy István, Sebők Béla, Merk
 Albert Eerenc, Pogácsa Mihály, Grósz Miksa, Ditter
 Benedek, Sándor (Stein) Gyula, Hafner Géza, Seher-
 mann János, Takáts Lajos, Juhász (Juszucz) Dávid,
 Somogyi János I., Vihely Zoltán István, Szigeti
 (Schwarz) Dávid, Kékényesdi János, Trotzer Jakab,
 Kovács Béla, Kulcsár Sándor, Demetrovits György,
 Nyíri Géza, Fritz József, Polgár István, Sen-
 nor Aladár, Barta S., Weisz Jenő, Gärtner Ferenc,
 Bartók József, Mallitza Elek, Leykam Ottó Nándor,
 Gedeon Lajos, Gonda József II., pályázási Fischer
 Adorján Imre Willner Ferenc, Andrassy Géza, Bíró
 József, Antony Károly, Bieuer Béla Bernát, Czukeller
 Gábor, Stahly Odón, Verbovszky József, Mautner
 Jakab, lászlófalvi Eödrdegh Előd, Zipek Jenő, Soó
 Ernő, Pál István, Kutseha Lajos, Silberer Sándor,
 Richter Győző, Bartha Gerő, Joachim József Ferenc,
 Busa József, Véber Géza, Kósa Lajos, Strovsky

Lajos Ágost, Solti Béla, Oberhammer József, Hecht
 Samu, Varsányi Emil, Kallós Lajos Jenő, Kurucz
 Károly, Tmko Lajos, Schleifer Imre, Papp László,
 Bombesbach Gyula, Nagy Sándor József, Szilágyi Józ-
 sef, Somogyi József, Adí Sándor, Jilly Béla, Ste. anovits
 István, Kajári László, Kovács Jakab, Tóth Lajos II.,
 Herbert Tivadar, Szendrei Huber László, Bányai
 László, szamoszegyi Kovács Jenő Szita Jenő, Kende
 Sándor, Góth Manó, Spitzer Sándor, Polgár Mór, Pop-
 per Henrik, Foldes Richard, Tusák István, Zoltán
 Arthur, Váradi Géza, Horovitz Lajos, Fránkel Ottó,
 dr. Jeney Kristóf Aliréd, Gémes Ignác, Gelléri Emil,
 Dalmady Odón, Dénes Artur, Fülöp Tivadar, Rózsa
 (Rosenblüch) Ernő Hermann, Lambo, Miksa, Gudra
 Gyula, Máthé János, Hentz Vilmos, Rónai Ár-
 pád, Horváth Géza III., Tápai Károly, Székács
 (Stein) Mór, Mohaupt József, Tóth Péter, Huszár
 Bertalan, Zoltán Albert, Walter Emil, Fühler
 Jakab, Molnár János, Rimanóczy Ferenc Sándor,
 Ternvei Árpád, Törzs Gyula Fischer Adólf, Mold
 József, Kreitler Frigyes Ferenc, Freytag Károly,
 dr. Zettler István János, Apáti (Freikind) Ignác Friedl
 Jenő, Jakab Gyula, Heimann Miksa, Novák László,
 Kajdos József, Klauzitzer Vilmos, Kádár Kálmán,
 Szója Sándor, Kun Lipót József, Schubert Adólf,
 Traunstein Hugó, Tominac József, Dörner Lajos,
 dr. Somló Bódog, Schütz Bódog, Salzberger Samu,
 Lukács Lipót, Szalagyi Egyed, Misley Béla, Taussig
 Armin, Stiglitz Frigyes, dr. Hunyadi Vilmos, Rieder
 Andor.

A VI. rangfokozat 1-ös osztályából az V. rangfokozat
 3-ik osztályába kinevezettek: Mustos Sándor, Thomes
 József, Duschek Vilmos Ferenc, Kőrí Andor, Dobál
 Lajos, Klein Ignác, Rosenthal József, Bankos Károly,
 Munizár Gyula, Frém Sámuel, Krenosz Pál, Farkas
 Béla László, Bernátsky Károly, Bási László, Gube-
 nyacz Andor, Röszege Jenő, Hódosi Gyula, Pünkösti
 János, Biracs Dusan, Kertész Endre, Reitő Károly,
 Ungváry György, Lévy Mihály, Haber Márton, Gombos
 János, Zimmermann M., Gyárlás (Guttman) Oszkár,
 Balogh Elek, Tessényi Gy., Kottas S., Dravezky
 Árpád, Szabó Imre Benze Sándor, Fényi Gábor,
 Berzeley József, Szabó János II., Landorier Konrád,
 Kovács Gergely, (Szilágyi) (Schlesinger) Hugó, Vass
 Lajos, Szabó Imre II., Berlanovits Vendel, Wetzler
 Pál, Lengyel Gyula, Peres Nándor, Kabos Gyula,
 Takács Zsigmond Korily Győző, Marosi (Mózes)
 Dezső, Hamburger D. Mór, Proszk Jenő, Heinz
 Oszkár, András Trinks István Strecker József, Major
 Jakab, Haluszynsky Ede, Tábori Károly, Bischoff
 Mihály, Waskó József Árpád, Porshinsky Manó
 Iván, Huszár József, Nagy Géza János Salamon
 István II., Czapary Géza, Bíró Ferenc II., Szücs
 Béla, Sztaenc Sándor, Fritsch Dezső Ferenc,
 Dószeghy József Kálmán, Hegyi Andor, Sárány
 János, Szakváry Oszkár, Török Ferenc, Kovács Pál,
 Kovács Jenő, Klobuszky Béla, Ulaki Gyula, Kar-
 czub Dénes, Keczly György, Csernátány Alajos,
 Lakatos József, Márkus Dezső, Grünhut László,
 Bodor Mihály, Almási (Altmauer) Kálmán, Mendelsohn
 Dávid, Kelemen Odón, Szabó István Szilveszter,
 Girardi Sándor, Szombathelyi Antal, Gónczy Samu,
 Marschall János József, Szemere (Sauerland) Gyula,
 Turtsanyi Pál, Dolinay László, Szabó István I., Szabó
 Norbert, Bárdy Géza, Doroghy Béla, Balogh
 Vilmos, Gebhardt Márton, Róna Fülöp, Csernák Sámuel,
 Bartha Albert II., Ungár Oszkár Adólf, Svehla Péter
 Pál, Csolcs Miksa Gusztáv, Szántó (Slezák) Izor, Ul-
 rich János, Bognár Lajos, Neuberger Kálmán, Gutt-
 mann Armin, Novothi Béla, Sándor (Strausz) Aladár,
 Kanyaró Pál, Fentési Károly, Keleti Lajos, Strass-
 er Gyula, báró Barkóczy Béla, Sipos Samu, Szepesi
 (Kitta) József, Csiki (Kohl) József, Simon Kálmán
 Ambrus, Endrev Aladár, Szendrey János, Nagy B.
 Sándor, Kuszál József Ferenc, Bárány Gyula Zoltán,
 Löblövics Hermann Géza, Vámos (Wesszried) Izidor,
 Németh Gyula, dr. Vass Elek, Karlszky Péter Béla,
 Kovács Kálmán, Mohai Adam, Osz Vilmos, László
 János, Lukács Dénes, Weimer Samu, Csordás
 József, Kovacsék Vencel, Csetneki (Lévy) Lajos,
 Valkai Ferenc András, Filipascs Vilmos, Mendlik
 Béla, Lörczy Kálmán, Hoffmann Armin, Thol-
 way Benedek, Zsigmond István Frühlich József,
 Szerégyesi Ferenc, Mester István, Heves (Hers-
 kovits) Salamon Haber Adólf, Govrik Gerő József,
 Zongor Albert, Fischer György, Schödl János, Ru-
 dies József, Fazekas Imre, Cimentin Ferenc Mór,
 Kemény Jenő, Redl Sigfried, Kocsis Kálmán, Oster-
 reicher Adólf, Magyar Ernő, Szőke András, Tóth
 Kálmán I., Theindl Ferenc, Schródi Hugó, Igács Jó-
 zsef, Gerdenics Ferenc Lajos, Galov Rezső, Mórász
 Sándor, Konta Ferenc, Kerpáti István, Bartha Albert
 Arnold, Katscher Arnold, Molnár Ferenc, Henzi La-
 jos alsó-rás-tokai Mótusz János András, Kiss Vilmos,
 Schindler Emil, Kohlmann János Kálmán Sebő Ja-
 kab Jenő, Krauth Albert, Deutsch Oszkár, Simay
 István Csinger Antal, Auer Róbert, Bíró Sándor,
 Erdős Mór, Szántó Béla, Gold Mór, Pártos Gyula,
 Gruber Lajos, Meitner Elemér, Calderoni Sándor,
 Gezso Albert, Alszegegy Győző, Timár Béla, Frankl
 Aliréd, Faragó (Grünwald) Sándor, Stark Zsig-
 mond, Bass Bernát, Rosenblum Simon, Rieger
 Aliréd, Liszka Béla, Vértés Róbert, Frankl Ottó,
 Janovják Nándor, Pataky Károly, Nagy Jakab, Szegeti
 (Schlesinger) Lajos, Novák Károly, Pesky János,
 Homonnay Lajos, Tauber Vilmos, Halász Ernő, Löwy
 József, Friedmann Lajos, Máthé József, Steiner Imre,
 Springsteid Gyula, Flóra János, Loványi Imre, Valker
 Rezső, Udvardy Gyula Sándor, Dobó Kálmán, Pollag
 Ottó Sámuel, Antal Géza, Kirchlechner Lajos Ernő,
 Polyanzky Titusz, Forgón István, Zacher István,
 Hetessy Sándor, Kuriatkó Rezső, Varga Antal, Tibor
 Kálmán, Kirschbaum Manó, Beresényi Lajos, Demeter
 Károly, Kovácsics József, Pécsi Zoltán, Csányi Ferenc,
 Regényi Kálmán, Kassai Károly, Kliegl Rezső, Bocsor
 Kálmán, Sebő István, Smitz Simon, Horváth Elemér,
 Nemes Győző, Hajós Emil.

A VI. rangfokozat 2-ik osztályából ugyanazon rang-

fokozat 1-ös osztályába előléptettek: Toldy László, Fangh
 István Lajos, Horváth Nándor Ede, Nemeskay De-
 ző, Pospiszl Ferenc, Schulmann Lipót, Demeter Béla/
 Sándor, Baracs (Spiegler) József, Hoffenreich Sándor,
 Molnár Béla Jenő, Nőgrádi Lajos, Leskő Lajos Géza,
 Totin András, Szabó (Schwarz) Izráel, Csikváry Odón
 József, Hecht Lipót, Angó Ernő, Thianyi János, Nemes-
 kay Viktor, Matuska György János, Petri Henrik,
 Burgies Vilmos, Salamon Sámuel, Kozma Béla, Oláh
 László, Sárkány József, Kellner Vilmos József, Ozo-
 bor Károly Szaniszló, Binder György, Boros Fe-
 renc Fülöp Mózes, Mersits Lajos, Szász (Sachs)
 Dávid, Schaffer Ferenc, Szeiffert Frigyes, Collinászi
 Gusztáv, Hancz József, Gödri István, Ritzel Adam,
 Balla Kálmán, Tokay Imre, Klein Henrik, csifári
 Gyula János, Gergely (Glückmann) Lajos, Eötvös
 Imre, Strausz Armin, Hechtmann Lázár Samu, Bozsák
 Mihály, Nagy József II., Klimó Jenő, László Aurél,
 Schneider Károly, Barna Kálmán, Szőke (Kohn)
 Bernát Boda János, Ligeti (Lövin) Hugó, Timina
 Béla László Radó Miksa, Tóth Ilés, Lak Rudolf
 István, Písi Aladár, Nagy Vilmos Sándor, Zinger
 Ignác, Reich Gyula, Frühstüek Alajos, Báder Adólf,
 Fejes Endre, Vince János II., Varga Gábor, Maresek
 Lajos Károly, Loisch János Ottó, Kripác Lajos,
 Gátsér László, Keszler Samu, Balázsovits Antal Rezső,
 Deli Gyula, Rosenberger Sándor Gonda Izidor, Szántó
 Sándor, Gerstner Lajos, Jaczko Endre, Kovács László,
 Zách József, Sárády István, Hazai Hugó, Osupor Aladár,
 Miklós Lukácsfi Ferenc, Raun János, Frank Vilmos,
 Szigli János, Matus János Ilés, Onhauser Gyula
 Nándor, Rásky István Gyula, Sándor (Schönberger)
 Emil, Gross Adólf, Grossberger Armin, Seltzmann
 János, Pápácsy Elemér, Klein László, Birner La-
 jos, Szőke Jenő, Veres Kálmán, Fekete Gyula,
 Sándor Zsigmond, Spiró Fülöp, Neumann Mór, Éles
 Samu, oknai Orzechovszky Róbert Béla, Zeffer Ist-
 ván, Bruckner József, Décsy Lajos, Fozmann Jenő
 Sándor, Bagossy Sándor Győző, Szilvássy István,
 Németh János II., Lojtkó Miklós, Okruszky Tamás
 Sándor, Kovács Sándor, Michalek József, Birko-
 ter Armin, Petrányi János, Fűzfás János, Szervá-
 czius Gábor, Forgó Antal, Krompecher Gyula Mi-
 hály, Hugyecz János, Judig Sándor, Szigriz Mi-
 hály Géza, Palmái Dezső István, Mócz Richter
 József, Béhm Vilmos, Piesch Lipót, Follajár Ká-
 roly, Hies Károly Ede, Mann Adólf Abraham, Velősi
 Adólf, Déván Pál, Bukovinsky József, Csekme
 Gyula, Adorján Gábor, Erdély Frigyes Ferenc, Péter
 János Gazdag Sámuel Fendt Rezső, Szekendy Fe-
 renc, Fancsali Albert, Ulmer Ágoston, Hoffmann Fe-
 renc II., Tóth Géza I., Csenkey Ferenc, Madai Wolf
 Vilmos, Rauchberger Izák, Szirmai Adólf Rezső,
 Alsó Béla, Lovasy Márton, Beer Lajos Ferenc, Fran-
 kovszky Dezső, Róth Lajos, Stein Jenő, Lengyel
 Rezső, Soós János, Kele (Kohn) József, Czébelny Imre,
 Bajor (Bayer) Gyula, Pásztor Kálmán, Lukács József.

Ezekben kívül a VI. rangfokozat 3-ik osztályából:
 Kanovics Zoltán.

A VI. rangfokozat 3-ik osztályából ugyanazon rang-
 fokozat 2-ik osztályába előléptettek: Follráth Lajos
 István Wesszelovszky Károly, Gothliff Wolf Vilmos,
 Tibai Gyula, Slavkál Miksa, Pollacsik Mór, Mayer
 Sándor, Müller Gyula János, Buda Rezső, Vezér Jó-
 zsef, dr. Deák Sándor, Fogarassy Jenő, Zoltán (Holz-
 hauer) Géza, Debreceni Béla, Milojesics György,
 Vásonyi Adam Jenő, Schöntag Gyula, Guth Zsig-
 mond, Pollatschek Lipót Lisztner Győző, Kónya Elek,
 Tóth József II., László Béla, Decsics István, Mihályfi
 (Honorics) Ferenc, Schwarz Abraham Adólf, Varga
 László, Kuna Jenő, Hajba József, Bartos István, Pósa
 Dezső, Ghyecz Ernő Ferenc, Cserépy Attila, Zom-
 bory János, Stoiz János Károly, Wolf Jakab,
 Kemény Lajos, Váradi Ferenc, Horváth János,
 Retek József László, Völkner Hugó, Hauer Jenő,
 Bugar Gyula Béla, Szávits Sándor György, Szma-
 tek Oszkár Ede, Unger Pál Mihály, Kovács József
 Árpád Róna (Rosenfeld) Dezső, Kohut Armin, Tara-
 ba Vilmos, Tivadar, Biemann József, Mohr József,
 Beke Károly Andor, Kocsondy Gyula, Lengyel Fe-
 renc, Schuster Árpád Károly, Kovács (Klein) József,
 Faragó (Grünwald) Ferenc, Bartha Ernő Wesszsek
 Károly, Zih Pál, Juhász Gyula, Fábry Dezső, Hüics
 Béla, Pártos (Pollák) Eülb, Tryak József Ferenc,
 Székely Ferenc Adólf, Hollósi Endre, Székely Károly,
 Hollanda Péter, Virágos Lajos, Polni Kálmán Pál,
 Vince József, Lányi (Lajkó) Károly, Feldheim Ferenc,
 Németh Lajos, Fekete Sándor László, Korányi Pál,
 Siklós (Schichtanz) Lázár, Politzer Dávid, Bőthe Al-
 bert, Pipis Dezső László, Schwartz Jenő, Szabó Mik-
 lós, Silbermann Lajos, Kovács Gyula II., Gyurák
 Gábor Joachim, Frank Sándor, Mihályi Károly, Strausz
 Mór, Kuglis Dezső Pál, Balogh Imre, Farkas János,
 Csik Pál, Gónczi István, Petrov János Károly, Ágoston
 József, Jakabffy Odón, Löwenstein Miksa, Eszter-
 gályos Gyula, Kovács Farkas, Meskő Nándor, Kovács
 Károly II., Wanka József Károly, Schwarz Ignác,
 Paczek Béla, Bali Ferenc, Rosenberg Abraham, Szlo-
 boda János, Harez János, Frieder Albert Bernát,
 Venczel János, Stefaics Elek, Tauber Bernát, Eder
 Ferenc, Stern Ernő, Watty István, Dolinay Mihály
 Sándor, Dóza László, Biedermann Ferenc, Kende Bernát,
 Kosztolányi Imre, Roth Lajos II., Tóth Géza II., Erős
 (Engel) Vilmos Lendvay Ágoston, Braun Lipót, Lász-
 ogy Aladár, Dráxler Aliréd, Vince Dániel, Ruttkay B. József,
 Gál Sándor, Pirkner János, Láber Mihály, Catinelli
 Pál, Nemes (Novák) Károly, Lakatos Imre, Gyóvai
 Imre, Sujan Ferenc, Garibara Emil, Páyi János,
 Cserny Ottokár János, Tarján Oszkár Ferenc, Baksay
 Miklós, Fuchs Lipót, Themes Rezső, Rein Miksa,
 Müller Ede, Ungár Ede, Spiegl Frigyes, Szücs Jó-
 zsef Jenő, Csapáros Géza, Murányi Gyula, Krisztian
 Sándor, Hauschild Emil, Ambrus József Géza, Rákóczy
 Béla János, Lander György, Voit Adólf Antal, Mé-
 száros Kálmán, Schütz Sándor, Veres István, Szeghy
 Géza, Csonor Aladár Jenő, Ollender Gyula, Öhif
 Osvaid, Bánfalvi Pál.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Vasárnap, 1901. március hó 24-én.
Prevost Henrik vendégfelléptével.
A troubadour.
Opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzezte Verdi. Szövegét írta Camerano Salvatore. Olaszból fordította Nádaskay L.
Személyek:
Luna gróf Takáts Maurico Prevost
Leonora Pevny Fernando Szendrői
Azucena Semsey Ruiz Dalnoki
Kezdeté 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Vasárnap, 1901. március hó 24-én.
Déltűnt 2 1/2 óraker. mérsékelt helyárakkal.
Bánk bán.
Eredeti szomorjáték 5 felv. Irta Katona J.
Személyek:
II. Endre Somló Zászlós ur Faludi
Gertrud Fái Sz. Petur bán Szacsavay
Ottó Horváth Myska bán Abonyi
Bánk bán Pálffy Sólom Mészáros
Malinda Maróthy Bendeleiben Nagy Ib.
Mikhal Egressy Biberach Gyenes
Timon Körösmezői Tibore Gabányi
Este:
Morituri.
3 egyfelvonásos. Irta Sudermann Hermann.
I. Teja.
Fordította: Makai Emil.
Személyek:
Teja Mihályfi Agla Gyenes
Baltilda Márkus Eurik Egressy
Amalberga Fay

II. Fricike.
Fordította: Fái J. Béla.
Személyek:
Drossé Ujházi Fricike Beregi
Holén Priello K. Agnes Alszeagy
III. A férj.
Fordította: Makai Emil.
Személyek:
A királyné Láncoz A festő Császár
Marsall Gyenes A lakáj Horváth
Kezdeté 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Vasárnap, 1901. március hó 24-én.
D. u. 1/2 óraker mérsékelt helyárakkal:
A postás fiu.
(The messenger boy).
Operett 5 képbén. Szövegét írták: James T. Tanner és Alfréd Murray. Fordították: Salgó Ernő és Mérey (Merkl) Adolf. Zenéjét szerzezték: Ivan Caryll és Lionel Moncton.
Személyek:
Punchestown Erdős Bang, postásfiu Palásthy
Hooker pasa Mátrai Nóra Inkey G.
Cosmos bey Girdón Daisy Aranyossy
Clive Rasinor Vidor Lady Panches, Sziklaine
Pot: kapitány Odry Missess Bang Radványi
Stoklisch tanár Szilágyi Róza szobaleány Róza L.
Este:
Ugyanaz.
Kezdeté 7 1/2 óraker.
Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetők Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedéseiben Kosuth Lajos utca 4. sz. és Andrássy-ut 42. sz. a, valamint a New-York kávéházban. (Telefon)

Petánovits
„Metropole-szálloda“
VII. kerület, Kerepesi-ut 58. szám.
Ma nagy hangverseny
Pongrácz Lajos
kolozsvári zenekara által.

Diszes ingaórák
5 évi jótállás mellett
részletfizetésre
kaphatók
Polgár Kálmán
óra- és órázer-üzletében
Budapest, Erzsébet-körut 29. sz.
Vidékire árjegyzzék bérmentve.

A 11461. számú.
„Ujtások lövegzávarzatokon“
című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyakorlása céljából magyar gyárokkal összekötöttet keres: szabadalmát esetleg el is adja vagy gyártást engedélyt ad.
Érdeklődőknek szívesen szolgál felvilágosítással
Kelemen és Társa
szabadalmi ügyvivő iroda Budapeston, „Hotel Royal“ B

FOLIES CAPRICE.
Ma:
„Gebrüder Zifferblatt“
Ezt megelőzi:
„Der Aushilfgargon“
és
„Végrehajtás akadályokkal.“
Jászay Mimi
a kitünő énekesnő fellépté.
Cigányzene reggeli 5 óráig a pompás
téli kertben.

MANDL JÓZSEF
korhely leves csár dájában

VI. Nagymező-utca 21.
a magyar artisták otthonában
egész éjjel friss meleg étetek, a legkitünőbb balatonvidéki borok és friss Dréher sör kaphatók.

A Magyarországi Könyvnyomdászok és Betűöntők Jótékonyági Köre
1901. évi március hó 24-én (vasárnap) tartja a fővárosi vígadó összes terméiben —
Paraszt-Bálgát,
mely ezuttal azért lesz érdekes, mert közlegünk gygyjező ott tartja meg lakóhámat.
Belépti díj: előre váltva 2 kor. a pénztárnál 3 kor.

Olcsó operák
zongorára 2 kézre.
Auber. Portici néma 1.80
Körmes és lakatos 1.80
Beethoven. Fidelio 1.80
Egmont 1.80
Bellini. Norma 2.40
Alvares 1.80
Purissani. Schér nő 1.80
Boilddu. Schér nő 1.80
Donizetti. Lucia 1.80
Lucrezia 1.80
Ezred loánya 1.80
Flotir. Marta 3.60
Stradella 3.60
Halévy. Zaidon 3.60
Handel. Messias 2.40
Haydn. Teremtés 1.80
A nagy évszak 1.80
Herold. Zampa 2.40
Kreutzer. Grandai éji 1.80
Alom 1.80
Loitris. Caesar és 2.40
Fegyverkovács 2.40
Vadorzó 2.30
Mendelssohn. Szentiványi 1.80
Meyerbeer. Ördög Róbert 3.60
Hugonitiák 4.80
Proféta 4.80
Afrikai nő 3.60
Mozart. Don Juan 1.80
Figaró lakodalmá 1.80
Titus 1.80
Várakozó 1.80
Niccol. Windsor vig. nők 1.80
Rossini. Sevillai borbély 1.80
Schumann. Faust 3.60
Verdi. Rigoletto 4.80
Tevés nő 4.80
Trovatore 3.60
Weber. Btós vadász 1.80
Oheren 1.80
Trodos 1.80
Két koronán felül megrendelések utánvétel is eszközölhető. Kisebb rendeléseknél az összeg és 20 fill. portóköltség előre kifizetés szükséges.
Kapható Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyv- és zeneműkereskedésében Budapest, Andrássy-ut 21. sz.

Nincs ember a KHINAI
események iránt nem érdeklődnek! Egész Kínát s annak népét ismertető gyönyörű könyv jelent meg a napokban Choloaky Jenőtől
Sárkányok országa
oim alatt 200 eredeti képpel.
Kapható Köves Béla könyvkiadóhivatalában Veszprémben. — Füzve 10, diszkótesben 13 kor. ért utánvétel vagy az összeg beküldése ellenében.
Virágnyelv.
Minden ismeri virág jelentésége meg van írva ebben a könyvben, melyet szerkesztője a legjobb keleti forrásokból állított össze. Ára szinte köztében 50 fill. Az összeg előtérbe beküldése esetén bérmentve küldetik meg. Megrendelhető Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedésében, Andrássy-ut 21. sz.

Figyelemzetés! A híres MAUTHNER FELE MAGVAK zacskóin rajt áll a MAUTHNER-NÉV. Amelyen nincs rajt az

nem MAUTHNERTÖLVALÓ és ha mint olyant ajánlják, tessék visszautasítani.

Jobb és megbízhatóbb gazdasági és kerti magvak
nem léteznek, mint a minőket
27 év óta szállít
MAUTHNER ÖDÖN
cs. és kir. udvari magkereskedése
BUDAPESTEN.
Irodák:) VII. ker., Rottenbiller-utca 83. szám. raktárak:) (Köztű villamos megállóhely.) Elarustó:) VI. kerület, Andrássy-ut 23. szám. helyiségek:) (A m. kir. Operaház szomben.)
226 oldalra terjedő képes árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldi.

KÖRUTI FÜRDŐ GOZMOSO
Göz- és porcellán kád-fürdők fűtött teli uszoda, hidegviz-kura, villamos-fürdők.
Erzsébet-körut 51.
A gőzmosóda gyorsan és pontosan teljesíti megbízásait.

MOST JELENT MEG
Tornai Gyulának „Európai szákmány“ és „Tam Tam“ című képe
kitünően sikerült, művészi, heliogravure (fénymetszet) reprodukcióban.
Ára, a magyar iparművészetnek diszére való, divatos keményfa - keretben, fém - díszítéssel egyenként 40 korona.
Részletfizetésre is megszerezhető.
Rendelő-lap.
Alulírott a „Könyves Kálmán“ magyar irodalmi és könyvkereskedési részvénytársaságtól, Budapest, VIII., Kerepesi-ut 17. szám, ezennel megrendeli a következő képeket a) utánvétellel, b) az alant jegyzett feltételek mellett. Fizetendő Budapest.
TORNAI: Európai szákmány. Heliogravure margóval 70x54 cm divatos kemény fageretben üveg alatt 40 kor. **TORNAI: Tam-Tam.** Heliogravure margóval 70x54 cm. divatos kemény fageretben üveg alatt 40 kor. Vidékre csomagolással, bérmentesen szállítva darabonként 3 koronával több.
Egy-egy kép után a legkisebb hiv. részlet 2 korona. Összesen kor. fill.-ért 1 hótól kezdődőleg Budapeston havonként fizetendő kor. filléres részlet fizetésének kötelezettsége mellett. A részletfizetések be nem tartása esetűg, a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet a szállításkor utánveendő.
Lahelyt és Kelet:
Megrendelő aláírása és állása:

Valódi csak ezen bejegyzett védjegygel. Utánás miatt ügyfeleink pontosan a **SCHAFFER ROZA** névre.
Szépség gazdagság, Szépség hatalom.
Ezt a legnagyobb kinevet elért eddig egyedül csak **Mme ROSA SCHAFFER.** szerb kir. udv. és kamarai szállító, BECS, I. Graben 14. által feltalált és használt szépségápolóknak sikerült.
Poudre ravissante cs. kir. és kir. szab. miniszternek, ki ez szer próbálta, nélkülözhetlen, a bőrt vakító fehérre teszi, csodálatos románcra alatt eltűnnek a bőrkütyüek, sőt a hiúsághelyek is, elsimítja a ráncokat, összehúzza a rossz kondékok által izmasított húsokat, és minden hibát elváltatva, fiatal, minden átjáróvá tesz. Ez az egyedüli poudre, melynek használata után mosakodni lehet, a nélkül, hogy szonziósa hatása a bőrről eltűnne. Egy karton ára 2.50 és 1 frt. évtizedekkel fiatalít, a bőr ruganyos marad és ránc nélkül és este minden helynek kellemes használat. Egy tégely 1.50, megórt a bőr időséget, erősíti és a legkínóbb, biztos hatáson tolatkozik. Egy üveg 2.50.
a párisi és londoni 1897. évi nemzetközi kiállításon a nagy aranyéremmel lett kitüntetve.
Mint a szociális csodálatos hatásairól teljes kézzel vallatok. Számítalon készülő és elismerésvélti betekinthető a legnagyobb körökben és csak diszkócióból nem károm ókat.
Főraktár: Rosa Schaffer, Bécs, I. Graben 14.
Kajha ó Budapeston: Török József győgyeztetésben Király-utca 12.

Magyar tollal írjon minden magyar ember!
SCHULER JÓZSEF Első magyar acélíróttól és tollszár gyáranak kitünő gyártmányai

melyeket hazánkban már mindenütt használnak, felülmulhatatlanok és jószáguknál fogva angol és más gyártmányokkal teljesen versenyképesek.
Különösen ajánlhatók: Dániel Ernő 574 szám, 530 szám, 532 szám, 408 szám, 480 szám, 155 szám, 255 szám, 1896 szám.
Minden papírkereskedésben kapható.

Tessék ezt a rendelő-lapot kivágni és b. aláírásával hozzáuk beküldeni.
Kívánságra készséggel küldünk képünkről kis mintát.
„Könyves Kálmán“
magyar irod. és könyvkeres. részv.-társ.
Budapest, VIII., Kerepesi-ut 17.

Színházak, szórakozó helyek.

VIGSZINHÁZ.

Vasárnap, 1901. március hó 24-én.
Délután 3 óraker brigadérossal.

Ocskay brigadéros.

Színzmm prólogussal, 4 fől. Irta Herzog Ferenc.

Személyek:

Ocskay László	Fenyvesi Dili	B. Lenkey H.
Tisza Ilona	Csillag T. A	palóc Szerényi
Tisza Jutka	Nógrádi Szörényi	Gyöngyi
Pyber Hegedüs	Tarics	Bihari
Oroszky Kazaliczky	Ocskay Sándor	Tapolcai
Jávorka Góth	Königsseg	Balassa

Este:

A „Tournée parisienne Monoharmoni” francia társulat vendégjátéka.

L'Hôtel du Libre-échange.

Vaudeville en trois actes de Monsieur G. Feydeau.
Kezdete 7 1/2 óraker.

NEPSZINHÁZ.

Vasárnap, 1901. március hó 24-én.
D. u. 2 1/2 óraker, bérleten kívül, méretek helyárakkal.

Blaiba Lujza asszony mint vendég.

A piros bugyellaris.

Eredeti népszínzmm dalokkal 3 felvonásban.
Irta Csepregy Ferenc.

Személyek:

Török Mih.	Szerdahelyi Hájás, ispán	Horváth
Zsófi felesége	Blaiba Kósza Gyurka	Vidor
Julis asszony	Izsóné Misi postás	Ujvári
Menci	Kápolnai 1-86 kisbíró	Delli
Huszárkapitány	Tollaj 2-ik	Leljenyi
Csillag Pál	Kiss Öregbócs	Hillei
Peták Szabó	Jóska, kocsis	Kovács K.
Boros Marton	Egy legény	Kalocsai
Pennás, jegyző	Kovács M. Egy leány	Nyiri

Este:

Opereit 3 felvonásban. Irta: J. T. Tanner, W. Palings, Harry Greenbank és Adrian Ross. Zenéjét szerzette: Ivan Carvill és Lionel Monckton. Fordították: Fái J. Béla és Faragó Jenő.

Személyek:

Sir Wemyss	Solymosi Drivelli	Németh
Lady Diana	Krecsányi Drivelliné	Siposné
Dóra, leányuk	Kury Favorita	Bojár
Rognald	Rasó Lucille	Kápolnai
Dikk Capel	Szirmai Albertoni	Kiss M.
Gustave	Marton Rudolf	Gondos
Biggs	Kovács M. August	Ujvári
Gaston	Delli Adolf	Nagy V.
Flobert	Kovács K. Gundor basa	Némédi

Kezdete 7 1/2 óraker.

Somossy-Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnyitás 7-ker.

Kezdete 8-ker.

Ma vasárnap 2 nagy előadás, délután 3-ker nagy játékonysín ifjúsági díszelőadás, a „Gyermekbarát” ehöz iskolás gyurmeket gyámlótt egyesület javára, egész új válogatott családi műsorral. Mindkét előadásban fellép:

JUDGE ALASKA ur

ittünösen idomított tengeri főkával
ugymint a többi kiténő új különlegesség.

Este 8 óraker: nagy előadás.

A márciusi műsor hallatlan sikere!

Szenzáció!

Szenzáció!

Miss CHARMION

az ó átváltzó jelenetében a trapézén.

Mr. JUDGE ALASKA

az ó kiténően idomított tengeri főkával.

Hansen Dagmar The Arley's

a dán szépség kórnikus bicyklisták.

Ármin Käthe és József

a „Führmann Henschel” paródiával.

Tipp-Topp hármás

eredeti angol énekek és táncok.

Ugymint az összes művészek.

Jegyek elővételben kaphatók Weisz A. nagytörszédjében, Károly-körút 26., törszede Andrassy-út 25. és 38. sz. alatt ugymint a Somossy Mulató-pénztáránál.

Holnap hétfőn, március 25-én két nagy előadás, délután 3-ker (mérsékelt helyárakkal) és este 8-ker. A délutáni előadásban uttoljára Mr. Judge ALASKA. A kiténően idomított tengeri főkával, ugymint fellépő az összes művészeknek.

Szombaton, március hó 30-án, Anton Ferenc dalkórnikus társulatbeli estélye, nagy díszelőadással. Először: „Strauss az Olimpuban”. Nagy operett Armin Józseffel. Ezen estélyi tiszta jövedelmének 50 százalékát a budapesti szegényeknek adományozza.

Nógrádi László

Történetek

című munkája megjelent

a Franklin-Társulat kiadásában.

Kapható

„Budapesti Napló”

kiadóhivatalában.

Ára 3 korona.

A magyar királyi Államvasutak bpest-jobbparti üztelvezetősége.

Pályázati hirdetésény.

A magy. kir. Államvasutak Budapest-keleti pályaudvar állomásán az állomási vendégül üztelének 1901. évi május hó 1-6-i számítandó három évi időtartamra leendő bérbeadása iránt ezenel nyilvános ajánlati tárgytás hirdettek.

Az 1 koronás bélyeggel és „Ajánlat a magy. kir. Államvasutak Budapest-keleti pályaudvarán lévő vendégül üztelének bérbevétele 1911/1900. számú” felirattal ellátott borítékba zárt és lepecsézett, nemkülönben a helyi ökmányokkal (iparengedély, erkölcsi bizonyítvány) felszerelt ajánlatok f. évi április hó 6-ának déli 12 órájáig a magy. kir. Államvasutak budapest-jobbparti üztelvezetőségi hivatalához pósta után, kértvény mellett nyújtandók be, bánat önz fojtsben pedig 2000, azaz kétezer korona készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban ugyanezen üztelvezetőség gyűjtőpénztáránál f. évi április hó 5-ikének déli 12 óráig leteendő.

Ertékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőrszede legutóbb jegyzett, tizenenny napnál nem régebb árfolyamszerinti értékben, de legfeljebb csak névértékben fognak számítani.

Nevezett vendégül bérletre vonatkozó feltételek üztelvezetőségünk forgalmi osztályában (Budapest, Kálós kerepesi-út VIII. ház-csoport I. emelet 33. szám) vagy a budapest-jobbparti, győri és szabdaki forgalmi főnökségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is ajánlatot tevőköl feltételezzük, hogy a feltételeket ismerik, és azokat magukra néve egész terjedelmében kötelezőnek elfogadják.

Megjegyzetetik, egyuttal, hogy az I. és II. oszt. valamint a III. oszt. tartalomt és az ezekhez tartozó konyhákát és mellék-helyiségeket, továbbá a felvételi épület indulási oldalán lévő koromszobákat, végre a vendégül és pincérei számára lakásul szolgáló szabdák, konyhákát és ezek mellék-helyiségeit a vendégül saját költségén tartozik ítteni és világtani.

A feltételektől eltérő, vagy a kiténő határidőn túl érkezett ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

A magy. kir. Államvasutak fennírtak megkúrnak a jogot, hogy az ajánlattevők között — tekintet nélkül a felsajnlótt bérösszegre — szabadon válasszassanak.

Budapest, 1901. március hó 17-én.

Az üztelvezetőség, Utánnomás nem díjazt.

Elégedetlenség lehetetlen!

Meg nem felelőért a pénz kifogás nélkül visszaadatik.

Havelok gallérral 9 frt, Felöltő 9 frt, Loden-öltöny 15 frt (mindezt tiszta gyapjuból). Rothberger Jakab csász. és kir. udvari ruhaszállító, Budapest, IV. Váci-utca 6. szám.

Szabott árak!

Szabott árak!

Kész férfiruhák,

az általánosn elismert legjobb minőségben

GROSSMANN S.

férfiszabónál kaphatók

BUDAPEST,

Deák Ferenc- és Bécsi-utca sarkán.

Méret szerint szul választókbban legfinomabb bel- és külföldi keilmőkben.

Szabott árak!

Szabott árak!

Szabadalom.

A m. kir. belügyminisztérium Állal 1900. évi március hó 21-én 3222 számú állal jóváagyott ádjázzatályok szerinti megadó se tagjai fölött fogymli ellenőrzést gyakorló

Magyar Hites Szabadalmi Ugyvivők

Testülete

tagjait, kik azonkívl a m. kir. szabadalmi hivatal, illetve a kereskedelemügyi m. kir. miniszter fogymli fönhatósága alá is tartoznak, mindennemű szabadalmi és iparvédelmi ügyek ellátására ajánlja.

A testület tagjai:

Bernauer Zsigmond (Dr. Szilasi és Bernauer) VII., Kerepesi-út 32. Büleskey Pál V., Fűrűd-utca. I. sz. Kálmár Jakab (Kálmár J.) VII., Kerepesi-út 44. sz. Kelemen M. István (Kelemen és tá.) VII., Hotel Royal B. Mellér Erő

VII., Erzsébet-körút 56. Neufeld Ármin VIII., József-körút 8. sz. Schön Fülöp (Schön F.) VII., Erzsébet-körút 19. Dr. Szilasi Jakab (Dr. Szilasi és Bernauer) VII., Kerepesi-út 32.

RADEIN savanyuvizforrás és gyógyintézet

HÖHN ES TÁRSAI

Posta-, távirta- és vasutállomás: Radein-fürdő. Van szorécsenk lisztellett jelenteni, hogy a nagyérdem közönség könyelmére

Kulyák Ernő ásványvízkereskedő cégénél

Telén 53-66 Bpsten, József-körút 9. sz. alatt Telén 53-66 ásványvízreik elárasztása céljából rakatt létesítettek, hol vitelnek mindenkör a legfrissebb állalásban kaphatók. Az

eredeti radeini savanyukut

utólrétehetlen lúlion-natros tartalmú gyógyforrás, hölgy-, hölgy-, gyermek-, szul- és búrutos búrálmak, de kiváltképpen hölgybántalmak ellen. Nagy szorécsenárta és természetesen porécsen folyán által borral vagy gyümölcsösszeggel fogymli kedvelt itató ital. A

radeini Gizella-forrás

legújabb égvényes, szorécsen savanyuviz, magy különösen útszórni vagy itá meg kedvelt, a mennyiben még szorécsen állal után sem felel meg azt. A

regedei Király-forrás

elismert legjobb minőségű, gazdag nátriontartalmú szorécsen savanyuviz. Eredésen posztal utólóttal, magy olcsósága és kiténő folyán általános közönség könyelmére.

A fenti természetesen forrásokonk mindon használatban lévő nagyvárú üztelvezetőség felrakatásunk Kulyák Ernő ur József-körút 9. sz. a hí figyelmre és jó kiszolgálásról előre is bízottja megrendelőinket.

Számos megrendelést kér kiváló lisztellett

a forrásigazgatóság.

AKAR ÖN

jó és mégis olcsó ruhákat venni? Ugy forduljon az újonnan nyitott

férfi- és gyermekruházathoz

Kerepesi-út 10. szám (Síp-utca sarok) hol szükségleteit beszerezheti.

Felöltő 8.- frtől feljebb
Öltönyök 8.-
Gyermeköltönyök 4.-
Szövetkosztümök 1.50

Mérték utáni megrendelések azonnal elkészítettnek.

MENDEL MANÓ, Kerepesi-út 10.

FOGAK

12 forintól, valódi amerikai módszer, 10 évi jóállással. A gyökér eltávolítása fölösleges. Szájpadlás nélkül is. Védőtekt 24 óra alatt kicéltetnek. Készítéstele is.

Kovács J. fogműtérme, Budapest, Károly-körút 9. II. S. (aróf Hatik-palota) Telálható naponta reggel 9-6 ó. u. 5-ig.

Dr. Budai (Dr. Kóvács J.)
Apólya, szé-
píti az ar-
bórt, eltávolítja
a májfoltozt,
szepit, paita-
násokat, bórta-
kakat és az
aronak bált és
údeséget ad.
Fróbatósgy
60 fillár, nagy
tétel 1.20.
BUDAPEST,
Városi e o
gyógyászterár
Váci-
utca.
↑

AZ IBOLYÁHOZ

Dominits

Hatica

ELŐ- és MŰVIRAG-TERME.

Budapest, VIII., József-körút 17. sz.

Csokrok és koszoruk a legszebb kivitelben
líztesen és jutányos árban készítettnek.

A hét színházi műsora.

	Nemzeti színház	M. Kir. Operaház	Vigszínház	Népszínház	Magyar Színház
Hétfő	d. u. A bölcső este A ember tragédiája	Sába királynoje	d. u. Takácsok este Les contrabandiers des wagon lits	d. u. Modell este Ördög mátkája	d. u. Aranylakodalm este A postás fiu
Kedd	Demimonde	Bajazzók Zulejka	Cyrano de Bergerac	Cirkusz-élet	A Gyukovics-lányok
Szerda	Morituri	Nincs előadás	Le vieux marcheur	Cirkusz-élet	A Gyukovics-lányok
Csütörtök	Rab lélek, Kacagó nők,	Lujza (előszór)	Ocskay brigadéros	A modell	Aranylakodalm
Péntek	A bor (előszór)	Nincs előadás	Ocskay brigadéros	Cirkusz-élet	A postás fiu
Szombat	A bor (másodsor)	Lujza (másodsor)	Énekek-éneke A farkas	Cirkuszélet	A csárda virága
d. u.	Faust		Osztrigás Mici	Felhő Klári	A postás fiu
Vasárnap este	A bor (harmadsor)	Álarcos bál	Ocskay brigadéros	San-Toy	A csárda virága

LESSNER D., Bécs. LESSNER D., Bécs.

FÖLTÜNÉST

kelt mindenfelé az

UJ LESSNER-féle

BEVEZETÉS

már

10 KORONÁS

MEGRENDELÉS

az egész monarchiában

DIJMENTESEN

házhöz szállítatik!

Miután áram és utólérhetetlen választékom minden kínálatot jóval fölülmul, minden verseny ki van zárva és lehetetlen.

Divatos szövetek . . . —.40 Kortól 2.— Korig.
 " " . . . 1.70 " 3.80 "
 " " . . . 4.20 " 9.— "

Mindenmü divatos mosószövetek
 40 fillértől 2.40 koronáig, stb. stb.

Első és elismert szolid, legnagyobb áru-és szétküldési ház a monarchiában divat-és használati cikkekben.

LESSNER D.

Bécs, VI., Mariahiferstrasse 81-83.

ALAPITTATOTT 1874.

Minták és katalogusok ingyen és bérmentve.

Minta rendelésnél az árat és a szövetek mineműségét kérjük megadni.

TELEFON 478.

TO THE

TELEFON 478.

ENGLISH CLOTHING COMPANY

„Angol Ruha-Társaság”-hoz

KOCH TESTVÉREK

Kivonat a férfi- és fiu-ruhák árjegyzékéből.

Divatos felöltök minden elgondolható színben 8 frittól.

RAGLAN, divatos uj- és szob-szabással, 12 frittól.

ULSTER legújabb felöltő, 14 frittól.

NADRÁG angol cheviottból, 4 frittól.

Fiu-felöltök minden fazonban 7 frittól.

Kerékpár-öltöny, 7 frittól.

A legolcsóbb szabott ár minden darabon látható.

elsőrangú férfi- és gyermekruha-áruház
IV. Károly-körut

26.

földszint és első emelet (Rostély-utca sarokház).

A n. é. vevőközönségnek oly nagy előnyöket nyújtunk el nem ért versenyképességünk, valamint legelőnyösebb kiszolgálásunk által, hogy már a legcélszerűbb bevásárlásnál is készpénz takarítható meg.

Külön szakszerű mérték-osztály.

Óriási szövet-raktár (méterenkénti eladás)

Kivonat a gyermek-ruha-árjegyzékből.

Tavaszi felöltő rövid alakra, 5 frittól.

Egyes rövid fiu-nadrág 1 frittól.

Diszes cosztüm dupla gallérral, 5 frittól.

Fiu-öltöny rövid nadrággal, 7 frittól.

Gyermek-Havelok, 5 forint.

A legolcsóbb szabott ár minden darabon látható.

Porto rose

1 órányira Triesttől

Pirano mellett (Isztria).

Tengerifürdő Ausztria Magyarország egyetlen tengeria-**Sósfürdő** fürdője. 28% sós- és nagy bromterialma, tehát példátlanul fel-szívó képessége van minden fajta izmalmányul, csont-, forgó- és izom-bajoknál (különösen csúszlól és az atritis különösen nemotól) továbbá uterus-bajoknál rhaich-tisnél, verszegényagnél stb.

Igen szép tengeri fürdő-puha fűvénnyel, különösen alkal-mas grönge nőnek és gyermekeknek, továbbá utókúrának előfűrők után, azoknál székkel kombinálva. Nagyon kel-lemes, enyhe, telen és nyáron egyaránt mérsékelt-éghajlati Hotel, pensió Porto rosa, polgári árak. — Prospektusokat és éreztetést ad

Frediani G. O. fürdőbérlet és igazgató.

A kellemetlen szagot a szájból dohányszívó után eltávolítja a

Eingetr. Warenzeichen. bejegyzett árjelvény. A torkot felhűsíti, szagolja a lehetetlent. Szénkok és éneke-seknek megbőcsölhetetlen. Egyedül készíti:

Marsner A. kömgl. Weinberge (Böhmen).

Magyarországi vezérképviselet: BALÁZS CELÓSTIN, Budapest, VII., Oszmöri-ut 16.

„The Gresham”

életbiztosító-társaság Londonban Magyarországi fiók: Budapest, V., Ferenc József-ter 5-6. a társaság házában.

A társaság vagyona 1896. decem-ber 31-én — kor. 177,060.451.— Évi bevétel biztosítások és kamat-ból 1899. évi december 31-én . . . 30,835.871.— Kifizetések, biztosítási és járadéki szerződészek, valamint visszvá-sárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848) . . . 389,793.872.— Az 1899. évben a társaság 5838 kötvényt állított ki . . . 56,097.103.— összes értékekben. — Prospektusokkal és díjtáblá-zatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket ki-állít, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgál a magyarországi-és a kelet főlkja Budapesten, vala-mint ennek ügynökei a fők minden nagyobb váro-sában.

SPECIALISTA

Keleti J. orthopédiai mű-intézte ajánlja minden sér-ven szenvedőnek a legújabb és modern szerkezetű 1000. év-ben cs. és kir. szabadalma-zott sérvkötőjét. Nem csu-szik, nem okoz kellemetlen nyo-mást és rendkívül kitűnő fer-vése által felülmul minden más gyártmányt.

Arak: Egyoldalu Kétoldalu 12 korona, 24 korona.

Gvárakban teljes jót-állás mellett készülnek, továbbá: jász- és tám-gépek, műfűzők for-dásútként részere és scoliosis-nál Kessing rendszerre szerint. Műlá-bat és kezek, has-kötők, kűdűkecsér-kötők, görcsér-ha-riusnyak stb. atb.

Illusztrált árjegyzéket titoktartás mellett ingyen küld szét:

KELETI J. orvos-sebészeti mű- és köl-szer-gyára (alap. 1878.)

Bpest, IV., Koronaherceg-utca 17 c. Gyár: Központi városrház. Kératik a címre jól ügyelni.

Készítőküldéseket vasuton és hajón, az ártárolás és csomagolás megkönnyítésé-vel, előford az elzártató Szabadalmazott Butorkocsival Csepel és Jellinek szállító Budapest, V. Arany Janos-ut 31.

Olesó butor-eladás.

2 szekrény, 2 ajtos fényezett 30 frt	1 ebédlőszék, 6-német étel 3,50 frt
2 ágy, fényezett 22 .	1 íróasztal, 3 fiók 16 .
1 ajteli szekrény, fényezett 8 .	1 hálószoba, matt díofa 100 .
1 mosdó, 2 ajtos, fényezett 14 .	1 hálószoba, faragott 130 .
2 szekrény, 2 ajtos, díofa, matt 30 .	1 garnitúra crépe- vagy bourette-behuzat 55 .
2 ágy, magas, díofa, matt 26 .	1 garnitúra selyem-behuzat 80 .
1 ajteli szekrény, díofa, márványtal 8 .	1 garnitúra plüss-behuzat 80 .
1 kredenc, 4 ajt. fülkés, faragott, márv. 46 .	1 szalonasztal 10 .
1 diván, magas támla szőnyeggel 40 .	1 consol márványtal és tükör 26 .
1 ebédlő-asztal, díofa, matt 12 .	

Nagy választék egyszerű, valamint a legdíszesebb kivitelű butorokban.
Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe Budapest, Erzsébetter 18 Sas-utca sarok, I. emelet. Árjegyzék kívántra ingyen és bérmentve.

Országos gyógyfürdő Stájerországban

Rohitsch-Sauerbrunn

Vasuti állomások:

Pöltschach (Déli vasut) vagy **Krapina** (M. k. államvasut.)

Fürdőidény: Májustól—októberig.

Elragadó fekvés, terjedelmes erdők és gyönyörű parkok közepette. Enyhe alpesalji éghajlat.

Glaubersós szénsavas források (Styria- és Tempel-forrás), elismerve mint kipróbált hatású gyógyszerek idült gyomor- és bélhurut, tartós székrekedés, elhízás, aranyér, májbajok, váltóláz és ennek utóbajai ellen.

Gyógyeszközök:

A savanyuvizek ivókuraként, szénsavas acélfürdők, hidegvizkura, tej- és savókura, massage, villamos kurák.

 Nagy medence-fürdő és uszoda.

Gyönyörű gyógyterem, elegáns étkezők, kávéház, olvasó-termek, zenekar, hangversenyek, lovarda, tekepálya, croquet- és lawn-tennis-játékhelyek.

Kényelmes, elegáns és **igen olcsó** tartózkodási hely.

Fürdőorvosok:

berczenczi dr. GÁMÁN BÉLA, dr. SIMONITSCH JÓZSEF és dr. HOISEL JÓZSEF.

A rohitschi savanyuvizek magyarországi főraktára:

Hoffmann József

Budapest, Báthory-utca 8. szám.